

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

6/2020
Červen

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 3. 7. 2020

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. M. Lukeš, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek „Výstřel z Karlsruhe“: německý ústavní soud pokračuje ve věci o kompetence, který věnuje pozornost střetu mezi německým Spolkovým ústavním soudem a Evropskou centrální bankou. Zásadním problémem je neslučitelnost programu nákupu státních dluhopisů Evropskou centrální bankou s německou ústavou. Tento spor se táhne již od spuštění programu v roce 2015. Nejnovější verdikt Spolkového ústavního soudu rozporuje dřívější rozhodnutí Soudního dvora EU a dotýká se tak nejen otázky německé participace na záchranných programech, ale též tématu soudní hierarchie v rámci EU.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský
člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Ve sporu, kterému se věnuje přehledový článek tohoto čísla, nově obě strany deklarují snahu o nalezení oboustranně přijatelného řešení:

<https://archiv.ihned.cz/c7-66785050-139296-6dfc276bc37a59d>

Evropská komise a Evropská centrální banka zveřejnily konvergenční zprávy týkající se přijetí eura a plnění maastrichtských kritérií.

<https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202006~9fefc8d4co.cs.html#toc1>

https://ec.europa.eu/info/publications/convergence-report-2020_en

Do fondu Odborné knihovny MF byl nově zařazen ekonomický týdeník HROT, viz:

<https://www.tydenikhrot.cz>

Od 1. 7. 2020 jsou opět v plném rozsahu obnoveny služby Odborné knihovny MF.

Od 1. 7. do 31. 8. 2020 platí letní výpůjční doba:

Pondělí: 9-12 13-15

Úterý: 9-12 (pouze pro zaměstnance MF)

Středa: 9-12 13-15

Čtvrtek: 9-12 (pouze pro zaměstnance MF)

Pátek: 9-12 (pouze pro zaměstnance MF)

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 3. 6. 2020 – 3. 7. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Aktuální vývoj v kauze Wirecard

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	5
„Výstřel z Karlsruhe“: německý ústavní soud pokračuje ve při o kompetence... 5	
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	17
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	18
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	25
Informatika. Počítače	29
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	29
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	30
Podnik a podnikání.....	32
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	34
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	35
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	35
Právo.....	38
Statistika. Demografie. Sociologie.....	41
Účetnictví	42
Veřejná správa.....	43
Veřejné finance. Rozpočet	45
Zdravotnictví	47
Životní prostředí	47
Životní úroveň	48
Ostatní	48
Přehled nových knih.....	54

„Výstřel z Karlsruhe“: německý ústavní soud pokračuje ve při o kompetence

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Pandemie koronaviru je od počátku letošního roku předním tématem v českém i zahraničním tisku. Ačkoli toto téma velmi pravděpodobně ještě po nezanedbatelnou dobu zůstane kvůli rozsahu a závažnosti dopadů v popředí, postupně vyvstává řada dalších témat. V rámci evropského prostoru mezi ně patří záchranné programy pro zmírnění ekonomických dopadů, včetně samostatné problematiky situace v eurozóně. Počátkem května se však do popředí pozornosti dostala událost, která s koronavirovými záchrannými programy (jmenovitě s PEPP¹) souvisí spíše kontextuálně, než aby byla jejich důsledkem: německý Spolkový ústavní soud v Karlsruhe 5. května rozhodl, že evropský program nákupu státních dluhopisů Evropskou centrální bankou je v konfliktu s německou ústavou. Rozsudek se však netýká opatření, přijatých kvůli koronakrizi, ale je pokračováním vleklého sporu, jehož počátky můžeme sledovat již v roce 2015. Se současnými debatami v rámci eurozóny však má několik styčných ploch.

Program PSPP – Public sector purchasing programme² – byl předložen Evropskou centrální bankou 4. března 2015. Cílem programu bylo udržovat prostřednictvím eura cenovou stabilitu, a tedy i kontrolovat míru inflace (přiblížit míru inflace k dlouhodobému záměru dvou procent) a úrokové míry méně stabilních členů eurozóny, prostřednictvím nákupu státních dluhopisů na sekundárních trzích³. ECB tak v období mezi březnem 2015 a koncem roku 2018 pod vedením Maria Draghiho investovala přes 2,6 bilionu eur do cenných papírů, kde více než 2,1 bilionu tvoří právě program PSPP. Podnik takového rozsahu však vyvolal reakci, která se v základních rysech opakuje od debaty o Evropském stabilizačním mechanismu a jeho zavedení, a naposledy zazněla nedávno při polemice o společných evropských dluhopisech: severní část Evropy, kladoucí větší důraz na fiskální odpovědnost jednotlivých států, stojí v opozici vůči jihu. Program PSPP v Německu vyvolal z nezanedbatelné části kritický ohlas. Do roku 2018 podalo přes 1750 fyzických osob ústavní stížnost ke Spolkovému ústavnímu soudu (Bundesverfassungsgericht, dále BvG)⁴. Ze značného množství vyčnívají celkem čtyři stížnosti podané Berndem Luckem, bývalým předsedou Alternative für Deutschland, Peterem Gauweilerem, bavorským politikem za CSU, a skupinou politiků, reprezentovaných Markusem Kerberem. Jejich podněty měly společný jmenovatel v argumentu, že Evropská unie prostřednictvím ECB přímo financuje státy, což je v rozporu s článkem 123 Smlouvy o Evropské unii. Luckeho stížnost byla v létě 2017 postoupena Soudnímu dvoru Evropské unie v Lucemburku⁵, který v prosinci 2018 došel k závěru, že ECB svůj mandát nepřekračuje a program PSPP je v souladu s unijním právem⁶. Na podzim roku 2019, na sklonku svého funkčního období, oznámil tehdejší prezident ECB Mario Draghi další nákup dluhopisů, tentokrát však v relativně omezeném objemu 20 miliard eur za měsíc⁷. Nákupy byly spuštěny k prvnímu listopadu.

¹ Pandemic emergency purchasing programme, program spuštěný pro rychlou pomoc členským zemím EU, postiženým koronavirem. Více např. zde: <https://data.europa.eu/euodp/cs/data/dataset/pandemic-emergency-purchase-programme-pepp>.

² Program kvantitativního uvolňování, umožňující Evropské centrální bance nakupovat státní dluhopisy členů eurozóny. Více např. zde: <https://www.bundesbank.de/en/tasks/monetary-policy/outright-transactions/active-programmes-625978#tar-4>.

³ Das PSPP-Staatsanleiheaufkaufprogramm der EZB — und das Verbot monetärer Staatsfinanzierung. *Europalupe: Europa aus Sicht des Rechts* [online]. Bonn: Praetor Intermedia UG, 2018, 12. 12. 2018 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.europalupe.eu/europarecht/das-pspp-staatsanleiheaufkaufprogramm-der-ezb-und-das-verbot-monetaerer-staatsfinanzierung-461609>.

⁴ LACZYNSKI, Michael, STERN, Nicole. Deutschland fesselt die EZB. *Die Presse* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

⁵ SEMMERLOCH, Anja. Bundesverfassungsgericht vor Urteil zu EZB-Anleihenkäufen [online]. 3. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

⁶ Plné znění rozsudku je dostupné zde: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-12/cp180192en.pdf>.

⁷ SEMMERLOCH, Anja, BENDER, Jörn. Wie hart geht Karlsruhe mit den EZB-Anleihenkäufen ins Gericht? [online]. *DPA International* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

Celá věc se tak znovu vrátila k německému ústavnímu soudu, který verdikt Soudního dvora EU přezkoumal. Rozhodnutí z Karlsruhe bylo očekáváno již od přelomu loňského a letošního roku, kdy původní termín zveřejnění závěru BvG měl být 24. března. Koronavirová pandemie a karanténní opatření však fungování soudu značně zkomplikovaly, takže se soudní senát sešel až více než o měsíc později. 5. května pak vydal očekávaný rozsudek, nepřímo se týkající i širších otázek německé participace na záchranných programech, ale i eurozóně jako takové, a dotkl se potenciálně ožehavých témat soudní hierarchie v rámci EU⁸. Verdikt BvG přímo reaguje na předchozí rozhodnutí Soudního dvora EU kritickým způsobem⁹, vytykajícím mj. metodické nedostatky, nesrozumitelnou argumentaci a jednání *ultra vires*¹⁰. Napadení rozsudku se netýkalo podstaty PSPP jako takové, ale otázky uměřenosti nákupu od jednotlivých států, obecněji uměřenosti vynaloženého úsilí ku výsledku. Verdikt se dotýká i hranic kompetence ECB, neboť dle verdiktu ECB vstupuje do hospodářské politiky, což je v rozporu s německou ústavou – *Grundgesetzem*¹¹. BvG tak uložil Německé spolkové bance pozastavení účasti na programu PSPP, pokud Soudní dvůr EU nepřijde s přijatelným řešením ve stanovené tříměsíční lhůtě.

Verdikt způsobil v následujících dnech po jeho zveřejnění značný rozruch; komentátoři neváhali hovořit o „výstřelech z děla“¹² a „atomových bombách“¹³. Ačkoli je třeba brát tyto reakce s jistou rezervou, verdikt Spolkového ústavního soudu narazil na několik citlivých témat, navíc ve vypjatém období nadcházející ekonomické recese a v období značných rozpočtových kompromisů a rozpočtových injekcí, které objemem řádově překonávají původní částky, jichž se spor týkal. V první řadě se jedná o otázku svrchovanosti soudů, v druhé pak o přenesenou otázku rozpočtové zodpovědnosti. Německo je šestadvacetiprocentním podílníkem ECB¹⁴, a ačkoli rozsudek není mířen na protikrizová opatření, snížení participace Deutsche Bundesbank na podobných projektech by se citelně projevilo plošně. Panují také obavy, zda se spor nemůže stát precedentem pro skeptičtější členské země EU, jmenovitě pro Maďarsko a Polsko¹⁵. Nakloněn postoji německého ústavního soudu, polský premiér Mateusz Morawiecki situaci komentoval: „smlouvy jsou tvořeny členskými státy a ony určují, kde leží kompetence orgánů EU“¹⁶. Celá situace s sebou přináší i logické rozpory: místopředseda Evropské komise a komisař pro euro Valdis Dombrovskis poznamenal, že postoupení právní pře Evropskému soudnímu dvoru jako v hierarchii EU nadřazené instanci je paradoxní, protože Soudní dvůr EU interpretuje evropské právo, a nemůže se tak vinit z jednání *ultra vires*¹⁷. Bez ohlasu situace nezůstala ani v německém zastoupení v Europarlamentu. Německý poslanec za Evropskou svobodnou alianci/Skupinu zelených (Bündnis 90/Die Grünen) Sven Giegold odeslal čtyři dny po zveřejnění rozsudku, 9. května, otevřený dopis předsedkyni Evropské komise Ursule von der Leyenové¹⁸. K problému zaujímá jasné stanovisko („Evropská komise nesmí nikoho nechat na pochybách, na čí straně stojí“), a vyzývá Evropskou komisi k reakci na německé porušení smluv o EU. Ursula von der Leyenová v reakci oznámila, že je situace analyzována Soudním dvorem EU, jako jedna z možností jsou zvažovány postihy pro Německo a v otázce soudní hierarchie má „poslední slovo Lucemburg“¹⁹. Sven Giegold postoj německého

⁸ Urteil: Staatsanleihenkäufe der EZB sind zum Teil verfassungswidrig. *DPA International* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

⁹ BONSE, Eric, RATH, Christian. Von der Leyen wird gründlich prüfen: Wie es nach dem Urteil des Bundesverfassungsgerichts zur EZB weitergeht, ist offen. Fest steht: Auch ein Gerichtsurteil kann Anlass für ein Vertragsverletzungsverfahren sein. *Die Tageszeitung* [online]. 12. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁰ Slosloví pocházející z latiny doslovně znamená „mimo pravomoc“, „za hranicí pravomoci“.

¹¹ Karlsruher Knall. *DPA International* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹² Ibidem.

¹³ NIKOLEI, Hans-Hermann, CORNELIUS, Christine, MAHLBERG, Gaby. Von der Leyen erwägt Verfahren gegen Deutschland. *DPA International* [online]. 10. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁴ SEMMERLOCH, Anja, BENDER, Jörn. Wie hart geht Karlsruhe mit den EZB-Anleihenkäufen ins Gericht? [online]. *DPA International* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁵ Karlsruher Knall. *DPA International* [online]. 5. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁶ NIKOLEI, Hans-Hermann, CORNELIUS, Christine, MAHLBERG, Gaby. Von der Leyen erwägt Verfahren gegen Deutschland. *DPA International* [online]. 10. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁷ MUSSLER, Werner, SCHÄFERS, Manfred, SIEDENBIEDEL, Christian. EZB unter verschärfter Beobachtung. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* [online]. 8. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

¹⁸ Plné znění dopisu dostupné zde: <https://sven-giegold.de/letter-to-ursula-von-der-leyen-on-europe-day/>.

¹⁹ Vyjádření v plném znění dostupné zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_20_846.

ústavního soudu označil za nátlak na Německou spolkovou banku, spolu s Bundestagem a spolkovou vládou, který je v důsledku nutí ke konfliktu s Evropskou centrální bankou.

I přes napjatou, až konfrontační rétoriku však paradoxně na obou stranách – zejména mezi Karlsruhe a Lucemburkem – přetrvává ochota spolupracovat na řešení problémů, tím spíše v případě navzájem kolidujících verdiktů²⁰. Tuto nutnost v rozhovoru pro *Frankfurter Allgemeine Zeitung* zdůrazňuje i ústavní soudce Peter M. Huber. Případné rozhodnutí Evropské komise o uvalení postihů na Německo by dle něj znamenalo nebezpečí vážné ústavní krize, která by se neomezovala jen na Německo, ale potenciálně na všechny členské státy. Podobné nebezpečí spatřuje v apriorním prosazování evropského práva nad ústavami členských států. K otázce se krátce vyjadřuje i prezidentka Evropské centrální banky Christine Lagardeová v rozhovoru pro *Handelsblatt*²¹. Evropskou unii zde definuje jako „architekturu práva“ s jasným právním řádem; argumentuje, že nezávislost ECB je jedním ze základních pilířů německé teorie finanční politiky, a v programech PSPP a PEPP plánuje pokračovat.

Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu přímo neovlivní podobu podpůrných programů na zmírnění dopadů očekávané recese a ekonomického propadu v důsledku pandemie, nicméně se velmi pravděpodobně podepíše na tónu, v němž se vyjednávání o jejich konkrétní podobě ponesou. Hlavní dopad rozhodnutí tkví v právně-politické rovině, nicméně souvisí s problémy, které jsou skloňovány spíše v souvislosti s ekonomickými a finančními tématy. Postoj obou stran naznačuje vůli dospět ke společnému kompromisu, čemuž nasvědčují i okolnosti, za nichž byl verdikt vydán, nicméně dalšího konkrétního posunu se kauza dočká nejspíše koncem srpna, kdy vyprší lhůta, stanovená ústavním soudem.

²⁰ Das Urteil war zwingend. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* [online]. 13. 5. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: www.proquest.com.

²¹ "Wir bleiben unerschütterlich." *Handelsblatt*. 2020, (96), 4-7. ISSN 0017-7296.

Daně

Anja Wischermann

Cardpoint & Co.: Das Ende vom Outsourcing durch Finanzdienstleister?

Cardpoint & Co.: konec outsourcingu u poskytovatelů finančních služeb?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 4, S. 129-134

Evropský soudní dvůr (ESD) ve svém rozhodnutí ze dne 3.10.2019 vyjádřil právní názor k předpokladům pro osvobození od daně pro externě vykonávané služby v oblasti plateb a převodů (případ Cardpoint & Co.). V posledních letech se rozhodnutí týkající se otázky DPH u externích služeb v oblasti financí množí a zpravidla se jedná o otázku, jaké předpoklady musí služby tohoto charakteru splňovat, aby jejich poskytovatel mohl být osvobozen od daně. V obecné rovině se toto téma týká převážně různých druhů finančních služeb, jako jsou platby, transakce cenných papírů či pojištění. Autorka vychází ze zákona o dani z obratu, přičemž práva na osvobození od daně v něm obsažená se zakládají převážně na rozhodnutí ESD. Z tohoto důvodu je autorka v článku popisuje a uvádí základní právní rámec pro daňové úlevy týkající se této oblasti s přihlédnutím k několika konkrétním soudním rozhodnutím (Bookit, Cardpoint, Skandia und Arthur Andersen aj.). - Poznámky.

Ondřej Houska

Česko chce danit Google. Navzdory Trumpovým hrozbám

Hospodářské noviny, Sv. 64, (2020) č. 107 (4.6.2020), s. 7

Pokud nedojde k dohodě na mezinárodní úrovni, české ministerstvo financí hodlá od r. 2021 jednostranně uvalit digitální daň na velké internetové firmy. Ministryně financí nicméně zvažuje snížení sazby digitální daně na pět procent a její dočasné zavedení do r. 2024. Článek přináší reakci USA na zavádění digitální daně v ČR, v dalších státech i na úrovni EU a upozorňuje, že USA požadují, aby zdanění internetových firem bylo pouze dobrovolné. Odhadovaný roční výnos digitální daně by v ČR mohl být 3,8 miliardy korun. -- Více k podobě digitální daně viz HN č. 112/2020 (11.6.2020), s. 2.

Martin Kemper

Die Entwicklung der Umsatzbesteuerung beim Online-Handel : eine Bestandsaufnahme und anstehende Änderungen insbesondere bei grenzüberschreitenden Leistungen

Vývoj obrátového zdanění v online obchodování : zhodnocení a nadcházející změny zejména u přeshraničních služeb

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 2, S. 56-61

Význam online obchodování setrvale roste, což dokazují statistiky Handelsverband Deutschland (HDE), které v Německu v r. 2018 zaznamenaly jejich 10 % nárůst oproti předchozímu roku. S tímto trendem souvisejí také nové výzvy, které se týkají zejména řádného zdanění těchto elektronických služeb. I EU se na tuto situaci snaží reagovat a určitým způsobem opatření harmonizovat. V říjnu 2019 Evropská komise zahájila řízení proti Německu z důvodu porušení unijních smluv kvůli opatření, které přenáší veškerou zodpovědnost na provozovatele těchto elektronických platform. Článek reaguje na zmíněné nesoulady v německém a unijním právu a přichází s návrhem možností, jak zajistit kontrolu řádného odvádění daní z obratu. - Poznámky.

Franz Prinz zu Hohenlohe

Die steuerlichen Herausforderungen der Digitalisierung der Wirtschaft

Daňové výzvy spojené s digitalizací ekonomiky

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 3, S. 116-119

V rámci iniciativy BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), kterou představila OECD, byla jako jedna z hlavních daňových výzev identifikována digitalizace ekonomiky. V návaznosti na to se země OECD a G20 dohodly na tzv. Programme of Work (PoW), jež zveřejnily v květnu 2019. V rámci tohoto programu by mělo dojít ke sjednocení daňových postupů, a to na základě dvou pilířů. První z nich se zaměřuje na alokaci práv zdanění a přezkoumání pravidel rozdělení zisku, druhý se zabývá harmonizací pravidel pro globální minimální zdanění. Autor rozebírá dosavadní návrhy, průběh jednání a celou problematiku shrnuje. Závěrem si klade otázky týkající se určení globální minimální daně a identifikuje možné sporné či problematické body. - Poznámky.

Claudia Neugebauer

Digitalisierung - Old Economy im neuen Outfit?

Digitalizace - stará ekonomika v novém outfitu?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 3, S. 104-113

Příspěvek analyzuje opatření vybraných zemí, která byla přijata ve snaze zajistit plné zdanění všech elektronicky poskytovaných služeb. Autorka nejprve shrnuje základní pojmy jako je digitalizace, e-commerce a digitální platformy, včetně jejich typologie. Prostor je věnován rovněž sdílené ekonomice a s ní spojenému vymáhání daní. Poukazuje na skutečnost, že digitalizace v současné době proměňuje podnikatelské prostředí různými způsoby, včetně nového způsobu odměňování v rámci e-commerce, při němž bývají čím dál častěji užívána data uživatelů jako svého druhu platební prostředek. Při rozhodování o novém způsobu efektivního vymáhání daní je třeba vzít v potaz, že velká část na trhu činných podnikatelů ani není fyzicky přítomna na území státu. Autorka proto navrhuje větší standardizaci při zásilkových dodávkách, která zajistí větší efektivitu při výběru DPH. - Poznámky.

Pavel Běhounek

Evidence tržeb od 1.5.2020, resp. po ukončení nouzového stavu

Účetnictví v praxi, Sv. 24, (2020) č. 4, s. 4-10

Článek se zaměřuje na aktuální problémy evidence tržeb včetně zavedení zvláštního (tzv. účtenkového) režimu EET. Autor informuje, že od 1.5.2020 mělo dojít k jednorázovému rozšíření evidence tržeb na zbývající obory podnikatelské činnosti, avšak v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu byla tato poslední vlna prakticky odložena. Zákon č. 137/2020 Sb. upravil, že až do uplynutí 3 měsíců od ukončení nouzového stavu není nutné evidovat tržby podle zákona o evidenci tržeb. Dále autor shrnuje, co podléhá evidenci tržeb, jaké jsou výjimky z povinnosti evidovat tržby a jaké jsou nové možnosti evidence. Problematiku dokresluje několika praktickými příklady. -- Viz také Daňový a účetní TIP č. 9/2020, s. 3-4 a Právní rádce č. 4/2020, s. 26-27.

Thierry Viu

French tax audits and criminal tax cases

Francouzské daňové kontroly a případy trestního práva daňového

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 1, p. 35-38

Příspěvek představuje francouzský zákon z října 2018 o boji proti podvodům, který obsahuje ustanovení odstraňující právní překážky mezi francouzskou daňovou správou (FTA) a kanceláří státního žalobce. Autor popisuje předchozí stav, který nebyl dostatečně transparentní: státnímu zástupci bylo zakázáno činit kroky týkající se daňových podvodů bez předchozího podání žaloby ze strany daňové správy. Autor přibližuje nová pravidla spolupráce mezi FTA a státním zastupitelstvím v oblasti daňových kontrol a zdůrazňuje, že se očekává rozšíření počtu případů, které se dostanou před soud. Závěr článku přináší doporučení daňovým poplatníkům, jakou strategii zvolit v případě daňové kontroly. - Poznámky.

Michael P. Devereux

How should business profit be taxed? : some thoughts on conceptual developments during the lifetime of the IFS

Jak by měly být zdaněny obchodní zisky? : názory na vývoj pojetí za dobu existence IFS

Fiscal studies, Vol. 40, (2019) No. 4, s. 591-619

Příspěvek shrnuje vývoj normativní analýzy zdanění obchodních zisků za období fungování Institutu pro fiskální studia (IFS). Autor popisuje posun ekonomického myšlení v dané oblasti, daný také nárůstem významu velkých podniků a s tím související obavou z neschopnosti států vybírat podnikové daně spravedlivě a zajistit široké rozdělení zisků z růstu produktivity ve společnosti. Řešením se jeví prosazování myšlenky zdanění peněžních toků v místě spotřeby (destination-based cash flow tax). - Poznámky. -- Příspěvek je součástí speciálního čísla věnovaného padesátiletému výročí IFS.

Andreas Kowallik

ICAP 2.0: mehr globale steuerliche Rechts- und Planungssicherheit für Ertragsteuern für kooperationsbereite multinationale Unternehmen

Program ICAP 2.0 : více globální daňověprávní a plánovací jistoty pro daně ze zisku spolupracujících nadnárodních společností

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 9, S. 412-416

OECD v březnu 2019 představila pokračování programu ICAP (International Compliance Assurance Programme) s názvem ICAP 2.0, který cílí na dosažení větší právní jistoty v otázkách zdanění nadnárodních podniků. Nadnárodní společnosti v něm spatřují potenciál, jak snížit nadměrné využívání zdrojů při externích auditech a získat právní jistotu rychleji prostřednictvím předběžných daňových auditů. Autor v článku shrnuje parametry pilotního projektu ICAP a posuzuje ho z hlediska dopadů na Německo. Dále pak shrnuje očekávání společností, které se do ICAP 2.0 vzhledem k pozitivním ohlasům předchozího programu začaly zapojovat ve stále větším množství. Autor kritizuje SRN za to, že se neúčastnila ICAP a promarnila tak šanci zaujmout k otázkám daňových záruk jasné stanovisko na globálním poli, nicméně vítá plán na účast v programu ICAP 2.0, který by mohl být pro německé exportně orientované firmy přínosný. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Martin Děrgel

Koordinační výbor k závislé práci z domova (home office)

Účetnictví, Sv. 2020, č. 4, s. 9-18

Autor se v článku zabývá prací z domova (homeoffice) z pohledu daňového posouzení náhrad výdajů placených zaměstnancům. Na půdě koordinačních výborů (odborných diskuzí otevřených daňovými poradci, do nichž je zapojena i finanční správa) byla řešena tato témata: zdanění kompenzace výdajů zaměstnance za homeoffice, výpočet náhrady výdajů z titulu homeoffice, kompenzace výdajů za homeoffice v daních zaměstnavatele, nájem domácí kanceláře zaměstnancem zaměstnavateli. -- Viz také Účetnictví č. 5/2020, s. 15-18 a Národní pojištění č. 5/2020, s. 30-31. -- Podrobněji viz Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 7-8/2020, s. 3-5.

Marta Krausová

Legislativní úprava daně z prázdných bytů a možnost její aplikace v českém právním prostředí ve světle judikatury Ústavního soudu

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 2, s. 92-105

Určitá forma zdanění prázdných nemovitostí (bytů) je v mnoha jurisdikcích považována za legitimní předmět daně. Je jedním z nástrojů, kterým se některé státy a města snaží předcházet nepronajímání nemovitostí v centru vysoce urbanizovaných měst. Autorka nejprve přibližuje jednotlivé zahraniční právní úpravy daně z prázdných bytů ve vybraných regionech (Vancouver, Francie, Velká Británie, Belgie, Berlín, Amsterdam) a identifikuje jejich základní principy – subjekt daně, sazbu daně a předmět daně. Porovnává jednotlivé právní úpravy a zdůrazňuje, že daň z prázdných nemovitostí je velmi často součástí určité místní majetkové daně. Poté se zaměřuje na judikaturu Ústavního soudu ČR ve vztahu k daním a analyzuje očekávané závěry ÚS, pokud by určitá obdoba daně z prázdných nemovitostí byla zavedena v ČR a byla by předložena k přezkumu ústavnosti. - Poznámky.

Andreas S. Bolik, René Gütschow

Liquiditätsschonender COVID-19-Steuervollzug. Teil III, Herabsetzung von Vorauszahlungen Vymáhání daní při COVID-19 šetrné k likviditě. díl III, Snížení záloh

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 18, S. 910-913

Článek se zabývá jedním z opatření, které německá vláda přijala v boji proti ekonomickým následkům pandemie COVID-19 - snižováním záloh na daních. Panuje všeobecná shoda na tom, že zajištění dostatečné likvidity pro podniky je jedním z nejdůležitějších kroků, které by měly být v současné době podniknuty, na což tímto reaguje i německá vláda. Německé ministerstvo financí v březnu 2020 uvedlo, za jakých podmínek bude možné žádat o snížení daňových záloh v souvislosti se situací vzniklou vlivem epidemie, které autor v článku blíže analyzuje. Navrhovaná opatření hodnotí velmi pozitivně a domnívá se, že by zasaženým podnikům mohla významně pomoci. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8. -- Dalšímu opatření - posečkání daně - se věnuje příspěvek v DB č. 14/2020, s. 687-690.

Bernhard Frye

Nachteilige Nebenwirkungen für den Fährverkehr durch Steuersenkung für Bahnfahrten im Fernverkehr

Nepříznivé vedlejší účinky pro trajektovou dopravu způsobené snížením daní v dálkové železniční dopravě

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 5, S. 169-171

Do 31.12.2019 v Německu platila snížená sazba DPH pro hromadnou dopravu, podle které byly různé druhy prostředků spadajících do kategorie lokální městské dopravy zdaněny 7 % sazbou. Od 1.1.2020 však přichází změna, v rámci níž bylo daňové zvýhodnění přiznáno i dálkové vlakové přepravě, a to v rámci programu na ochranu životního prostředí Klimaschutzprogramm 2030. Podle autora tato reforma způsobí celou řadu nežádoucích vedlejších účinků, mimo jiné pro trajektovou přepravu. V úvodu představuje původní podobu daňového zvýhodnění a dopravní prostředky do něj spadající, následně se věnuje vládou schváleným změnám. Závěrem shrnuje, že kromě pozitivních výsledků s sebou tento návrh nese i negativa: zmíněna je např. skutečnost, že daňové snížení pro trajektovou přepravu se nevztahuje na přepravu osob i zboží, ale pouze na přepravu osob. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Odměny členů výboru SVJ

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 17-20

Autor rekapituluje úpravu odvodu pojistného a daně z příjmů u odměn členů výboru společenství vlastníků jednotek, a to podle stavu platného k počátku r. 2020. Uvádí, že odměny členů výboru SVJ patří mezi příjmy ze závislé činnosti podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jedná se o odměny členů orgánu právnické osoby. Z pohledu zdanění je nutné nejprve zjistit, zda odměna podléhá odvodu sociálního a zdravotního pojištění. Následně na několika příkladech autor rozebírá zdanění odměn srážkovou daní a v závěru přehledně shrnuje jednotlivé možné varianty formy zdanění.

Jürgen W. Hidién, Volker Versin

OECD: Neuartiger Vorschlag zur Besteuerung der digitalen Wirtschaft

OECD: novodobý návrh na zdanění digitální ekonomiky

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 1, S. 10-18

V říjnu 2019 představil sekretariát OECD v návaznosti na reformy v rámci BEPS konzultační dokument, který počítá s novým systémem zdanění nejen digitálních obchodních modelů v tzv. státech s tržním podílem. Harmonizační návrh má za cíl sjednotit tři zdaňovací modely navržené v květnu 2019 a do konce r. 2020 vytvořit jednotný model zdanění, který by znamenal reformu zdanění mezinárodních společností. Autoři v úvodu přibližují dosavadní snahy zemí OECD a navržené, případně již realizované reformy, které cílí zejména na boj proti daňovým únikům (BEPS). Věnují se rovněž následnému rozšíření ve formě BEPS 2.0, které se týká již konkrétně zdaňování digitální ekonomiky. Dále analyzují v říjnu zveřejněný návrh a na praktickém příkladu demonstrují, jak by mohla vypadat nová struktura danění pro mezinárodní podniky. Závěrem autoři upozorňují, že je nutné umožnit přiměřenou daňovou soutěž mezi státy, jelikož v opačném případě by návrhy OECD mohly vést k hlubokému zásahu do daňové suverenity států. - Poznámky.

Ivan Macháček

Přijaté daňové balíčky a zákony v souvislosti s koronavirem

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 5, s. 11-16

Článek představuje jednotlivá opatření přijatá za účelem zmírnění dopadů vyhlášení nouzového stavu z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru v ČR na podnikatele a další daňové subjekty. Jedná se o opatření k termínu daňového přiznání k dani z příjmů za zdaňovací období 2019, prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky, prominutí pokuty plátcům DPH za nepodaná kontrolní hlášení a pokyn GFR D-44. Další opatření se týkají daňového přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí a úhrady daně, zálohy na daň z příjmů k 15.6.2020, prominutí správních poplatků, kompenzačního bonusu pro OSVČ (tzv. pětadvacítká, zákon č. 159/2020 Sb.), změny v oblasti evidence tržeb (č. 137/2020 Sb.), změny v platbách zdravotního a sociálního pojištění OSVČ (č. 134/2020 Sb. a č. 136/2020 Sb.). Problematika je ilustrována řadou příkladů. -- K tématu viz také Účetnictví č. 5/2020, s. 3-5. -- Viz také Národní pojištění č. 5/2020, s. 10-11 a čas. Auditor č. 5/2020, s. 7-22.

Zdeněk Burda

Registrace za plátce DPH v judikatuře správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 5, s. 39-47

Komentovaný výběr z novější judikatury správních soudů týkající se sporů v oblasti registrací k dani z přidané hodnoty. Autor nejprve shrnuje závěry dřívějších judikátů, dále se věnuje rozsudkům o prokázání skutečného sídla a obratu pro účely registrace k DPH; předstírané ekonomické činnosti a zamítnutí žádosti o registraci za plátce DPH; o pochybnostech správce daně při registračním řízení a způsobu jejich sdělení; ubytování a stravování jako součástí zdravotnických služeb a jejich vlivu na povinnou registraci za plátce; o jednorázovém překročení obratu a prekluzi práva zaregistrovat za plátce; o přiměřené délce soudního řízení o rozhodnutí o registraci; opakované žádosti o určení lhůty k předcházejícímu usnesení o délce soudního řízení o rozhodnutí o registraci.

Christoph Wäger

Rechtsprechungsauslese 2019

Výběr z judikatury za rok 2019

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 3, S. 85-103

Článek slouží jako užitečný přehled německé judikatury za r. 2019 týkající se otázek daně z přidané hodnoty. Rozsudky se věnují problematice insolvenčí, osvobození od daně, outsourcingu, pronájmu a mnoha dalších, autor přináší jejich přehledný rozbor. Zahrnuje celkem 122 rozhodnutí, přičemž zohledňuje rovněž judikaturu Spolkového finančního dvora, jenž rozhodoval v rámci přezkumných řízení, a Evropského soudního dvora. - Poznámky.

Henry Foy

Russia offsets cost of pandemic with tax on bank deposits

Rusko vyvažuje náklady pandemie daněmi z bankovních vkladů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40359 (27.3.2020), p. 3

Zatímco většina států zavádí různé podoby záchranných balíčků, jejichž součástí je zvyšování daní jen výjimečně, Rusko v rámci ekonomických opatření zavádí zdanění bankovních vkladů. Zdanění se týká vkladů nad 1 milion rublů. Podle ruské Agentury pojištění vkladů to postihne 55,3 % z více než 243 milionů fyzických i právnických osob, které jsou bankovními depozitory. Třináctiprocentní zdanění se setkalo s negativní odezvou především fyzických osob: vklad nad 1 mil. rublů je relativně obvyklou záležitostí a především pro občany důchodového věku tvoří úrok z vkladu nezanedbatelnou část příjmů.

Václav Benda

Sazby DPH u knih a dalších publikací

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 6, s. 21-26

Autor vysvětluje pravidla pro stanovení sazeb daně z přidané hodnoty při poskytnutí knih, novin, časopisů a dalších publikací jak ve formě zboží, tak i služby. Zaměřuje se zejména na změny provedené od 1.5.2020 na základě zákona č. 256/2019 Sb. Nejprve shrnuje obecná pravidla pro stanovení sazeb daně dle zákona o DPH. Poté přibližuje sazby daně při dodání knih a dalších publikací ve formě zboží (prodej v tištěné podobě a prodej zvukových záznamů jejich obsahu na hmotném nosiči) a dále sazby daně při poskytnutí knih a dalších publikací ve formě služby (jejich elektronická podoba je chápána jako elektronicky poskytovaná služba). Autor uvádí, že u elektronické podoby publikací se nově uplatňuje druhá snížená sazba DPH (10 %). Uplatnění sazeb daně u publikací ve formě zboží se významně zjednodušilo, u většiny se uplatní také druhá snížená sazba (10 %). -- Více k sazbám DPH od května 2020 viz FDÚB č. 2/2020, s. 12-16.

Petr Kupčík

Specifika daňové kontroly daně z přidané hodnoty. 3. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 2-5

Článek se věnuje přenosu důkazního břemene v průběhu daňové kontroly DPH. Autor se zabývá prokazováním nároku na odpočet daně podle § 72 a 73 zákona o DPH. Rozebírá možné pochybnosti správce daně a vydání výzvy k prokázání skutečností dle daňového řádu i následný postup správce daně v dokazování závislý na reakci daňového subjektu na tuto výzvu. Následně se zaměřuje na problematiku přenosu důkazního břemene u daňového podvodu a zdůrazňuje, že důkazní břemeno u prokázání

podvodu na DPH leží zcela na správci daně. V tomto ohledu se důkazní řízení ve věci podvodu na DPH odlišuje od dokazování, ve kterém musí daňový subjekt prokázat, že splnil hmotněprávní a formální podmínky nároku na odpočet daně. Představuje také vybrané judikáty NSS týkající se přenosu důkazního břemene a jejich komentář. - Poznámky.

J. Boháč, N. Klewar Slavíková, Tomáš Novák

Spotřební daně – zvýšení daní z „neřestí“

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 2, s. 14-15

Vyhlášením zákona č. 364/2019 Sb. došlo ke změnám v oblasti spotřebních daní, konkrétně ke zvýšení sazeb u lihu, tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků a surového tabáku. Autoři v článku informují o důvodech zvýšení daní, o konkrétních číslech, o doprodeji lihovin a tabáku se starou sazbou i o přínosech novelizace pro osoby zabývající se domácí výrobou piva.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 31.3.2020

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 4, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 31.3.2020. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství). Vnitrostátní spotřební daně. Dělená správa. Meziroční srovnání.

Ivan Macháček

Student a jeho zdanění

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 7-8, s. 66-69

Článek přibližuje oblast zdanění a odvodů z příjmů získaných v rámci krátkodobých dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Nejprve jsou stručně shrnuta pravidla pro uzavírání dohody o provedení práce a pro uzavírání dohody o pracovní činnosti, poté je rozebráno, jak je tomu s nemocenským a zdravotním pojištěním a s pojistným na sociální zabezpečení u těchto dohod. Následně je vysvětlen režim zdanění dohod, pokud poplatník učiní prohlášení k dani, a stanovení zálohy na daň z příjmů fyzických osob. Dále se autor zaměřuje na zdanění dohod, pokud poplatník daně z příjmů ze závislé činnosti neučiní prohlášení k dani u svého zaměstnavatele. Řešení problematiky je ilustrováno na několika příkladech.

Peterson K. Ozili

Tax evasion and financial instability

Daňové úniky a finanční nestabilita

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 531-539

Autor zkoumá souvislost mezi daňovými úniky a finanční stabilitou. Ukazuje, že zatímco daňové úniky dopadají negativně na příjmy státního rozpočtu a mohou omezovat schopnost státu při zajišťování finanční stability, osoby, jež se vyhýbají dani, naopak svou vlastní finanční stabilitu zvyšují.

Carlos E. Weffe H.

Taxpayer's rights in the expanding universe of criminal and administrative sanctions : a fundamental rights approach to punitive tax law following the OECD/G20 Base erosion and profit shifting project
Přáva daňových poplatníků v rozpínavém prostředí trestních a správních sankcí : pojetí základních práv v trestním právu daňovém vyplývající z projektu OECD/G20 BEPS

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 2, p. 98-108

Autor zastává názor, že rostoucí finanční potřeba sociálních států a logické úsilí o zvyšování efektivity výběru daní by nemělo za každou cenu převládat nad dodržováním práv daňových poplatníků. V příspěvku rozebírá minimální standardy ochrany daňových poplatníků v hmotném a procesním přístupu ve vztahu k trestnímu daňovému právu i odlišnosti mezi regulačním přestupkem a trestným činem a správním a trestním postihem. Následně charakterizuje rozrůstání trestního práva daňového v postindustriálních zemích, také s ohledem na mezinárodní daňové právo. Analýza je doplněna několika charakteristickými příklady z mezinárodního daňového práva ilustrujícími uplatňování přístupu snižování právní ochrany nepřátel společnosti (Feindstrafrecht, criminal law of the "enemy"). - Poznámky.

Juliane Kokott

Taxpayers' rights

Práva daňových poplatníků

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 1, p. 3-7

Autorka, generální advokátka Soudního dvora Evropské unie, v článku rozebírá jednotlivá základní práva daňových poplatníků v souvislosti s evropskou směrnicí o mechanismech řešení daňových sporů (2017/1852/EU) z října 2017. - Poznámky.

Enrique Sánchez de Castro Martín-Luengo

The ECJ's Danish cases and the Spanish withholding tax exemption in respect of interest payments to EU lender : some reflections and practical implications

Dánské případy SDEU a osvobození od španělské srážkové daně s ohledem na platby úroků věřitelům z EU : komentáře a praktické důsledky

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 1, p. 8-16

Příspěvek se věnuje vlivu judikatury SDEU na národní pravidla poskytování osvobození od srážkové daně ohledně plateb úroků věřitelům ze členských států EU ve Španělsku. Autor rozebírá tzv. dánské případy (spojené věci C-115/16, C-118/16, C-119/16 a C-299/16 mezi N Luxembourg, X Denmark A/S, C Danmark I a Z Denmark ApS na straně jedné a dánským ministerstvem financí) týkající se odvedení srážkové daně z titulu vyplacení úroků společnostem-nerezidentům, o nichž má správce daně za to, že nejsou skutečnými vlastníky těchto úroků, a tudíž se na ně nevztahuje osvobození od veškerých daní, jež je stanoveno ve směrnici o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků č. 2003/49/ES. Následně autor charakterizuje potenciální dopady rozhodnutí na španělský daňový systém a na výklad doložky nominálního/skutečného vlastníka (beneficial owner clause). - Poznámky.

Tomer Blumkin, Yoram Margalioth, Michel Strawczynski

The effects of permanent income tax cuts on emigration from Israel

Efekty trvalého snížení daně z příjmů na emigraci z Izraele

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 1, p. 1-32

Autoři ve studii poukazují na efekty, které s sebou přineslo snižování daně z příjmů v Izraeli, k němuž postupně docházelo mezi lety 2004-2010. Konkrétně zkoumají dopady na emigraci ze země a populaci přitom rozdělují do několika skupin v závislosti na tom, do jaké míry se jich snížení daňové sazby dotklo. V úvodu dochází ke srovnání trendů a vývoje emigrace v letech před daňovými změnami, následuje komparace s obdobím následujícím po zmíněném snížení. Autoři přicházejí se závěrem, že redukce daní se opravdu na emigraci z Izraele projevila, a to zejména u skupiny mladých zaměstnanců, kteří zaznamenali výraznější daňové úlevy. Jako jeden z faktorů, který mohl přispět k tomuto trendu, autoři zmiňují skutečnost, že mladí pracovníci před sebou mají mnohem delší období pracovní aktivity, než lidé blížící se důchodovému věku. - Poznámky.

Pasquale Pistone, Joao Félix Pinto Nogueira, Betty Andrade and Alessandro Turina

The OECD public consultation document "Global anti-base erosion (GloBe) proposal – pillar two" : an assessment

Dokument OECD k veřejnému připomínkovému řízení "Návrh Global anti-base erosion (GloBe) podle druhého pilíře" : zhodnocení

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 2, p. 62-75

Článek přibližuje odezvu pracovní skupiny zabývající se digitální ekonomikou organizace IBFD (IBFD Task Force on the Digitalized economy) na materiál OECD k připomínkovému řízení z října 2019, které se týká tvorby pravidel pro zdaňování digitální ekonomiky na globální úrovni. Druhý pilíř projektu BEPS 2.0 se věnuje přidruženým otázkám BEPS a obsahuje opatření na zamezení snižování daňového základu u daně z příjmů právnických osob (GloBE, Global anti-base erosion). - Poznámky.

Václav Benda

Ubytovací a stravovací služby a DPH

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 6, s. 37-40

Autor s využitím příkladů vysvětluje aktuálně platná pravidla pro uplatňování daně z přidané hodnoty u ubytovacích služeb a návazně aktuální pravidla pro uplatňování DPH u stravovacích služeb. V souvislosti s novelou zákona o DPH, která je součástí zákona č. 256/2019 Sb., upozorňuje na změny sazeb daně u stravovacích služeb a podávání nápojů od 1.5.2020. Zaměřuje se na definici stravovacích služeb, místo plnění a základ daně u stravovacích služeb i na problematiku posouzení uplatnění snížených sazeb daně. Dále uvádí, že ubytovací služby podléhají první snížené sazbě daně ve výši 15 %. -- O změnách sazby DPH u knih, novin a časopisů viz s. 41-44.

Jakub Ječmínek, Lukáš Moravec, Gabriela Kukulová

Vliv agresivního daňového plánování na inkaso daně z příjmů právnických osob

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 1, s. 3-17

Autoři za pomoci matematických a ekonometrických nástrojů kvantifikují vliv agresivního daňového plánování na příjmovou stránku státního rozpočtu členských zemí EU a České republiky. Odhady daňových ztrát provádějí pomocí dvou odlišných metodických aparátů (UNCTAD a MMF, resp. EPRS). Zatímco metodika EPRS se zabývá přesunem zisku a korespondujícími daňovými ztrátami napříč EU, metodika UNCTAD využívá instrumentu přímých zahraničních investic a seznamu tzv. offshore finančních center od Eurostatu. V rámci uvedené metodiky EPRS byla využita aktuální data a následně byla ověřena hypotéza, že ČR v důsledku přesouvání zisků v rámci EU dosahuje daňových výnosů. Na základě výsledků daňových ztrát (resp. výnosů) ze všech členských států byla určena daňová mezera pro EU28 jako celek (69-105 mld. euro). Metodikou UNCTAD byl proveden odhad pouze pro 22 států EU, výpočty implikují roční daňovou ztrátu 18 mld. euro. - Poznámky.

Christian Dorenkamp

Warum bei der sog. „OECD-Steuerrevolution“ weniger mehr wäre - und wie man dahin kommen könnte

Proč by u tzv. „daňové revoluce OECD“ bylo méně více - a jak se k ní dostat

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 3, S. 114-116

Autor v krátkém příspěvku hodnotí daňová opatření přijatá v rámci OECD, která označuje "daňovou revolucí". Pozastavuje se nad programy BEPS 1.0/2.0 (Base Erosion and Profit Shifting), jejichž zavedením se státy OECD snažily bojovat proti daňovým únikům. Zavedená opatření a snahy o daňovou harmonizaci shrnuje, kriticky hodnotí a přináší vlastní doporučení. - Poznámky.

Filip Wágner

Změny v oblasti DPH v důsledku koronaviru

Účetnictví v praxi, Sv. 24, (2020) č. 5, s. 13-17

Bližší k novým opatřením v oblasti daně z přidané hodnoty, která byla schválena v souvislosti s mimořádnými okolnostmi pandemie koronaviru. Autor představuje jednotlivé možnosti promíjení daně, příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události (Finanční zpravodaj č. 4-7/2020, pokyn D-44) a upozorňuje na podmínky plošného promíjení (automatické hromadné promíjení pro všechny daňové subjekty) i individuálního promíjení (je nutno o něj žádat, případně prokazovat a je individuálně schvalováno). Dále uvádí, které instituty stávající právní úpravy je také možno použít (odklad splatnosti DPH nebo posečkání daně, individuální promíjení dle daňového řádu a pokynů D-21 a D-29, regulační opatření za stavu nouze, ohrožení státu a válečného stavu). Problematika je ilustrována několika příklady. -- K prominutí DPH a příslušenství DPH viz Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 7-8/2020, s. 35-39.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 5

Technické zhodnocení hmotného majetku v účetnictví a daních (s. 2-10); Přijaté daňové balíčky a zákony v souvislosti s koronavirem (s. 11-16); Úhrada ubytování při tuzemské pracovní cestě v cizí

měně (s. 17-18); Akcie, se kterou je spojeno právo jmenovat nebo odvolat jednoho nebo více členů představenstva, dozorčí rady nebo správní rady - novela č. 33/2020 Sb. (s. 19-21); Nadbytečnost zaměstnance z pohledu pracovního práva a zdravotního pojištění (s. 22-24); Covid 19: náhrada škody - bude státem odmítnuta? (s. 25-27); Problematické otázky v oblasti nároku na odpočet daně (s. 28-30); Řešení krize finančních a úvěrových institucí - dle zákona č. 374/2015 Sb. (s. 33-36); Aktuální judikatura (s. 37-38); Registrace za plátce DPH v judikatuře správních soudů (s. 39-47).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 21, (2020) č. 7-8

Home-office z pohledu daní (s. 3- 5); Daňové úlevy: koronavirus - příklady z praxe (s. 15-16); Povolení posečkání daně nebo její splátkování (s. 17-21); Příjem z věcného břemene (s. 28-30); Změny sazeb DPH - dle zákona č. 256/2019 Sb. (s. 31-34); Prominutí DPH a příslušenství DPH - mimořádné události (s. 35-39); Dodání zboží do jiného členského státu a souhrnné hlášení (s. 40-44); Obchodování s Velkou Británií a DPH (s. 45-49); Vnitropodnikové směrnice (2. část) (s. 54-58); Opravné a dozorčí prostředky (1. část) (s. 59-62); Změna zdravotní pojišťovny (s. 63-65); Nadbytečnost zaměstnance (s. 73-75); Plátci pojistného: povinnosti a sankce ve ZP (s. 76-78); Zálohy poplatníků na daně z příjmů (4. část) (s. 79-83); OSVČ - daňové a pojistné úlevy (s. 84-88); Pracovněprávní nároky - koronavirus v kostce (s. 89-92); OSVČ: zdravotní pojištění aktuálně (s. 98-99).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 6

Daňová podpora pro OSVČ - kompenzační bonus (s. 3-7); Lze uplatnit daňový výdaj bez prokázání dodavatele? (s. 8-16); Odměny členů výboru SVJ (s. 17-20); Sazby DPH u knih a dalších publikací (s. 21-26); Dvojí metr EU když jde o život, aneb dovoz život zachraňujícího léku v kontextu dovozu ochranných "koronavirových" pomůcek (s. 27-30); Osm nejčastějších ustanovení na přijatých fakturách z Evropské unie ohledně uplatnění DPH. Otestujme se! (s. 31-34); Zaměstnavatelé a dopady pandemie ve zdravotním pojištění (s. 35-40); Rozsudek SD EU ve věci "převodu pozemku, na kterém se nachází budova určená k demolici, za účelem výstavby nové nemovitosti" z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 41-42).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 10

Kompenzační bonus pro OSVČ (tzv. Pětadvacítka) v době koronaviru (s. 1-3); Jak předejít insolvenčnímu řízení (s. 5-6); Snížení základního kapitálu a.s. - dotazy a odpovědi (s. 6-7).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 11

Jak předejít likvidaci s.r.o. (s. 1-3); DPH a platba přes platební bránu - dotazy a odpovědi (s. 3); Interpretace NÚR I-40 Vykazování nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (s. 5); Dárkové poukazy daňově - dotazy a odpovědi (s. 6); DPH a obrat ve sdružení - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 9

Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události z pohledu DPH (s. 1-2); Doporučení pro auditory v souvislosti s COVID-19 (s. 3); EET chvíli neexistuje... (s. 3-4); Nová lhůta pro projednání účetní závěrky - navrhovaná úprava (s. 4-5); OSVČ a spolupracující osoba v době pandemie - otázky a odpovědi (s. 5-6); Důsledky pandemie ve zdravotním pojištění (s. 7-8); Nemocenské pojištění a pojistné na sociální zabezpečení v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 (s. 8-10).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2020, č. 10-11

Lokální reverse charge v příkladech (s. 1-6); DPH a dodání zboží na Slovensko - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Zálohy od 1.5.2020 - dotazy a odpovědi (s. 7); Fakturace vodného a stočného od 1.5.2020 - dotazy a odpovědi (s. 8-9); Dodání zboží do Maďarska - dotazy a odpovědi (s. 11).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 28, (2020) č. 2**

Specifika daňové kontroly daně z přidané hodnoty - 3. část - přenos důkazního břemene v průběhu daňové kontroly (s. 2-5); Pár poznámek k historii promíjení daní (s. 6-11); Změny sazeb DPH od 1.5.2020 (s. 12-16); Dopady zvýšení minimální mzdy do zákona o daních z příjmů (s. 17-18); Problematika daně silniční v souvislosti s nouzovým stavem (s. 19-22); Změny u osvobození od daně z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2020 (s. 23-26); Zdravotní pojištění v době boje proti koronaviru (s. 32-36); Přípravované změny v AML oblasti (s. 37-42); Judikatura - znalost reklamního trhu; nezahájení postupu k odstranění pochybností; rozhodnutí o zajišťovacím příkazu do 30 dní; daňová ztráta a neexistence plnění; podvod na DPH - "důkazní břemeno" daňového subjektu (s. 54-56).

Účetnictví v praxi**Sv. 24, (2020) č. 5**

Přehled daňových úlev poplatníků daně z příjmů související s koronavirem (s. 4-12); Změny v oblasti DPH v důsledku koronaviru (s. 13-17); Pandemie a postupy OSVČ ve zdravotním pojištění v letech 2020 a 2021 (s. 18-21); Odpisování majetku - daňové odpisy (s. 22-25); Archivace daňové a účetní agendy (s. 26-29); Účetní a daňové dopady mimořádných opatření - první díl (s. 35-40).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Josh Angrist, Pierre Azoulay, Glenn Ellison, Ryan Hill, and Susan Feng Lu

Inside job or deep impact? Extramural citations and the influence of economic scholarship**Přínosy pouze pro samotný obor či hlubší dopady? Citovanost odborných příspěvků z oblasti ekonomie v jiných oborech a vliv ekonomické vědy**

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 1, p. 3-52

Autoři analyzují vliv výzkumu z oblasti ekonomie na jiné vědní disciplíny. Přínos ekonomie pro jiné obory je zkoumán prostřednictvím citační analýzy. Bylo zjištěno, že ekonomický výzkum je v jiných disciplínách citován stále častěji, přičemž tato skutečnost platí pro různá dílčí zaměření ekonomie. - Poznámky.

Luděk Kouba

Limity klasifikace determinantů individuální podpory státu blahobytu

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 1, s. 86-107

Autor přibližuje systemizovaný přehled tematické literatury zabývající se individuální podporou státu blahobytu. Vychází z předpokladu primární kauzality směřující od neformálních institucí k individuální podpoře státu blahobytu. Identifikuje tři skupiny faktorů této individuální podpory (politická ideologie, kultura, neformální instituce, resp. individuální osobnostní charakteristiky) a zdůrazňuje význam individuálních osobnostních charakteristik, kde lze hledat intuitivní vysvětlení individuální podpory státu blahobytu. V rámci literatury zabývající se osobnostními charakteristikami věnuje pozornost třem konceptům (sociální důvěra, religiozita a individualismus). V závěru nabízí shrnutí a diskusi relevance jednotlivých faktorů. - Poznámky.

Malte Fischer, Bert Losse

Markt oder Staat?**Trh nebo stát?**

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 19, S. 38-40

V době koronavirové krize zažívají státní zásahy do ekonomiky renesanci. Kolik politiky potřebuje ekonomika? Tato otázka role státu v hospodářském procesu zaměstnává a rozděluje ekonomy odedávna. Článek podává přehled nejdůležitějších myšlenkových škol a jejich argumentů (Smith, Marx, Engels, Keynes, Eucken, Friedman, Mises, Hayek, Rothbard, Hoppe).

Tomáš Jeřábek

The efficiency of GARCH models in realizing value at risk estimates

Účinnost GARCH modelů při realizaci odhadů Value at Risk

Acta VSFS, Vol. 14, (2020) No. 1, p. 32-50

Autor se zabývá důležitostí volby modelu podmíněné volatility v rámci parametrického a semiparametrického přístupu pro odhad Value at Risk (VaR), což je ukazatel tržního rizika, který je definován jako maximální ztráta, které lze dosáhnout v určitém časovém horizontu a při dané úrovni spolehlivosti. Modely podmíněné volatility (typu GARCH) umožňují ve srovnání s tradičními přístupy VaR přesnější předpověď skutečných ztrát. -- Text je dostupný také v elektronické verzi na webové stránce časopisu. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=1042>

Svetlana Sazanova

Theory of consumer behavior in economic science

Teorie spotřebního chování v ekonomické vědě

Acta VSFS, Vol. 14, (2020) No. 1, p. 24-31

Autorka v článku zkoumá vývoj teorie chování spotřebitele v ekonomické vědě. Konkrétně se zabývá racionálními a iracionálními motivy chování, přičemž se snaží najít odpověď na otázku, zda teorie ekonomické komunikace může přispět k rozvoji teorie chování spotřebitele. Bylo zjištěno, že k dalšímu rozvoji teorie chování spotřebitele by mohla přispět syntéza teorie produktivní spotřeby (theory of productive consumption) a teorie ekonomické komunikace. -- Text je dostupný také v elektronické verzi na webové stránce časopisu. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=3004-archiv-archive>

Samuel Bowles and Wendy Carlin

What students learn in economics 101 : time for a change

Co se studenti učí v základních kurzech ekonomie : čas na změnu

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 1, p. 176-214

Autoři se v článku zabývají náplní úvodních kurzů ekonomie na vysokých školách po celém světě - poukazují na přínos, jakým přispěl P. A. Samuelson ke změně obsahu kurzů, a dále vyzývají k obohacení kurzů o aktuální témata (nerovnosti ve společnosti, udržitelnost, robotizace, aj.) i o metody a nástroje. - Poznámky. -- K tématu viz i příspěvek N. G. Mankiwa na s. 215-228.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

A dangerous gap

Nebezpečná propast

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9193, p. 7

Zdá se, že se po počátečním propadu v únoru a březnu 2020 finanční trhy v USA znovu zotavily, na rozdíl od trhů v jiných regionech. Za příznivým vývojem stojí zásahy americké centrální banky v podobě masivních odkupů cenných papírů, a to i těch méně kvalitních ("junk bonds"). Je ale optimismus opravdu na místě? V článku jsou identifikovány hrozby, které mohou situaci změnit: další šok v důsledku případné druhé vlny pandemie, odhalení dalších korporátních podvodů či přijetí opatření nepříznivých vůči firmám. Nálada na trzích se může snadno změnit a všechny dopady pandemie na finanční trhy se pravděpodobně ještě neprojeví.

Sascha Zastiral

Boris und die alte Dame

Boris a Stará dáma

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 13, S. 40-41

Britská vláda ustupuje od úsporné politiky předešlých let. To má důsledky pro Bank of England. I přes špatné zkušenosti musela dlouhé roky držet úrokové sazby nízko a ztratit svou nezávislost.

Jakob Blume, Andrea Cünnen, Martin Greive, Dana Heide, Jan Hildebrand, Thomas Jahn, Silke Kersting, Moritz Koch, Michael Maisch, Jan Mallien, Yasmin Osman, Thomas Sigmund, Frank Wiebe

Börsen-Crash 2020 : Corona und die Finanzmärkte

Krachs na burze 2020 : koronavirus a finanční trhy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 44-51

Obsáhla rekapitulace burzovního propadu v březnu 2020 a jeho srovnání s krizí v r. 2008. Srovnáváno je především zdraví bank, možnosti centrálních bank, reakce politické sféry a trhu s pohledávkami. Pozornost je věnována i dopadům nevyhnutelně rostoucího státního zadlužení a nadcházející recesi.

Radovan Novotný

Budoucnost hypoték? Větší regulace a moc ČNB

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 3, s. 38-40

Polemický pohled na navrhované změny zákona o ČNB, které jsou obsaženy v novele projednávané v současnosti Poslaneckou sněmovnou. Autor vychází ze zprávy o hodnocení dopadů tohoto zákona a z důvodové zprávy a vyvozuje, že kromě nastavování úvěrových standardů pro parametry hypotečních úvěrů přináší novela razantní změny v makroobezřetnostní politice, mandátu centrální banky a operacích vytvářejících prostor k široké monetizaci. Uvádí, že ČNB získá dostatečné nástroje pro potlačení systémových rizik, která mohou vznikat v důsledku vzniku spirály mezi růstem cen nemovitostí a úvěrů spojených s nemovitostmi. Mandát ČNB se má měnit v reakci na změny v makroekonomickém a finančním prostředí a v provádění měnové politiky a makroobezřetnostní politiky v celosvětovém měřítku, stabilitu mají přinést a udržet právě makroobezřetnostní nástroje. -- Další úvaha nad budoucností financování nemovitostí viz s. 36-37.

Co jsou FKI

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 3, s. 13

Představení fondů kvalifikovaných investorů, jejich forem (otevřené vs. uzavřené, podílový fond, investiční fond s právní subjektivitou) i specifických požadavků na kvalifikovaného investora. Dále přiblížení možného investičního zaměření a menších omezení v porovnání se standardními otevřenými podílovými fondy. Je zdůrazněno, že obliba FKI v posledních letech v ČR vzrůstá zejména kvůli poklesu zákonné hranice pro investice do nich na jeden milion korun. -- Informace o objemu majetku v FKI s domicilem v ČR v r. 2019 viz s. 12.

Don Weinland, Sun Yu

Coronavirus spells trouble for Chinese banks

Koronavirus předznamenává problémy čínských bank

Financial Times, Vol. 2020, No. 40322 (13.2.2020), p. 14

Čínské banky v důsledku zpomalení ekonomiky na nejnižší úroveň od r. 1990 čelí potížím s pohledávkami. Velké bankovní domy (Industrial and Commercial Bank of China, China Construction Bank) zaznamenaly pokles akcií, se stabilní situací v oblasti nedobytných pohledávek. Mezi menšími bankami však nedobytné pohledávky tvoří přes 40 % v důsledku zpomalení, místy až zastavení provozu dlužných firem.

Robin Wigglesworth

Covid-19 tips markets into week of chaos as central banks play catch-up with new reality

Covid-19 postrčil trhy do týdne chaosu, zatímco se centrální banky snaží dohnat novou realitu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40348 (14.3.2020), p. 3

Shrnutí týdne mezi 9. a 13. březnem 2020 v oblasti burzovních trhů. Pondělní rozhodnutí Saudské Arábie vstoupit do ropné cenové války s Ruskem přispělo k poklesu burzovních trhů na dlouholeté minimum. Centrální banky reagovaly s mírným zpožděním uvolněním monetární politiky.

Martin Arnold, Lauren Fedor

ECB orders banks to halt payout plans

ECB nařídila bankám pozastavit výplaty výnosů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40360 (28.3.2020), p. 1

Evropská centrální banka nařídila bankám eurozóny zmrazit výplaty dividend a sdílet zpětné odkupy, aby předešla úvěrové krizi. Očekávaná recese eurozóny bude větší, než v r. 2008, nařízení tak sleduje snahu zachovat co nejvyšší stabilitu bankovního sektoru.

Martin Arnold

ECB tension on crisis spills into open

Napětí v ECB vyvěřelo na povrch

Financial Times, Vol. 2020, No. 40352 (19.3.2020), p. 2

ECB popírá tvrzení vedoucího rakouské státní banky Roberta Holzmana, že ECB v možnostech řešení koronakrizy dosáhla svých limitů a že hlavní bříme řešení krize spočívá na vládách a orgánech jednotlivých členských států EU. Rázné odmítnutí Holzmannova tvrzení ilustruje napětí panující ohledně řešení ekonomických a finančních dopadů krize. ECB navýšila kapacitu pro nákup italských státních dluhopisů, zvýhodnila levné půjčky bankám a zavedla řadu dalších kapitálových úlev.

Brendan Greeley, Colby Smith, Joe Rennison, Laura Noonan

Fed Bank acts to ease liquidity strains

Fed jedná, aby zmírnil likviditní zátěž

Financial Times, Vol. 2020, No. 40350 (17.3.2020), p. 3

Americká centrální banka (Fed) podnikla kroky pro pomoc bankám v nastávající krizové situaci. Snížení úrokové sazby o 1 %, výhodnější podmínky krátkodobých půjček, skupování státních dluhopisů o celkovém objemu 500 miliard USD, cenných papírů krytých hypotečními úvěry o objemu 200 miliard USD a snížení úroků půjček mají za cíl ulehčit domácím bankám. Na mezinárodním poli pak Fed zvýhodnil podmínky půjček v dolarech v kooperaci s centrálními bankami v Evropě a Japonsku.

Brendan Greeley, Joe Rennison, Colby Smith

Fed swoops to buy commercial paper

Fed skupuje cenné papíry

Financial Times, Vol. 2020, No. 40351 (18.3.2020), p. 2

Fed vstupuje na zpomalující trh cenných papírů. Klíčový zdroj hotovosti pro velké korporace, potřebné pro pokrytí krátkodobých potřeb, dle analytiků „zamrzl“ a ceny půjček razantně stouply. Fed se zaměří na tříměsíční dluhopisy emitované v dolarech, americké ministerstvo financí poskytne Fedu krytí úvěrového rizika v hodnotě 10 miliard USD.

Zeynab Malakoutikhah

Financial exclusion as a consequence of counter-terrorism financing

Finanční exkluze jako důsledek opatření proti financování terorismu

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 663-682

Autorka se zabývá nezamýšlenými dopady opatření proti financování terorismu. Nejprve je představena již existující regulace proti financování terorismu, následně jsou uvedeny možné negativní dopady regulace v případě, že není nastavena efektivně, a dále jsou analyzovány důsledky tzv. finanční exkluze v různých oblastech. Opatření proti financování terorismu mohou být nejednoznačná a příliš přísná, což banky a další finanční instituce může neodůvodněně odrážet od navazování vztahů s některými typy klientů. - Poznámky.

Martin Arnold, Tommy Stubbington

German court threatens to thwart ECB in buying bonds to ease crisis

Německý ústavní soud může ohrozit úsilí ECB v nákupu dluhopisů ke zmírnění krize

Financial Times, Vol. 2020, No. 40392 (6.5.2020), p. 1

Spolkový ústavní soud v Karlsruhe zavázal svým rozhodnutím spolkovou vládu k posouzení proporcionality v rámci německého podílu na nákupu dluhopisů ECB. Cílem soudního verdiktu je zajistit, aby fiskální a ekonomická rozhodnutí nepřevážila dlouhodobé strategie v jiných oblastech. Usnesení otevírá možnost k soudnímu napadení programu PEPP (Pandemic emergency purchase programme). Jedná se o pokračování případu z r. 2015, kdy německý ústavní soud došel k závěru, že se ECB vměšuje do monetárních záležitostí států. Případ byl postoupen Evropskému soudnímu dvoru, který v r. 2018 rozhodl ve prospěch ECB, ale případ se vrátil do Karlsruhe, kde jej Spolkový ústavní soud označil za neobhajitelný.

Olaf Storbeck, Joe Miller, Martin Arnold

German groups rush to secure emergency loans

Německé společnosti spěšně zajišťují nouzové půjčky

Financial Times, Vol. 2020, No. 40361 (30.3.2020), p. 2

Německý záchranný program půjček se zavázal nést až 90 % kreditní zátěže firem, které splní podmínky pro dosažení na pomocný úvěr s jednocentním úrokem. Malé a střední podniky, které jsou páteří německé ekonomiky, vytvářejí 70 % pracovních míst. Poškození této struktury by znamenalo značné poškození německé ekonomiky, která i tak čeká nehlubší propad za poslední desetiletí. Obdobné podpůrné úvěrové programy zavedla i Velká Británie, Itálie a Španělsko.

Miles Johnson, Chris Giles, Martin Arnold, James Politi

Italy tells EU to unleash €500bn rescue fund to fight coronavirus

Itálie žádá EU o uvolnění 500 miliard eur pro boj s koronavirem

Financial Times, Vol. 2020, No. 40353 (20.3.2020), p. 1

Italský předseda vlády Giuseppe Conte vyzval Evropskou unii k urychlenému přijetí monetárních a fiskálních opatření pro zvládnutí ekonomických dopadů koronavirové pandemie. Evropská centrální banka oznámila plán nákupu dluhopisů o objemu 750 miliard eur, současně dojde k postupné aktivaci částí Evropského stabilizačního mechanismu. Spolu s ECB stupňují ochranná opatření i Bank of England a Fed.

Andrea Cünnen, Anke Rezmer

Kein Halten mehr

Bez držení

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 30-31

Rozbor dopadu omezení cestování, prognóz recese a reakce ECB na akciové trhy. Index Dax zaznamenal od 19. února do 12. března propad o více než 4.300 bodů na 9.230, tj. cca 30 %. Obdobný propad postihl i index S&P 500 (o 2.527 bodů). Ačkoli se prognózy shodují na dočasném charakteru poptávkového šoku v souvislosti s karanténními opatřeními proti koronaviru, Itálii hrozí nebezpečí propadu do hlubší recese.

Jakob Blume, Andreas Kröner, Jan Mallien, Yasmin Osman, Carsten Volkery

Lagarde's erste Feuerprobe

První zkouška ohněm Christine Lagardeové

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 51 (12.3.2020), S. 7

Od Evropské centrální banky jsou očekávána opatření pro zajištění likvidity a příznivějších úrokových sazeb v rámci krizového managementu v kontextu dopadů koronavirové pandemie. Bank of England v tomto duchu snížila úrokové sazby z 0,75 % na 0,25 %. Hans-Walter Peters, předseda BdB, zmiňuje i poptávku po uvolnění regulačních opatření. Celkově panuje očekávání shody.

Markers marked : credit rating agencies

Přisuzovatelé hodnocení pod hodnocením : ratingové agentury

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9193, p. 55-56

Ratingové agentury, kritizované pro svá selhání v době předchozí finanční krize okolo r. 2007, opět čelí pochybnostem. V důsledku pandemie COVID-19 a pádu cen ropy snížily agentury velmi rychle hodnocení velkému počtu cenných papírů. Objevují se podezření, že agentury v období příznivé hospodářské situace snížily své standardy, což se nyní snaží na poslední chvíli napravit. Jsou však nynější podezření opravdu odůvodněná? V článku je mj. diskutováno, zda je možné se na rating spolehnout a k jakým reformám by v odvětví mělo dojít.

Radim Chalupa

Ochrana směnečných dlužníků před zneužitím směňky

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 4, s. 3-21

Článek se věnuje praktickým dopadům charakteristických vlastností směňky a směnečné pohledávky (abstraktnost, skripturní povaha, obchodovatelnost) na postavení dlužníků, jakož i ze směňky nezavázaných osob, které jsou žalovány ve směnečných sporech. - Poznámky.

Ondřej Poupě

Připravované změny v AML oblasti

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 37-42

Článek přibližuje část plánovaných změn v oblasti právních opatření proti legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v ČR, konkrétně změny ve vymezení povinných osob a změny v případě povinností spjatých s prováděním obchodu, zejména z pohledu skupiny povinných osob, kterou tvoří účetní, auditori, daňoví poradci a advokáti. Připravovaná obsáhlá novelizace zákona č. 253/2008 Sb. má primárně za účel transpozici tzv. V. AML směrnice (2018/843/EU), napravení nedostatků transpozice IV. AML směrnice (2015/849/EU), ale obsahuje také reakci na hodnocení ČR výborem Moneyvall a požadavky z praxe. Autor se podrobněji zabývá vymezením povinných osob, změnami v povinnostech navázaných na obchod (identifikace klienta, zprostředkovaná a zjednodušená identifikace), kontrolou klienta, oznámením podezřelého obchodu, institutem neuskutečnění obchodu, odkladem splnění povinností a informační povinností. Rozebírá také AML aktivní povinnosti a profesní mlčenlivost daňových poradců a auditorů. - Poznámky.

Viktar Dudzich

Relationships between exchange rate regime, real exchange rate volatility and currency structure of government bonds in emerging markets [elektronický zdroj]

Vztah mezi kurzovým režimem, volatilitou reálného měnového kurzu a strukturou vládních dluhopisů z hlediska měny na rozvíjejících se trzích

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 1, p. 3-22

Rozvojové země si často půjčují v zahraničních měnách, což však může negativně ovlivnit jejich hospodářský růst a rozvoj a poškodit jejich finanční stabilitu. Autoři se zabývají vlivem kurzové politiky na emisi dluhopisů denominovaných v zahraniční měně v rozvojových zemích. Bylo zjištěno, že půjčky v cizí měně bývají podporovány fixním kurzovým režimem a vysokou volatilitou reálného směnného kurzu. Země, které chtějí omezit půjčky v zahraniční měně, by proto měly volit flexibilní měnový kurz a snažit se udržovat reálný kurz stabilní. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0001>

Jan Langmeier

Řešení krize finančních a úvěrových institucí

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 5, s. 33-36

Ozdravné postupy a řešení krize u finančních institucí jsou v českém právním řádu relativně novými právními pojmy, převzatými na základě transpozice evropské směrnice č. 2014/59/EU (Bank recovery and resolution directive, BRRD) do zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. Autor shrnuje základní atributy současné české právní úpravy a regulaci v rámci EU. Nejprve představuje projekt bankovní unie a její tři pilíře, dále se zaměřuje na směrnici BRRD, která v rámci EU vytváří jednotný regulační rámec krizového řízení institucí s cílem zachování zásadních funkcí těchto institucí. Popisuje tři hlavní prvky směrnice, kterými jsou příprava a prevence, včasný zásah v případě problémové instituce a řešení krize. Následně přináší informace o zákonu o ozdravných postupech (upravuje zejména ozdravné plány a postupy, plánování řešení krize, postupy v případě selhání povinné osoby nebo skupinového selhání a financování řešení krize). Autor zdůrazňuje, že tento zákon poskytuje ČNB řadu významných pravomocí a nástrojů, kterými lze řešit a předcházet selháním finančních a úvěrových institucí, a to při minimalizaci podpory z veřejných rozpočtů. - Poznámky.

Michael Berberich, Marcus Helios, Thomas Lenz

Steuerliche Auswirkung der Coronakrise auf die Finanzbranche

Daňové dopady koronavirové krize na finanční sektor

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 15, S. 745-752

Krize spojená s epidemií koronaviru se negativně projevila mimo jiné na kapitálových trzích - akciové trhy celosvětově výrazně poklesly a procházejí obdobím masivních turbulencí. Obchod s dluhopisy firem viditelně oslabil a vlivem negativních očekávání investorů stále stoupá tzv. riziková prémie. Autoři v tomto článku představují možné daňové dopady na finanční sektor a nabízejí první návrhy řešení. Zabývají se mimo jiné otázkou, zda a do jaké míry mohou částečné odpisy daňově ulevit krizi

zasazeným podnikům. Krize může mít dle autorů vážné dopady na účetnictví odložených daní, které jsou dále blíže rozebrány a závěrem shrnuty společně s dalšími rizikovými faktory současné krize, doplněné o návrhy možných řešení. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

By Will Dobbie and Jae Song

Targeted debt relief and the origins of financial distress : experimental evidence from distressed credit card borrowers

Cílené oddlužení a původ finanční tísně : experimentální poznatky o dlužnících na kreditních kartách nacházejících se v tísní

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 4, p. 984-1018

Autoři se v článku zabývají konkrétními opatřeními, která mohou pomoci osobám nacházejícím se ve finanční tísní. Konkrétně jsou s pomocí experimentu zkoumány účinky dvou opatření: bezprostředního snížení splátek a odpisu úroků z prodlení (delayed interest write-down). První z obou opatření je krátkodobé, účinek druhého je spíše dlouhodobý. - Poznámky.

The cost of living

Životní náklady

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9190, p. 57

Pandemie COVID-19 by mohla přivodit ve vyspělých zemích návrat inflace kvůli poklesu nabídky v kombinaci s masivními stimulačními programy. Za určitých okolností však může být současná situace (kompletní uzavření některých sektorů) spíše zdrojem deflačních než inflačních tlaků. Že se inflace po poražení pandemie vrátí, tak není zatím jisté, je to však pravděpodobnější, než dříve: je možné, že vlády a centrální banky začnou upřednostňovat vysoký hospodářský růst a nízkou nezaměstnanost před nízkou a stabilní inflací, stejně jako např. po 2. světové válce.

Selena Begović, Nick Adnett, Geoff Pugh

The effects of currency board arrangements on inflation performance in transition countries before and during the global financial crisis

Vlivy režimu měnového výboru na vývoj inflace v tranzitivních zemích před a během globální finanční krize

Finance a úvěr, Vol. 69, (2019) No. 6, p. 510-537

Cílem článku je empirická analýza rozdílů ve vývoji inflace mezi evropskými zeměmi, které uplatňovaly v počátcích svojí transformace režim měnového výboru (currency board arrangement, CBA), a těmi, které mají jiný měnový režim. Pozornost je věnována celkem 25 tranzitivním zemím, jejichž ekonomiky jsou zkoumány v období let 1998-2015. Před globální finanční krizí bylo jedním z hlavních cílů centrálních bank udržení nízké míry inflace, přičemž velmi efektivním se ukázal být rigidní monetární režim, který tomuto cíli zásadně přispěl. Během a po finanční krizi se centrální banky snažily utlumit deflační tlaky, avšak ty, které dříve implementovaly CBA, tak nebyly schopny učinit implementací expanzivních opatření. Autoři hledají příčinu tohoto vývoje a přicházejí se závěrem, že efekt CBA byl negativní, což se ještě znásobilo vypuknutím finanční krize. Právě tyto zkušenosti je vedou k zamyšlení, zda je režim měnového výboru v podobných podmínkách žádoucí. - Poznámky.

Céline Choulet

The Fed: the global lender of last resort [elektronický zdroj]

Fed: globální věřitel poslední instance

Conjoncture, No. 2 (2020), p. 2-9

V důsledku pandemie nemoci Covid-19 vzrostl v březnu 2020 tlak na likviditu dolaru. Americká centrální banka Fed byla nucena reaktivovat dočasné swapové dohody (opatření, které bylo zřízeno v r. 2008). Autorka v článku analyzuje toto opatření spolu s dalšími opatřeními, která americká centrální banka zavedla. Zmíněna jsou i omezení, která účinnost nástroje limitují. - Poznámky. -- Článek je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/05/Conjoncture_2_2020.pdf

The land down under**Území tam dole**

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9195, p. 64

Většina centrálních bank ve vyspělých zemích a regionech má již zkušenosti se zaváděním záporných úrokových sazeb, americká centrální banka Fed však váhá. Otázkou je, zda by v současné situaci mírně záporné sazby vůbec pomohly - je možné, že by bylo třeba jít "do mínusu" hlouběji, což již nemusí být politicky průchodné. Další otázkou je, zda je něco takového žádoucí (diskutuje se o tom, že existuje úroveň, od které mohou výrazněji záporné sazby ekonomice spíše uškodit, než jí prospět) a smysluplné - jiné nástroje (např. fiskální stimuly v kombinaci s masivním nákupem aktiv centrální bankou) zatím nenarazily na své limity. -- K záporným úrokům viz také Finance & Development č. 1/2020 (March), s. 50-51.

By Ben S. Bernanke

The new tools of monetary policy**Nové nástroje měnové politiky**

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 4, p. 943-983

Ve snaze vypořádat se s omezením, které představuje nulová hranice úrokových sazeb, přikročily Spojené státy a další vyspělé země během předchozí finanční krize k do té doby nekonvenčním nástrojům měnové politiky, jako např. ke kvantitativnímu uvolňování. Bývalý předseda Federálního rezervního systému Ben Bernanke ve svém příspěvku shrnuje dosavadní poznatky o nových nástrojích monetární politiky (konkrétně zejména o kvantitativním uvolňování a o verbálních závazcích centrální banky, neboli forward guidance). Fungování a účinnost těchto nástrojů v USA jsou následně demonstrovány prostřednictvím modelu. - Poznámky.

Yoshihiko Kadoya, Mostafa Saidur Rahim Khan, Tomomi Yamane

The rising phenomenon of financial scams : evidence from Japan**Rostoucí jev finančních podvodů : poznatky z Japonska**

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 387-396

Finanční podvody jsou v rozvinutých zemích jedním z nejrychleji rostoucích typů trestné činnosti. Autoři se v článku zabývají faktory, které zvyšují pravděpodobnost, že se určitá osoba stane v Japonsku obětí finančního podvodu. Zjištěny byly dva faktory: nedostatek svědomitosti daných osob a nespokojenost s finanční situací. Další významné odlišnosti z hlediska vlastností obětí podvodů odhaleny nebyly, obětí finančního podvodu se tedy může stát téměř kdokoli. Součástí článku je i shrnutí nejčastějších typů finančních podvodů v Japonsku.

Unprofitable arguments**Nepřínosné diskuze**

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9193, p. 61

Jsou ztráty centrálních bank důvodem k obavám? Na rozdíl od komerčních bank neodrážejí ztráty centrálních bank jejich finanční slabost - jsou spíše důsledkem mimořádného institucionálního postavení těchto organizací. Ačkoli ztráty centrálních bank nemusí znamenat nic závažného, mohou vyústit v oslabení nezávislosti těchto institucí. Řešením by mohla být jejich užší spolupráce s vládami za řádných pravidel - ta by zároveň umožnila efektivnější vykonávání hospodářské politiky.

Jakob Blume

Warum der Goldpreis trotz Börsencrash fällt**Proč cena zlata klesá i přes burzovní krach**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 36-37

I přes „panickou“ situaci na burzách (propad v USA o 20 %, index DAX poklesl o 30 %) mírně poklesla i cena zlata a dalších drahých kovů. Pokles byl způsoben kombinací řady faktorů, mj. snížením poptávky a prodejem zlata v rámci fenoménu „margin call“. Cena zlata a akcie zlatých dolů se však podle Joe Fostera zotavují rychleji než širší akciový index.

Yasmin Osman, Kathrin Jones, Michael Maisch, Astrid Dörner, Jan Hildebrand, Martin Murphy

Wettlauf gegen die Zeit

Závod s časem

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 6-9

Dopad koronaviru v Číně na evropskou ekonomiku komplikuje plány na restrukturalizaci Deutsche Bank. Dle původních cílů měla v r. 2022 banka dosahovat osmiprocentní rentity a výnosu 24-25 mld. eur. Strategie předsedy DB Christiana Sewinga počítala s koncem konjunkturálního cyklu, nárazové zpomalení ekonomiky však ohrožuje její realizaci.

Cornelius Welp, Lukas Zdrzalek

Zweite Welle

Druhá vlna

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 13, S. 14-22

Penzijní fondy důchodového zabezpečení a pojišťovatelé masivně nakupovali úvěry vysoce zadlužených podniků. Finanční investoři a banky jim slibovali nejvyšší bezpečnost. Přitom rizika jen rafinovaně skrývali, stejně jako před finanční krizí v r. 2008. V době koronakrizy by mohly podvodny explodovat, a to s fatálními následky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 5

CBDC - nejasné vyhlídky a mnoho spekulací - Central Bank Digital Currency (s. 10-13); Situace kolem koronaviru výrazně posunula naše schopnosti pracovat v digitálním světě - rozhovor s J. Jarošem z Unicornu (s. 14-17); Změna zákona o ČNB aneb co nového v regulaci (s. 18); Blockchain: konec spekulace, začátek (evropské) implementace (s. 19); Banky se potřebují dostat k jádru SME byznysu - využití fintechů (s. 22-23); Covid úvěry pro malé a střední podniky a hrozba zombie efektu (s. 26-27); PSD 2 a nebankovní poskytovatelé po dvou letech (s. 28-31); Odborná způsobilost v roce 2020, v době koronavirové (s. 35); Banky: údaje o klientech nesdílíme ani zatím aktivně nehledáme - ve spojitosti s projektem Sonia (s. 36-37); Ekonomice pomůže efektivní práce s daty a důraz na zákaznický komfort (s. 38-39); Experiment s vrtulníky raději přenechme jiným - helicopter money (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Nouriel Roubini ; rozhovor vedla Nele Husmann

"Eine neue Welt der Deglobalisierung"

"Nový svět deglobalizace"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 22, S. 36-37

Rozhovor s americkým ekonomem N. Roubinim, který varuje před dlouhodobými následky pandemie koronaviru. Roubini vidí, že se v mnoha ekonomikách objevuje fenomén 70. let 20. století, který byl považován za vymýcený - stagflace.

Tobias Buck, Guy Chazan, Clive Cookson

Coronavirus declared a pandemic as fears of economic crisis mount

Koronavirus prohlášen za pandemii, zatímco rostou obavy z ekonomické krize

Financial Times, Vol. 2020, No. 40346 (12.3.2020), p. 1

Světová zdravotnická organizace klasifikovala epidemii koronaviru jako pandemii. V reakci na toto opatření lze očekávat rozsáhlejší opatření v rámci zasažených států, jak v reakci, tak jako prevenci. Německé kancléřka A. Merkelová se zavázala „učinit cokoli bude třeba“ a signalizovala tak ochotu Berlína ke kompromisu především v rozpočtových otázkách. ECB plánuje další snížení úrokových sazeb až na -0,6 %, v podobném duchu snižování hlavní sazby jako Bank of England a Fed.

Thorsten Mäger, Stefanie Budde

Der RefE für die 10. GWB-Novelle : ein Spagat zwischen EU- Rechtsangleichung und deutschem Sonderweg

Referentský návrh desáté novely německého zákona proti omezování soutěže : špagát mezi sblíživáním právních předpisů EU a německou Sonderweg

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 8, S. 378-386

Od 24.1.2020 mají poslanci Německého spolkového sněmu k dispozici referentský návrh již desáté novely zákona proti omezování soutěže. Dle autorů tohoto článku by v případě, že bude beze změn schválen, mohl mít velké dopady na etablované struktury německého antimonopolního zákona. Hlavní přínos současného návrhu autoři spatřují ve specifikaci kritérií pro výpočet pokuty při porušení antimonopolních pravidel a vytváření právně specifitějších standardů. Návrh je dopodrobna analyzován, přičemž důraz je kladen na potenciální změny současné podoby německého antimonopolního zákona. Prostor je věnován i možnému rozšíření kontroly fúzí a jeho praktickým dopadům. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

M. Brächer, P. Heumann, J. Hildebrand, T. Hoppe, K. Kort, R. Krieger, M. Peer, T. Hanke, T. Sigmund, C. Volkery

Die Welt schottet sich ab

Svět se izoluje

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 12-13

Přehledové shrnutí opatření k omezení pohybu v rámci karanténních opatření. Jednostranné uzavření hranic USA pro země schengenského prostoru jsou předmětem kritiky členských zemí EU. Země s příhodnou geografickou polohou (USA, Japonsko) preferují taktiku uzavření, Evropa razí cestu kompromisu mezi karanténou a pohybem osob a zboží. Zmíněn je zvláštní případ silně zasažené Itálie, Švýcarska a Francie jako zemí s liberálnějšími opatřeními. Článek je doplněn přehledovým grafem možností cestování pro jednotlivé vybrané státy.

Devesh Singh, Zoltán Gal

Economic freedom and its impact on foreign direct investment : global overview [elektronický zdroj]

Ekonomická svoboda a její dopady na přímé zahraniční investice : globální přehled

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 1, p. 73-90

Autoři v článku zkoumají tzv. ekonomickou svobodu (economic freedom) spolu s faktory, které ji ovlivňují, a dále určují, jak ekonomická svoboda působí na příliv přímých zahraničních investic. Analyzovány byly různé regiony po celém světě v letech 1999-2018 prostřednictvím statistických metod. Obecně makroekonomické faktory spjaté s ekonomickou svobodou pozitivně působí na přímé zahraniční investice, liší se však účinky dílčích faktorů (mj. státních zásahů do infrastruktury). Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0004>

Martin Arnold, David Keohane

Germany and France enter recession

Německo a Francie upadají do recese

Financial Times, Vol. 2020, No. 40370 (9.4.2020), p. 2

Německá ekonomika v prvním čtvrtletí r. 2020 poklesne o 10 %, jedná se o největší propad od r. 1970 a o dvojnásobný oproti krizi v r. 2008. Francouzská ekonomika se podle varování Banque de France propadne o 1,5 % za každé dva týdny restriktivních opatření, celkový propad HDP za první čtvrtletí je očekáván ve výši 6 %, nejvyšší od konce druhé světové války. OECD k situaci připomíná, že odhady vycházejí z aktuálního stavu bez znalosti celkového trvání karantény.

Stelios Michalopoulos and Elias Papaioannou

Historical legacies and African development

Historické dědictví a rozvoj Afriky

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 1, p. 53-128

Autoři v článku prezentují souhrn dosavadních výzkumů, které poukazují na souvislost mezi koloniální a předkoloniální minulostí Afriky a jejím současným politickým, ekonomickým i společenským vývojem. Konkrétně je zkoumán vliv takových faktorů, jako např. investic do školství či zdravotnictví,

otroctví či různých vln utlačování obyvatel. Obecně bylo snahou autorů zjistit dlouhodobé dopady událostí v dějinách Afriky na současnou situaci a rozvoj. - Poznámky.

Italy unveils €3,6bn stimulus as world tallies cost of coronavirus

Itálie odhaluje finanční stimul ve výši 3,6 miliardy eur, zatímco svět sčítá cenu koronaviru

Financial Times, Vol. 2020, No. 40337 (2.3.2020), p. 1

Itálie představila záchranný balíček pro zmírnění ekonomických dopadů koronakrizy. Státní podpora ekonomiky ve výši 3,6 miliardy eur bude doplněna daňovými úlevami pro ztrátové podniky a mimořádnými podporami pro zdravotní systém. Současně italská vláda vyjednává s Bruslem o vyšším rozpočtovém schodku pro letošní rok. Italská ekonomika patří k nejhůře zasaženým v Evropě, v severní průmyslové části bylo uzavřeno v karanténě 11 měst.

Nicole Bastian, Thomas Hanke, Sha Hua, Martin Kölling, Katharina Kort, Regina Krieger, Carsten Volkery
Milliarden für Firmen in aller Welt

Miliardy pro firmy na celém světě

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 51 (12.3.2020), S. 8-9

Článek shrnuje podobu opatření centrálních bank k omezení dopadů koronavirové krize. Jejich společným jmenovatelem jsou snižování úrokových sazeb a podpůrné programy, zaměřené převážně na malé a střední podniky. Bank of England v jejich rámci uvolní 1,2 mil. liber, kdy 700.000 malých podniků bude podpořeno částkou 3.000 liber, Itálie v obdobném duchu uvolnila 25 miliard € (1,1% HDP). Francouzské drobné podniky trpící nízkou likviditou budou podpořeny mj. daňovými úlevami a posunutím odvodů. Zaveden bude též kurzarbeit, kdy stát uhradí 70 % nákladů. Reakce USA je oproti ostatním postiženým zemím opožděná; vláda uvolnila na podporu 8,3 mld. dolarů. Předchozí opatření Fedu neměly trvalý efekt, a na rozdíl od krize v r. 2008 nemá tolik manévrovacího prostoru v oblasti úrokových sazeb. Výčet příkladů uzavírá Japonsko, kde je v rámci dvou podpůrných programů připraveno 12,7 miliardy € pro malé a střední podniky. Součástí pomoci je i úhrada úroků za stanovených podmínek, kdy mj. obrat podniku klesne o více než 20%.

Jakob Blume, Hans-Peter Siebenhaar

Neue Runde im Preiskampf

Nové kolo v cenovém souboji

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 51 (12.3.2020), S. 30-31

Spor o ceny ropy, především mezi Ruskem a Saudskou Arábií, dále eskaluje. V rámci snahy OPEC regulovat cenu ropy oznámila SA, že zvýší denní těžbu na 13 milionů barelů, což znamená přibližně třicetiprocentní nárůst, čímž se stane největším světovým producentem ropy a předběhne USA. Rusko reagovalo obdobným opatřením. Ačkoli všem stranám hrozí negativní dopady prudkého poklesu cen ropy, SA má finanční prostředky v cenové válce pokračovat a má pravděpodobnou podporu ostatních států Perského zálivu.

Max Seddon

Oil price fall threatens Putin's spending plans

Pád cen ropy ohrožuje Putinův plán investic

Financial Times, Vol. 2020, No. 40338 (3.3.2020), p. 4

Propad ceny ropy Brent a celkový pokles cen v důsledku rusko-saudské cenové války ohrožuje investice do infrastruktury, sociálního aparátu a celkově životní úroveň v Rusku. To však trvá na postoji, kdy považuje současné ceny za akceptovatelné, a disponuje mechanismy, jak se vyrovnat s dalším pádem cen, mj. prodejem zahraničních rezerv.

Picking off the weak : the recession in rich countries

Odstřelování slabších : recese v bohatých zemích

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9190, p. 52-53

Redakce The Economist sestavila žebříček, ve kterém posuzovala zranitelnost vybraných ekonomik v důsledku pandemie COVID-19. Mezi nejzranitelnějšími státy se objevují země na jihu Evropy (Řecko, Španělsko, Itálie). Posuzováno bylo procentuální zastoupení pracovních pozic, které nelze vykonávat na dálku, podíl vybraných sektorů (doprava, transport, pohostinství) na HDP a podíl fiskálního stimulu vůči HDP.

Henry Foy, Max Seddon

Russia cuts rates in effort to limit economic contraction

Rusko snižuje sazby ve snaze omezit zpomalení ekonomiky

Financial Times, Vol. 2020, No. 40383 (25.4.2020), p. 3

Centrální banka Ruské federace snížila úrokovou sazbu na 5,5 % a naznačila další možnosti snížení. Redukce sazeb je reakcí na zpomalení ekonomiky v důsledku koronavirové pandemie, která podle odhadů zpomalí ruskou ekonomiku o 4-6 %. Ekonomickou situaci Ruska dále komplikují západní sankce a klesající ceny ropy.

Derek Brower, David Sheppard, Anjli Raval, Gregory Meyer

Sub-zero prices wreck crude's reputation as safe investment

Záporné ceny poškozují reputaci Brent crude jako bezpečné investice

Financial Times, Vol. 2020, No. 40380 (22.4.2020), p. 3

Článek blíže rozebírá skokový pokles cen ropy, zejména WTI a Brentu, kdy se ceny propadly do záporných hodnot. Příčinou skokového poklesu cen byl vedle poptávkového šoku hromadný prodej investory v obavách o uložení ropy. Dne 19.4. tak cena WTI začínala na 18 dolarech za barel, aby koncem následujícího dne klesla pod -40 dolarů. Ceny dále destabilizuje mj. americká nadprodukce, nepoměrně nízká poptávka a nedostatek úložných kapacit. Snahy OPEC o dohodu mezi Ruskem a Saúdskou Arábií i při dalším omezení těžby tuto skutečnost neovlivní.

Emma Hooper, Corentin Ponton

The impact of oil prices on the US economy [elektronický zdroj]

Vliv cen ropy na ekonomiku USA

Trésor-economics, No. 257 (2020), p. 1-8

Od konce předchozího desetiletí těžba ropy a zemního plynu v USA prudce vzrostla díky rozvoji nekonvenčních metod (mj. hydraulické štěpení). Růst těžby zlepšil energetickou bilanci USA a posílil energetickou nezávislost. Autoři v článku popisují vývoj v této oblasti a dále se věnují dopadům měnicích se cen ropy na celou ekonomiku Spojených států v letech 2014-2018. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/06/Tresor_economics_257_2020.pdf

Bert Losse

Tötet das Virus den Wettbewerb?

Zabíjí virus hospodářskou soutěž?

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 21, S. 36-37

Němečtí ekonomové se obávají, že pandemie koronaviru by mohla bránit zakládání startupů, napomáhat koncentraci moci koncernů a citelně zvyšovat vliv státu na hospodářství.

Tough love

Přísná láska

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9191, p. 65

Morální hazard je situací, kdy náklady rizikového chování nejsou plně neseny subjekty odpovědnými za toto chování. Pandemie COVID-19 otevřela otázku morálního hazardu v nebývalém rozsahu, a to nejen v oblasti zdravotnictví, ale i v oblasti hospodářských opatření. Hrozí, že nevyvážená opatření mohou způsobit hlubší krizi v budoucnu. Klíčové je, aby byly státy schopné přesvědčit veřejnost, že je nabízená pomoc pouze jednorázová. Ekonomové se morálního hazardu bezprostředně neobávají, cílenější a přísnější nastavení finanční pomoci by spíše celý proces zpomalilo a v konečném důsledku přineslo větší škody. V budoucnu se ale o morálním hazardu spojeném s konkrétními opatřeními bude pravděpodobně hovořit stále více – vzhledem k hrozbě, kterou představují mj. klimatické změny, mohou být přírodní kalamity frekventovanější a méně neobvyklé než v současné době.

David Sheppard, Myles McCormick, Derek Brower, Hudson Lockett

US oil price crashes to 1 cent as virus shatters global demand

Cena americké ropy se zhroutila na 1 cent, když virus ničí globální poptávku

Financial Times, Vol. 2020, No. 40379 (21.4.2020), p. 1

Referenční ceny ropy v USA dosáhly záporných hodnot poté, co cena za barel WTI klesla pod 1 cent. Pokles zasáhl celou severní Ameriku, okamžité ceny klesly na hladinu okolo dvou dolarů za barel, kanadská ropa se na burzách pohybovala okolo -6 UDS za barel. Cenový šok byl způsoben globálním poklesem poptávky a tenčícími se skladovacími kapacitami.

Informatika. Počítače

Pavel Bönisch

Darknet – podsvětí internetu

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 2, s. 10-11

K 1.10.2019 byl při celní správě zřízen speciální útvar "Referát kybernetické kriminality", jenž má za úkol vyhledávání informací o ilegálních aktivitách na skryté části internetu. Při této příležitosti článek informuje o fungování sítě darknet, o rozdílech při jeho procházení oproti "běžnému" internetu a o nelegálních aktivitách, které se na této síti často odehrávají.

Axel Höpner, Stephan Scheuer

Huawei liegt in Europa vorn

Huawei je v Evropě na předních příčkách

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 52 (13.3.2020), S. 27

Čínská telekomunikační firma Huawei drží prvenství v počtu registrovaných patentů v Evropě. U Evropského patentového úřadu (EPA) registruje 3.524 patentů, s výrazným odstupem od firmy Samsung s 2.858 patenty. Prvenství v patentech si Huawei drží od r. 2017, většina se týká sítí 5G a umělé inteligence.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Christine Lagarde ; rozhovor vedli Thomas Hanke, Dominique Seux, Carlos Segovia, Federico Fubini
"Wir bleiben unerschütterlich"

"Zůstáváme neochvějní"

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 96 (19.5.2020), S. 4-7

Rozhovor s prezidentkou Evropské centrální banky Christine Lagarde. Věnuje se výzvam, jimž v rámci koronakrize eurozóna čelí, společným evropským dluhopisům, integraci a sporu ECB s německým Spolkovým ústavním soudem.

Derek Brower, Anjli Raval, David Sheppard and Gregory Meyer

A crude price war

Surová cenová válka

Financial Times, Vol. 2020, No. 40348 (14.3.2020), p. 6

Shrnutí vídeňského kongresu OPEC a OPEC+ zaznamenávající začátek současné ropné cenové války mezi Ruskem a Saudskou Arábií. SA a Rusko nenalezly shodu v udržované ceně, Saudská Arábie přistoupila k navýšení těžby, a tím i k snížení ceny ropy. V důsledku toho došlo k přezásobení trhu a poptávkovému šoku, společnost Saudi Aramco skokově srazila cenu barelu o více než 8 USD. Dle vyjádření ruského ministerstva financí ruská ekonomika zvládne ceny ropy mezi 25-30 USD za barel po příštích 6-10 let.

Silke Wettach

Der europäische Patient

Evropský pacient

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 15, S. 28-31

Finanční krize, krize eura, uprchlická krize - dosud Evropa všechny potíže zvládla. Pandemie koronaviru je pro EU největší výzvou v její historii. Stále více rozděluje jednotlivé státy. Podaří se tuto krizi překonat?

EU: Koordinovaný a energický postup proti šíření nákazy COVID-19

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 8, příl. Legislativa, s. i-ii

Shrnutí včasné reakce orgánů Evropské unie na šíření nákazy novým koronavirem, který způsobuje nemoc COVID-19. Příspěvek dokládá aktivaci Integrované politické reakce na krize (IPCR), která tvoří rámec EU pro koordinaci meziodvětvové reakce na krizi na nejvyšší politické úrovni, na konci ledna 2020. Přibližuje následné kroky orgánů EU, kdy byla mimo jiné deklarována úzká koordinace a spolupráce v oblasti zdravotní bezpečnosti a EK byla vyzvána, aby v rámci stávajících programů a činností EU aktivovala dostupné mechanismy financování na podporu spolupráce mezi členskými státy v oblasti připravenosti a reakce na zdravotní hrozbu. Postupně byly také uvolněny finanční prostředky k podpoře výzkumu viru COVID-19 a v březnu zveřejněny i první legislativní návrhy, kterými EK reagovala na pandemii. Další zveřejněné právní předpisy zajišťují maximální flexibilitu při uplatňování pravidel EU týkajících se výdajů tak, aby členské státy mohly při řešení krize počítat s plnou podporou z rozpočtu EU, resp. s použitím strukturálních fondů. Popis situace je ukončen k 31.3.2020.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Ji Chen, Qiang Fang, Si Liu, Tomas Balezentis, Chonghui Zhang

Factors affecting the cost of service trade: empirical evidence from China and the European Union

Faktory ovlivňující náklady na obchod se službami: empirické důkazy z Číny a Evropské unie

E+M *Ekonomie a Management* = *Economics and Management*, Vol. 23, (2020) Nr. 1, p. 19-33

Studie se zabývá faktory, které ovlivňují náklady na obchod službami mezi Čínou a Evropskou unií. V úvodu se hovoří o proměnných, jež ovlivňují náklady na služby obecně, např. prostorová vzdálenost, míra ekonomické vyspělosti, infrastruktura nebo lidský kapitál. Pomocí těchto ukazatelů je pak zkoumán konkrétně obchod mezi Čínou a EU. Autoři docházejí k závěru, že náklady na obchod službami mezi těmito dvěma aktéry mají tendenci klesat, nicméně stále existuje potenciál k jejich dalšímu snižování. Největší roli v celkových nákladech sehrává zejména infrastruktura, restriktce a míra ekonomického rozvoje. Právě ekonomická vyspělost zemí dle autorů významně ovlivňuje náklady na obchod službami mezi Čínou a jednotlivými zeměmi EU.

Najmeh Bozorgmehr

Iran asks IMF for \$5bn to fight coronavirus

Írán žádá MMF o 5 miliard dolarů pro boj s koronavirem

Financial Times, Vol. 2020, No. 40347 (13.3.2020), p. 4

Írán, jedna ze zemí nejhůře zasažených koronavirovou pandemií, požádal Mezinárodní měnový fond o finanční podporu pro zvládnutí epidemické situace. Pokud by MMF souhlasil, jednalo by se o první dohodu mezi Íránem a MMF od r. 1960. Situaci komplikují sankce uvalené kvůli íránskému jadernému programu.

Martin Látal

Metody velkoobjemového pašování OPL

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 4, s. 10-11

Informace o metodách mezinárodního pašování omamných a psychotropních látek (OPL): rip-off a rip-on (přidání nelegálního zboží k legální zásilce, popř. jeho ukrytí), switch, sofistikované ukrytí, použití soukromých dopravních prostředků. Některé z metod jsou využívány k pašování dalších druhů zboží kromě drog. -- K tématu viz také č. 5/2020, s. 10-12.

Matthieu Favas

Parallel universe : special report: international banking

Paralelní svět : zvláštní zpráva: mezinárodní bankovníctví

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9193, centr. sect. (12 p.)

Zvláštní příloha se zabývá oslabováním Spojených států jako centra mezinárodního finančního systému a naopak vzestupem Číny. V jednotlivých článcích je diskutována oblast úvěrů, bank, dolaru vs. renminbi, platebních systémů či vlivu pandemie COVID-19 na celou situaci.

Emmanuelle Rogiest, Davide Rovetta, Agnieszka Smiatacz, Edwin Vermulst

Rules of origin in the EU, a simplification?

Pravidla o původu zboží v EU, zjednodušení?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 3-4, p. 127-136

Prokazování původu zboží je čím dál obtížnější, s tím, jak různé komponenty konečného produktu vznikají v různých částech světa. S prokazováním původu zboží pomáhají speciální pravidla, která lze rozdělit na preferenční a nepreferenční. Autoři se v článku zabývají prokazováním původu zboží v EU, přičemž se soustředí na preferenční pravidla původu zboží ukotvená v dohodách o volném obchodu. EU se snaží o zjednodušování pravidel, což je možné vidět na různých opatřeních představených v článku (PEM konvence, systém REX). - Poznámky. -- Článek je součástí monotematického dvojčísla o prokazování původu zboží. Jednotlivé články se týkají různých regionů (Indie, Izrael, Kanada, Mexiko, Afrika, aj.).

Tarifujeme : baletní obuv

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 3, s. 13

Informace o sazebním zařazení baletní obuvi v souvislosti s žádostí o vydání závazných informací o sazebním zařazení zboží (ZISZ) u celního úřadu pro Olomoucký kraj. Výsledky a průběh mezinárodního jednání o tom, do jaké kategorie tuto obuv zařazovat.

Tarifujeme : kokosová voda

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 4, s. 13

Informace o sazebním zařazení kokosové vody v souvislosti s žádostí o vydání závazných informací o sazebním zařazení zboží (ZISZ) u celního úřadu pro Olomoucký kraj. Případ zařazování kokosové vody byl projednáván i na půdě Světové celní organizace. Jednalo se o tom, zda kokosovou vodu splňující stanovené parametry zařazovat do položky „nápoj“ či do položky „ovocné šťávy“.

Tarifujeme : samoohřívací náplasti

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 5, s. 17

Informace o sazebním zařazení termónáplastí v souvislosti s novým rozsudkem Soudního dvora EU. Rozsudek SDEU mění předchozí praxi - tyto výrobky mají být nyní zařazovány pod číslo 3005 (zboží určené k léčebným účelům) a nikoli pod číslo 3824 (tzv. zbytkové číslo chemických kapitol), jak tomu bylo v minulosti.

US big business focuses on weak links in supply chains

Americké velkopodniky se zaměřují na slabé články v dodavatelském řetězci

Financial Times, Vol. 2020, No. 40338 (3.3.2020), p. 3

Pandemie koronaviru v Číně citelně zasáhla dodavatelské a subdodavatelské řetězce. Šíření epidemie do přilehlých zemí, mj. Jižní Koreje, svědčí o budoucí větší šíři tohoto problému. Výpadky či zpoždění v zásobování se týkají především elektroniky a automobilového průmyslu. Za první kvartál r. 2020 je očekáván dvacetiprocentní pokles přepraveného zboží, což může způsobit škody v řádu desítek miliard dolarů.

Podnik a podnikání

Averting nightmare on Main Street : bailing out small businesses Odvracení noční můry na hlavní třídě : záchrana malých podniků

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9192, p. 56-57

O opatřeních, kterými se vyspělé státy snaží pomoci překlenout finanční problémy způsobené protiepidemickými opatřeními v důsledku pandemie COVID-19. Většina zemí přijala podobnou strategii: co nejrychlejší snížení peněžních výdajů (např. odložením lhůt pro splatnost daně) v kombinaci se státními půjčkami či granty, aby podniky byly schopné přežít období nuceného uzavření. Zaváděna jsou i další opatření, mj. tzv. kurzarbeit. Vzhledem ke spěchu, v jakém byly státy nucené jednat, však výsledky zaváděných programů často zaostávají za očekávanými.

From 60 to zero

Z 60 na nulu

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9191, p. 58-59

O možných vyhlídkách, které čekají automobilový průmysl v důsledku pandemie COVID-19, a souvisejících opatřeních. Po předchozích slabších letech se očekával opětovný růst poptávky po automobilech, pandemie COVID-19 ale vše změnila. Nyní poptávka po vozidlech pravděpodobně klesne na úroveň světové finanční krize v letech 2007-2009 a nejisté jsou i vyhlídky do příštího roku. Odvětví již přitom bylo nuceno čelit jiným výzvám, jako např. přechodu na elektromobilitu. Firmy sice byly na případnou krizi lépe připravené, ne však na situaci, kterou způsobil nový typ koronaviru. Do budoucna se automobilky budou muset vypořádat nejen s poklesem prodejů vozidel, ale také např. se změnami v dodavatelských řetězcích či v pracovněprávní oblasti (nedostatek zaměstnanců kvůli jejich onemocnění, nová bezpečnostní opatření, aj.). Další otázkou je, jak pandemie ovlivní chování jedinců – zda v důsledku rizika nákazy klesne zájem o veřejnou dopravu (a naopak vzroste obliba aut), nebo zda dojde spíše k rozšíření práce z domova, čímž se potřeba vlastních automobilů naopak sníží.

Vratislav Urbášek, Markéta Martinková

Jak na financování start-upů rizikovým kapitálem

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 38-40

Příspěvek se věnuje venture kapitálovým investicím, které jsou specifickým nástrojem pro financování podnikání nově zakládaných společností, společností přicházejících s inovativním byznysovým řešením či financování jejich rychlého rozvoje a expanze. Venture (rizikový) kapitál je považován za druh alternativního financování podniků, které vzhledem ke krátké době svého fungování a nedostatku aktiv nejsou schopny dosáhnout na bankovní financování. Autoři představují princip tzv. chytrých peněz, klíčová investiční kritéria venture kapitálových investorů a důležitost fáze venture kapitálového cyklu. Přibližují úkoly právníka při spolupráci s kapitálovým investorem a v jednotlivých fázích procesu financování. Zdůrazňují také význam konvertibilních dohod a vzorové dokumentace pro investování do start-upů. - Poznámka.

Ivan Macháček

Kompenzační bonus : kdo jej může získat

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 7-8, s. 12-14

Seznámení s institutem daňového bonusu na kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s ohrožením zdraví v souvislosti s výskytem koronaviru a s krizovými opatřeními přijatými z důvodu tohoto ohrožení. Kompenzační bonus byl zaveden zákonem č. 159/2020 Sb. ze dne 9.4.2020. Autor informuje o cílech kompenzačního bonusu a podmínkách jeho přiznání, zaměřuje se na subjekty kompenzačního bonusu a na jejich nárok na vyplacení bonusu. Dále představuje uplatnění kompenzačního bonusu a žádost o něj. Problematika je dokreslena několika příklady, zejména pak oblast vztahu samostatné výdělečné činnosti a závislé činnosti k nároku na přiznání tohoto daňového bonusu. -- K tématu viz také DHK č. 6/2020, s. 3-7.

Christopher Krois

Maßnahmen zur Sicherung der Funktionsfähigkeit der Betriebsverfassung während der Covid-19-Pandemie : Austausch von Erklärungen, wirksame Beschlussfassung des Betriebsrats und flankierende Maßnahmen

Opatření k zajištění fungování podniku během pandemie covid-19 : výměna prohlášení, účinné rozhodování v radě zaměstnanců a doprovodná opatření

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 13, S. 674-679

Pandemie covid-19 znamená obrovské ekonomické ztráty nejen pro celou řadu podniků, ale je náročná i pro obchodní partnery, pro něž je nejdůležitější zajistit, aby podniková rada fungovala i nadále bez komplikací. Článek představuje spektrum možností, jak nastalou situaci řešit, dodržovat opatření typu social distancing, ale i přesto zachovat akceschopnost řízení podniku. Autor upozorňuje na nutnost reformy právních předpisů pro organizaci německých podniků, zejména na potřebu učinit ji flexibilnější. - Poznámky.

Rüdiger Kiani-Kress

Moskau dreimal täglich

Moskva třikrát týdně

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 20, S. 48-51

Šéf německé Lufthansy Carsten Spohr potřebuje peníze na sanaci aerolinek, ale brání se vstupu státu do společnosti. Z dobrého důvodu: skoro žádné podnikání netrpělo pod vlivem vlády tak jako Lufthansa v 80. letech 20. století, kdy aerolinky téměř zkrachovaly.

Jan Zeman

Nadnárodní podniky jsou v české ekonomice nepostradatelnými hráči

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 1, s. 12-13

Pohled na roli zahraničního kapitálu v ČR vycházející ze statistiky vnitřních zahraničních afilací (IFATS) za r. 2017. Autor identifikuje přínosy podniků pod zahraniční kontrolou naší ekonomice, podtrhuje jejich význam pro produktivitu práce měřenou přidanou hodnotou na jednu pracující osobu. Informuje o zemích původu zahraničních vlastníků podle jejich významu (Německo, USA, Francie, další státy EU) a o přínosu zahraničního kapitálu z pohledu jednotlivých odvětví. Krátce se také zaměřuje na podíl počtu podniků kontrolovaných zahraničními subjekty v dalších členských státech EU.

Ana Mol-Gómez-Vázquez, Ginés Hernández-Cánovas, Johanna Köeter-Kant

The use of leasing in financially constrained firms: an analysis for European SMEs

Použití leasingu ve finančně omezených firmách: analýza pro evropské malé a střední podniky

Finance a úvěr, Vol. 69, (2019) No. 6, p. 538-557

Autoři vycházejí z dat získaných od 4 583 malých a středních podniků z 25 evropských zemí a analyzují, zda je leasing vhodným a efektivním prostředkem k řešení finančních problémů těchto firem, které nemají přístup k tradičním zdrojům financování. Berou přitom v potaz specifika jednotlivých zemí, která mohou ovlivnit financování prostřednictvím leasingu, což je vlivem informační asymetrie patrně zejména na rozdíl mezi rozvinutými a rozvíjejícími se ekonomikami. Studie dochází k závěru, že pravděpodobnost využití leasingu je u finančně omezených podniků větší, než je tomu u malých a středních firem bez finančního omezení. Významným přínosem autorů je poté zejména analýza podmínek pro poskytování leasingu v jednotlivých zemích s přihlédnutím k jejich národním specifickým. - Poznámky.

Laura Pitel, James Shotter

Turkey, Poland and Denmark put support measures in place

Turecko, Polsko a Dánsko zavádějí podpůrná opatření

Financial Times, Vol. 2020, No. 40352 (19.3.2020), p. 3

Turecko, Polsko a Dánsko oznamují různé podoby podpůrných a krizových opatření. Turecko podpoří domácí ekonomiku podpůrným balíčkem o objemu 15 miliard USD, cíleným na podnikání a zranitelné skupiny obyvatel, daňovými úlevami a odpuštěním nájmu spolu s karanténními opatřeními. Polsko uvedlo obdobný balíček o objemu 202 miliard zlotých (52 miliard USD), tj. cca 9 % HDP. Obdobně se jedná mj. o posunutí splatnosti odvodů a materiální pomoci zdravotnictví. Dánsko shodně cílí na podporu drobného podnikání.

Inge Wulf, René Alexander Staikowski

Umsetzung der Risikoberichterstattung am deutschen Kapitalmarkt : Ableitung von Handlungsempfehlungen für Standardsetter mittels Metaanalyse

Proměna vykazování rizik na německém kapitálovém trhu : odvození doporučení pro tvůrce standardů prostřednictvím metaanalýzy

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 15, S. 737-744

Regulační požadavky na vykazování rizik v Německu v posledních letech narostly, finanční výkaznictví má přitom zejména v dobách krize, jakou je ta současná, velký význam. Aktuální krize spojená s epidemií covid-19 je pro podniky riziková z mnoha důvodů, mimo jiné kvůli přerušení dodavatelských řetězců apod. V současné době je přitom v rámci vykazování rizik velmi náročné odhadnout a správně posoudit hrozící nebezpečí. Autoři analyzují současný systém rizikového managementu a posuzují ho v kontextu požadavků německého DRS 20, kde jsou specifikovány konkrétní požadavky na vykazování rizik. Na základě metaanalýzy provedené s pomocí vybraných studií o vykazování rizik autoři závěrem přicházejí s doporučeními, jak současný systém zlepšit, případně reformovat. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jana Brodani

Penzijní systém v centru zájmu

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 2, s. 40-41

Pohled na situaci průběžného penzijního systému v ČR a na možné parametrické i další změny důchodového systému, které mají zajistit důstojné stáří. Autorka zmiňuje činnost Komise pro spravedlivé důchody, která si klade za cíl zajistit nejen udržitelný důchodový systém, ale i důchodový systém zajišťující důstojné a spravedlivé penze. Dále shrnuje zásady individuálního zajištění na důchod, zvažuje možnosti, kam směřovat soukromé odkládání prostředků na stáří, a zdůrazňuje přínos pravidelnosti investic. Uvádí nutnost podpory individuálního spoření na důchod ze strany státu i řešení situace státního důchodového systému v ČR. -- K tématu starobních důchodů viz také příspěvek na s. 38-39.

Raymond Van der Putten

Preparing for leaner pensions [elektronický zdroj]

Příprava na chudší penze

Conjoncture, No. 2 (2020), p. 10-16

Členské země Evropské unie se potýkají se stárnutím populace, což zvyšuje náklady na penzijní systémy. Autor v článku vyčísluje finanční dopady spojené se stárnutím populace, analyzuje přístupy obyvatel Evropy ke spoření na makro- i mikroúrovni a řeší i další související otázky (mj. jak se populace v produktivním věku v EU finančně zabezpečuje na stáří a na to, že její důchody budou ve srovnání s důchody současných generací pravděpodobně nižší). V závěru jsou shrnuta doporučení, jaké reformy by členské státy EU měly přijmout ve snaze vypořádat se se stárnutím populace. - Poznámky. -- Článek je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/05/Conjoncture_2_2020.pdf

Ondřej Poul

Quantification of the impact of a ban on the use of gender in life insurance

Kvantifikace dopadu regulace pohlaví v životním pojištění

Acta VŠFS, Vol. 14, (2020) No. 1, p. 51-67

Autor analyzuje dopad zákazu zohledňování pohlaví zákazníka při uzavírání životního pojištění na výši cen pojištění. Soudní dvůr EU označil dřívější praxi, tj. promítání pohlaví zákazníka do cen u životního pojištění, za diskriminační. Opatření vedlo k vytvoření nových sazebníků pojistného a vzhledem ke vzniku informační asymetrie k vytvoření nové rovnováhy na trhu. Součástí článku je kvantifikace dopadů opatření na ceny pojištění u 6 českých pojišťoven. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.vsfs.cz/?id=3004-archiv-archive>

Vývoj pojistného trhu v roce 2019

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 2, s. 34-36

Shrnutí vývoje pojistného trhu v ČR v r. 2019. V reálných číslech celkový trh vzrostl o necelá 3 %, zejména díky neživotnímu pojištění. Článek přináší komentář k dynamice vývoje jednotlivých ukazatelů životního i neživotního pojištění i k vývoji škod majetkového pojištění. -- Viz také s. 42-43. -- Více k vývoji pojistného trhu a pojišťovacích podvodů viz Pojistný obzor č. 1/2020, s. 40-44.

Gabriela Halířová

Zabezpečení rodičů pečujících o děti během uzavření školských zařízení se zaměřením na osoby samostatně výdělečně činné

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 8, s. 286-291

Bližší k právním otázkám nároků ekonomicky aktivních rodičů malých dětí v souvislosti s jejich péčí během uzavření školských zařízení po přijetí mimořádných opatření proti epidemii Covid-19 v ČR. Autorka nejprve představuje běžně platnou právní úpravu týkající se pracovního volna a nároků na ošetřovné u zaměstnanců a při ošetřování dítěte a péči o dítě mladší 10 let u OSVČ. Dále přibližuje rozšíření nároků zaměstnanců pečujících doma o děti dle nového zákona č. 133/2020 Sb., o některých úpravách v sociálním zabezpečení v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020. Upozorňuje, že tento zákon nepamatuje na osoby samostatně výdělečně činné, a zvažuje, zda jsou OSVČ ve srovnání se zaměstnanci diskriminovány tím, že nemají nárok na ošetřovné, resp. zda dochází k porušení rovnosti zacházení v sociálním zabezpečení. - Poznámky. -- Viz také pravidla pro ošetřovné po 1.4.2020 viz Účetnictví č. 6/2020, s. 16-17 a Národní pojištění č. 6/2020, s. 13-17.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Hana M. Broulíková, Josef Montag

Housing privatization in transition countries : institutional features and outcomes [elektronický zdroj] Privatizace bydlení v tranzitivních státech : institucionální znaky a výstupy

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 1, p. 51-71

Autoři v článku popisují proces privatizace bydlení v západní Evropě a v tranzitivních zemích, přičemž blíže se soustředí na druhou skupinu států. Zkoumají rozsah bytů ve veřejném vlastnictví před reformami, parametry privatizace (kdo měl nárok na odkup a za jakou cenu) a dosažené výsledky. Přibližně v polovině zkoumaných zemí (včetně ČR) byla míra privatizace poměrně stabilní a celý proces byl z většiny ukončen do r. 2006. V dalších zemích proces pokračoval i do r. 2010. Privatizace bydlení byla podle autorů spojena i se sociálními dopady. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0003>

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Enzo Weber ; rozhovor vedl Bert Losse

"Bald womöglich über drei Millionen ohne Job"

"Brzy budou možná bez práce přes tři miliony lidí"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 18, S. 36-37

Na rozdíl od předešlé recese koronavirová krize zřejmě ovlivňuje německý trh práce. Ekonom Enzo Weber proto požaduje záchranný balíček pro nově přijaté zaměstnance - a příspěvek na krátkodobou práci také pro pracovníky, kteří si mohou vydělat maximálně 450 euro měsíčně (tzv. Minijobber).

Hubertus Heil ; rozhovor vedl Max Haerder

"Meine Botschaft: Wir helfen euch!"

"Můj vzkaz: Pomůžeme vám!"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 13, S. 28-32

Rozhovor s německým ministrem práce a sociálních věcí H. Heilem o ranách, které zasáhly trh práce v časech koronavirové krize, pochvale od Gerharda Schrödera a garanci práce pro německé firmy a jejich zaměstnance.

Aleksandar Vasilev

Are “fair” wages quantitatively important for business cycle fluctuations in Bulgaria?

[elektronický zdroj]

Jsou "spravedlivé" mzdy kvantitativně podstatné pro fluktuaci hospodářského cyklu v Bulharsku?

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 1, p. 91-105

Autor zkoumá kvantitativní význam tzv. spravedlivých mezd (fair wages) při objasňování fluktuací na bulharském trhu práce. Zahrnuto bylo období let 1999-2016. Tzv. spravedlivé mzdy (mzdy, které odrážejí zvýšené úsilí zaměstnanců v případě, že mají lidé pocit spravedlivého jednání ze strany zaměstnavatele) byly zakomponovány do modelu všeobecné rovnováhy. Model byl následně kalibrován na bulharská data a byl kvantifikován vliv technologického šoku na mzdy a odpracované hodiny. Kalibrovaný model přináší horší výsledky v případě relativní volatility proměnných na trhu práce. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0005>

Dalibor Holý, Jarmila Marešová

Cizinci u nás berou spíše vyšší mzdy

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 1, s. 38-39

Statistický pohled na strukturu migrace cizinců za prací do ČR. Autoři uvádějí, že se zde více usazují tzv. třetizemci, kteří tvoří 59 % registrovaných cizinců, mají podstatně vyšší podíl trvalých pobytů (60 %) než přechodných a mají zde více rodiny a děti. Poté dokládají, jaký vliv na migraci za prací má konjunkturální cyklus, a rozebírají sociodemografické charakteristiky cizinců pracujících v ČR a výši jejich výdělků. Grafy ukazují počty cizinců v ČR podle kategorie pobytu za období 2006-2018, cizinců evidovaných Úřady práce podle státního občanství za období 2004-2018 a výše mezd hlavních cizineckých skupin za r. 2018.

Martin Greive, Moritz Koch, Frank Specht, Thomas Sigmund

Der Kurzarbeit-Schock

Kurzarbeitový šok

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 65 (1.4.2020), S. 4-5

V souvislosti s koronakrizí stoupl v Německu počet žádostí o kurzarbeit z únorových 1.900 na březnových 470.000, s očekávaným dalším nárůstem. Spolková vláda v rámci podpůrných opatření plánuje vytvoření fondu u KfW-Bank (Kreditanstalt für Wiederaufbau), která poskytuje podnikům s 10-250 zaměstnanci státem garantovanou půjčku.

Dalibor Holý

Mzdy v loňském roce mírně zpomalovaly, trh práce se stále udržoval vysoko

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 3, s. 35-37

Autor informuje o situaci na trhu práce, tlaku na zvyšování výdělků a o detailech mzdové statistiky za r. 2019. Z pohledu kumulativních údajů došlo k růstu celkové průměrné mzdy na 34.125 Kč, tj. meziročně o 7,1 %, což vzhledem k inflaci bylo v reálném vyjádření o 4,2 %. Přibližuje také rozdíly v mzdových úrovních mezi obory práce, počet zaměstnanců i odlišnosti indexu mzdového růstu ve zkoumaných odvětvích. Grafy ilustrují vývoj čtvrtletní průměrné mzdy a indexy ke stejnému období předchozího roku za období 2010-2019 a průměrné mzdy v r. 2019 a jejich meziroční přírůstek v jednotlivých odvětvích.

Holger Bonin, Ingo E. Ispording, Annabelle Krause-Pilatus, Andreas Lichter, Nico Pestel and Ulf Rinne

The German statutory minimum wage and its effects on regional employment and unemployment

Německá zákonná minimální mzda a její dopady na regionální zaměstnanost a nezaměstnanost

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik= Journal of economics and statistics, Vol. 240, (2020) No. 2-3, p. 295-319

Studie modelovým způsobem zkoumá dopady zavedení zákonné minimální mzdy v Německu v r. 2015 na zaměstnanost a nezaměstnanost na úrovni regionálních trhů práce. Teoretický pohled na dopady minimální mzdy na nezaměstnanost je neurčitý. Autoři za pomoci metody rozdílu v rozdílech zjišťují odlišnosti v působení minimální mzdy mezi regionálními trhy práce. Uvádějí celkové výrazné snížení vedlejších zaměstnání (marginal employment) v průběhu dvou let od zavedení reformy, ale zjištění neukazují, že by minimální mzda způsobila významný pokles u standardních stálých pracovních poměrů.

Neprokázalo se zvýšení míry nezaměstnanosti kromě negativních dopadů na vedlejší zaměstnání. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického časopisu o dopadech zavedení minimální mzdy v Německu.

Patrick Burauel, Marco Caliendo, Markus M. Grabka, Cosima Obst, Malte Preuss, Carsten Schröder and Cortnie Shupe

The impact of the German minimum wage on individual wages and monthly earnings

Vliv minimální mzdy v Německu na mzdy a měsíční výdělky jednotlivců

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik= Journal of economics and statistics, Vol. 240, (2020) No. 2-3, p. 201-231

Od 1. ledna 2015 byla v Německu poprvé v historii zavedena zákonná minimální mzda na spolkové úrovni. Příspěvek hodnotí vliv minimální mzdy na hodinovou mzdu a měsíční výdělky zaměstnanců, na které byla reforma zaměřena. Autoři nejprve detailně popisují změny v systému mezd zejména u osob na nejnižší mzdové úrovni a analyzují, do jaké míry mohou být tyto změny přisuzovány právě zavedení minimální mzdy. Zjišťují, že zavedení minimální mzdy ovlivnilo růst hodinové mzdy o 6,5 % a nárůst měsíčních výdělků o 6,6 % (53 euro) u nízkopříjmových zaměstnanců. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického časopisu o dopadech zavedení minimální mzdy v Německu, např. na pracovní dobu na s. 233-267.

Magdaléna Kotýnková

Vliv sdílené ekonomiky na snižování nejistot trhu práce

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 2, s. 36-39

Předmětem článku je problematika sdílené ekonomiky, která je zkoumána na dvou konkrétních příkladech internetových firem Uber a Bolt. Autorka si klade za cíl definovat hlavní výhody a nevýhody, které sdílená ekonomika skýtá, a rovněž zhodnotit důvody jejího rychlého rozmachu. V úvodu je prostor věnován obecné definici pojmu a teoretickým východiskům, poté jeho historii. V další části si pak autorka pokládá konkrétní otázky, které se týkají zejména vztahu mezi nejistotou na trhu práce a možnostmi sdílené ekonomiky. Upozorňuje, že pracovní síla v České republice není připravena na digitální budoucnost, přičemž toto potenciální riziko na tradičním trhu práce by mohlo být zmírněno právě využitím sdílené ekonomiky. Její výhodu vnímá zejména v možnosti navýšení rozmanitosti a kvality trhu, negativně hodnotí obtíže spojené s vybíráním daní a právní vymahatelností. - Poznámky.

Dávid Martinák

Vplyv technologického pokroku na struktúru zamestnanosti v krajinách V4

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 1, s. 42-61

Bližší pohled na polarizaci trhu práce a na charakter technologické změny na trhu práce v tranzitivních ekonomikách Visegrádské skupiny zemí. Autor navazuje na dřívější teoretický a empirický výzkum věnující se prioritně vyspělým ekonomikám a ověřuje hypotézy o „skill-biased“ a „routine-biased“ technologickém pokroku s cílem zjistit, zda trendy v zemích V4 jsou podobné nebo odlišné jako ve vyspělých tržních ekonomikách. Hypotéza „skill-biased“ předpokládá, že technologická změna zvyšuje poptávku po pracovnících s vyšší úrovní zručnosti, druhá hypotéza uvádí, že technologický pokrok snižuje poptávku po pracovníích místech s vyšší intenzitou rutinních pracovních úkolů a zvyšuje zájem o pracovníky schopné vykonávat nerutinní práce. Výsledky odhadů naznačují, že technologický pokrok ovlivňoval v letech 1998-2016 trhy práce v jednotlivých státech V4 rozdílným způsobem. Autor identifikuje tyto rozdíly a představuje změny ve struktuře zaměstnanosti v ČR, SR, Maďarsku a Polsku. - Poznámky.

Richard W. Fetter

Výpověď ze strany zaměstnance : chystané změny

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 5, s. 25-28

V Poslanecké sněmovně se projednává návrh zákona, který by měl od 1.7.2020 poměrně široce změnit zákoník práce. Důvodem návrhu jsou nedokonalosti ve stávající podobě zákona, který neřeší doručování písemností týkajících se mimo jiné změny pracovního poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem v případě, kdy se jeden z nich fyzicky nenachází na místě uvedeném ve veřejném rejstříku. Zaměstnanec se tak může ocitnout např. v situaci, kdy mu není umožněno rozvázat pracovní poměr.

Novela zákona nyní počítá s tím, že zaměstnavatel by měl nést odpovědnost za to, že řádně neposkytl součinnost při doručování písemnosti. Autor se zabývá náležitostmi příslušné novely a pro názornost navržený postup demonstruje na praktických příkladech.

Jana Martínková

Zaměstnávání cizinců v ČR

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 3, s. 8-9

Informace o kontrolní činnosti, kterou vykonává celní správa při zaměstnávání cizinců v ČR. Podmínky výkonu práce cizinců na území ČR, různé kategorie cizinců, počty kontrol.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 5

Pandemie COVID-19 a pracovněprávní dopady (s. 8-11); Zvláštní opatření v sociálním pojištění osob samostatně výdělečně činných - zákon č. 136/2020 Sb. (s. 12-13); Prosazování pravidel vysílání pracovníků: v rámci nadnárodního poskytování služeb v České republice (s. 14-19); Vznik pracovněprávního vztahu a účasti zaměstnance na pojištění (s. 26-32); Zdravotní pojištění - příjem zaměstnance nižší než minimální mzda (s. 33-36).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 15, (2020) č. 7-8

Platební neschopnost zaměstnavatele: mzdové nároky zaměstnanců (s. 3-7); Pracovní neschopnost a Covid-19 (s. 8-11); Kompenzační bonus: kdo jej může získat (s. 12-14); Nepřítomnost zaměstnance v práci v době pandemie koronaviru (s. 18-21); Na co má zaměstnanec nárok při skončení pracovního poměru (2.) - pracovní posudek, odstupné, nevyčerpaná dovolená (s. 22-24); Pracovněprávní aspekty a restart ekonomiky (s. 29-31); Dny pracovního klidu v pracovněprávních souvislostech (s. 45-48); Investiční pobídky (s. 49-52); Zálohy na daň z příjmů pro zaměstnance (s. 57-60); Slevy na dani z příjmů fyzických osob (1.) (s. 61-65); Student a jeho zdanění (s. 66-69); Pendleři a zdravotní pojištění (s. 76-77); Pandemie a neplacené volno (s. 78-80); Změny ve zdravotním pojištění: platby státu a odpočty (s. 88-89); Opatření v souvislosti s koronavirem (s. 98-101).

Právo

Alžběta Vejvodová

Česká legislativa mění styl

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 6-8

Pohled na problematiku tvorby práva v ČR. Autorka se zamýšlí nad legislativním procesem posledních let, upozorňuje na zvyšování podílu soukromého sektoru na tvorbě návrhů nových zákonů i na problémy související s předkládáním pozměňovacích návrhů ze strany poslanců. Zdůrazňuje také význam konzultací návrhů zákonů s odbornou veřejností, ideální se jeví příprava návrhu na úrovni resortu, avšak v pracovní skupině složené jak ze státních úředníků, tak advokátů a dalších zástupců soukromého sektoru. Zmiňuje též pozitivní příklady nedávné zákonodárné tvorby. Grafy ukazují počet přijatých zákonů a celkový počet nových právních předpisů v ČR za období 2010-2019. -- K tématu legislativy, pravidlům účinnosti nových zákonů a RIA viz s. 9-15 a 18-20.

Pavel Mates

Dobrá víra ve správním právu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 7, s. 240-245

Uplatňování dobré víry lze řadit k pilířům právního státu, protože se jí garantuje důvěra ve správnost rozhodnutí a právní jistotu. Může být vázáno na konkrétní zákonnou úpravu, neméně často se však uplatňuje jako ústavní princip, resp. obecná právní zásada, která dává široké pole k výkladům. Článek se zaměřuje na princip dobré víry ve správním řádu, na požadavek ochrany dobré víry resp. práv nabytých v dobré víře (prominutí zameškání úkonu, řízení o opravných prostředcích, vyloučení

suspenzivního účinku odvolání, problematika dobré víry v poučení o opravných prostředcích). Dále rozebírá spojitost mezi dobrou vírou a odpovědností za správní delikty a ve vztahu k omezenému okruhu případů nabývání hmotných práv. - Poznámky.

Tomáš Vachutka

Etika soudních exekutorů : teorie a praxe. (1. část)

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 7, s. 250-255

Pro práci soudního exekutora je zapotřebí splňovat jak odborné podmínky, tak i osobnostní předpoklady. Autor v této části představuje profesi soudního exekutora a její vymezení v českém právním systému, hlavní úkoly soudních exekutorů a jejich činnost. Poté odlišuje profesi soudního exekutora od jiných právnických profesí. Následně se dostává k hlavnímu tématu příspěvku, kterým jsou prameny etických pravidel pro činnost soudních exekutorů. Představuje základní etická východiska upravená v exekučním řádu i soubor etických pravidel obsažený v Pravidlech profesní etiky a pravidlech soutěže soudních exekutorů. Autor hodnotí, že stavovský předpis Pravidel souhrnně upravuje pravidla profesní etiky, a ve spojení se základními východisky vyplývajícími z exekučního řádu jsou pravidla etiky na stavovské úrovni nastavena rozumně. - Poznámky.

Tomáš Vachutka

Etika soudních exekutorů : teorie a praxe. (2. část)

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 8, s. 280-286

Autor nejprve rozebírá téma kontrolních orgánů a mechanismů dohledu státu nad činností soudních exekutorů, zaměřuje se na vnitřní, stavovskou a státní kontrolu. Věnuje se kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů i podmínkám a průběhu kárného řízení dle exekučního řádu. V další části příspěvku autor přibližuje vybrané příklady některých etických pochybení soudních exekutorů (např. trestný čin zpronevěry prostředků, umělé navyšování podání při dražbě, určení nákladů exekuce, delikty při provádění exekuce vyklizením, aj.). - Poznámky.

Todor Kolarov

Historic analogs of civil confiscation of unexplained wealth : the case of Bulgaria

Analogie z minulosti ohledně občanskoprávního institutu zabavování majetku neobjasněného původu : případ Bulharska

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 561-571

Autor v článku analyzuje využívání institutu zabavování majetku s neobjasněným původem v Bulharsku. Dochází k závěru, že právo zabavovat tento majetek vychází z institutu neoprávněného obohacení z římského práva (konkrétně jde o formu "condictio furtiva").

Tereza Sylvestrová

K ústavnímu požadavku oddělení politických stran od státu : kartelizační prvky českého stranického systému a přímé státní financování

Právník, Sv. 159, (2020) č. 3, s. 249-262

Článek analyzuje chování politických stran při přijímání velkých reforem při nastavování parametrů přímého státního financování politických stran, resp. příspěvku na činnost. Rozbor legislativních změn a procesu jejich přijetí je rámován fenoménem kartelizace stranického systému. Autorka zkoumá, zda je v souvislosti s přijímáním legislativních změn u přímého státního financování možno označit chování politické strany a jejich představitelů za kartelizační, či nikoliv. - Poznámky.

Tomáš Petr

Náhrada škody způsobené CS ČR při výkonu veřejné moci

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 4, s. 16-17

Informace o náhradách škody celní správou. Podmínky náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci dle platné legislativy. Proces náhrady škody. Příklady. -- Viz i související článek v č. 5/2020 na s. 8-9.

Karel Svoboda

Náklady exekuce – poznámky k aktuální úpravě

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 7, s. 255-259

Příspěvek se zabývá některými problematickými postupy, k nimž dochází při vymáhání nákladů exekuce. Autor navrhuje jejich řešení tak, aby byla zachována rovnováha mezi zájmy exekutora, povinného a oprávněného. Podrobněji se zaměřuje na příkaz k úhradě nákladů exekuce jako základní podklad, na jehož základě si exekutor ponechává část vymoženého plnění pro sebe. Rozebírá, zda lze vydat příkaz k úhradě teprve budoucích nákladů exekuce; zda má dlužník právo určit, jak exekutor naloží s vymoženým plněním; vztah mezi postupnými příkazy k úhradě nákladů exekuce; kdo je oprávněn podat námitky proti příkazu; vázanost soudu rozsahem námitek; neodůvodněnost námitek i rozhodnutí postavená na roveň příkazu k úhradě nákladů exekuce. - Poznámky.

Jiří Jelínek

Poškození majetkových zájmů EU po novele trestního zákoníku provedené zákonem č. 315/2019 Sb.

Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 5, s. 17-21

Článek rozebírá § 260 trestního zákoníku, který se týká poškození finančních zájmů Evropské unie. Dikce tohoto ustanovení byla změněna novelou tr. zákoníku provedenou zákonem č. 315/2019 Sb., účinným od 1.12.2019. Účelem zákona bylo adaptovat do českého právního řádu nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. V této spojitosti byla rozšířena speciální skutková podstata v českém trestním zákoníku o trestněprávní ochraně finančních zájmů EU. - Poznámky.

Alžběta Vejvodová

Soudní spory jako byznys: i v Česku už se do nich dá investovat

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 22-25

Bližší k externímu financování soudních sporů v ČR. Autorka popisuje fungování této podnikatelské aktivity a uvádí, že Česko patří k zemím s nadprůměrnými náklady na vedení soudních sporů. Zmiňuje praxi ve Velké Británii a USA a přibližuje oblasti sporů, kde se externí financování uplatňuje. Poté uvádí také negativa vstupu externího investora do sporu a snahu o prosazování regulace zkoumané oblasti v zahraničí. Grafy porovnávají náklady na vedení soudního sporu (v procentech z hodnoty vymáhaného nároku) ve vybraných státech EU, míru zhodnocení investic do soudních sporů i složení nákladů v ČR.

Jaroslav Svejkský

Svěřenské fondy - statut, institut věcného práva

Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 5, s. 36-39

Článek se zabývá základními principy svěřenského fondu. Respektuje svěřenský fond jako právo věcné.

Jakub Handrlica

Two faces of "tailor-made law" in administrative law

Dvě stránky "zákonu šitého na míru" ve správním právu

Právník, Vol. 159, (2020) No. 3, příl. The Lawyer Quarterly No. 1/2020, p. 34-47

Autor se zaměřuje na problematiku "zákonů šitých na míru", které vznikají v situaci, kdy zákonodárna moc vydá normativní právní akt individuální povahy (tj. rozhodnutí individuálního případu je učiněno prostřednictvím zákona přijatého Parlamentem). Nejdříve z pohledu teorie veřejného práva, která rozlišuje dva přístupy k proveditelnosti řízení individuálních případů konáním Parlamentu, dále s ohledem na jejich klasifikaci do několika kategorií a pojednání o charakteristických rysech zákonů šitých na míru ve správním právu. Autor přibližuje a posuzuje jednotlivé přístupy právní teorie a identifikuje, který z nich je realizovatelnou možností v prostředí českého práva, podpořenou také rozhodnutím Ústavního soudu a určitými pravidly evropského práva. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla sdružujícího příspěvky českých a italských akademiků s tématem zákonů šitých na míru.

Václav Kuželík

Uplatňování daňových nedoplatků v adhezním řízení aneb zamýšlení nad jedním přelomovým judikátem Nejvyššího soudu

Trestní právo, Sv. 24, (2020) č. 1, s. 17-27

Uplatňování daňových pohledávek v adhezním řízení se stalo po vydání přelomového rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 8.1.2014 (sp. zn. 15 Tdo 902/2013) další z možností, jak docílit vymožení daňových pohledávek právnických osob po osobách, jež zapříčinily vznik této pohledávky a které působily v roli statutárních představitelů či jiných vlivných osob v této právnické osobě. Příspěvek rozebírá změnu zavedené soudní praxe při uplatňování adhezních nároků ze strany správců daně i podmínky pro přiznání adhezního nároku na náhradu majetkové škody způsobené trestným činem zkrácení daně. Autor přibližuje rozhodování soudu o uplatněném nároku na náhradu škody a řešení námitek a dále na několika praktických příkladech dokumentuje uplatňování daňových pohledávek v adhezním řízení v ČR. - Poznámky.

Iva Fellerová Palkovská

Vliv judikatury Soudního dvora EU na unijní právo

Právník, Sv. 159, (2020) č. 4, s. 342-357

Soudní dvůr EU je soudním orgánem Evropské unie, který v sobě kombinuje roli ústavního, nejvyššího a správního soudu. Jeho vliv na podobu unijního práva a postavení EU vůbec je nezpochybnitelný, což autorka ilustruje na třech příkladech, kde SDEU významným způsobem unijní právo dotvořil. Tato judikatura kromě toho měla významný vliv i na vnitrostátní právo, protože umožnila jednotlivcům se u vnitrostátních soudů domáhat svých práv, čímž zároveň stanovila vnitrostátnímu právu určité limity a zmenšila prostor členským státům určitou oblast regulovat. Příklady se týkají systému odpovědnosti členského státu za škodu způsobenou porušením unijního práva, institucionální rovnováhy a ochrany lidských práv v EU. Dále autorka analyzuje faktory, které přispěly k dnešnímu postavení SDEU, a snaží se zodpovědět, zda svou rozhodovací činností nevybočuje ze svých kompetencí. Zvažuje nezávislost a legitimitu SDEU a institucionální rovnováhu v Unii s akcentem na roli soudní moci. - Poznámky.

Andrea Vacková

Změny v zákoně o svobodném přístupu k informacím

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 2, s. 9

Shrnutí hlavních změn zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které přinesla novela č. 111/2019 Sb. s účinností od 1.1.2020. Zavedení informačního příkazu, zavedení přezkumného řízení a ochrany proti nečinnosti, rozšíření působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů. Promítnutí do praxe české celní správy.

Statistika. Demografie. Sociologie

Maria Petrakis

Eastern Europe's exodus

Hromadný odchod z východní Evropy

Finance & development, Vol. 57, (2020) No. 1 (March), p. 24-25

Příspěvek shrnuje problematiku stárnutí populace a snižování počtu obyvatel způsobené emigrací v zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy. Zvažuje hospodářské důsledky takového stavu a zdůrazňuje, že zmenšující se nabídka práce a nižší produktivita starších pracovníků společně s vyšším tlakem na financování zdravotní péči a penzí by mohla v následujících třiceti letech tyto země ročně připravit o 1 % HDP. -- Více k demografické situaci Japonska na s. 20-23, k imigraci a zvyšování porodnosti viz s. 26-29 a s. 14-16.

David Amaglobeli, Era Dabla-Norris, and Vitor Gaspar

Getting older but not poorer

Stárnout, ale nechudnout

Finance & development, Vol. 57, (2020) No. 1 (March), p. 30-34

Fenomén stárnutí populace a souvisejících demografických trendů je v článku pojímán jako celosvětový problém. Rozvinuté a rozvojové státy se ale nacházejí v různých fázích tohoto demografického přechodu. Autoři se blíže zaměřují na dopady stárnutí populace na míru soukromých a veřejných úspor a změny v penzijních systémech a jejich nastavení. Rozebírají také vhodné veřejné politiky v oblasti penzí, finančního trhu a trhu práce pro zajištění udržitelnosti penzijního systému a přiměřeného příjmu ve stáří. - Poznámky. -- Téma stárnutí populace rozebírají také příspěvky na s. 4-9 a 10-13.

Vladimír Kermiet

Změny ve statistice národních účtů v roce 2020

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 3, s. 20

V Evropské unii dochází v pravidelných intervalech k důkladnému auditu postupů a metod používaných k výpočtu hrubého národního důchodu. Poslední audit skončil v závěru r. 2019 a všechny členské země jsou povinné zapracovat doporučení do národních účtů v rámci tzv. benchmarkové revize. ČSÚ zahrne všechny změny do účtů v rámci publikování ročních údajů. Změny se týkají harmonizace postupů a také aktualizace podkladů v rámci používaných modelových propočtů. Většina těchto změn má za následek změny v HDP. Dále příspěvek stručně informuje o zkrácení termínů tzv. rychlých odhadů HDP, jehož výsledkem by mělo být publikování prvního odhadu HDP již 30 dnů po skončení čtvrtletí.

Účetnictví

Chander Mohan Gupta and Divesh Kumar

Creative accounting a tool for financial crime : a review of the techniques and its effects

Kreativní účetnictví jako nástroj finanční kriminality : přehled metod a jejich účinků

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 397-411

Autoři v článku podávají přehled o kreativním účetnictví - předkládají definice kreativního účetnictví, uvádějí obvykle používané metody i způsoby, jak kreativnímu účetnictví bránit. Dále je na základě shrnutí různých studií diskutována etická odpovědnost profesionálních účetních. Ukázány jsou také dopady použití různých metod kreativního účetnictví na finanční výkazy.

Michal Svoboda

Koncepce účetního výkaznictví veřejného sektoru : odlišná nebo stejná jako pro podnikatelskou sféru?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 1, s. 10-14

Autor nejprve identifikuje analogie a rozdíly mezi účetním výkaznictvím obchodních korporací a veřejného sektoru, které vycházejí z charakteru a cílů jejich činnosti. Zvažuje, zda na úrovni základních principů převažují spíše rozdíly nebo naopak podobnosti. Následně vysvětluje nejvýznamnější metodické dopady těchto analogií a rozdílů na nastavení pravidel konstrukce účetních závěrek. Autor argumentuje ve prospěch převahy podobností nad rozdíly a uzavírá, že existující rozdíly spíše potvrzují vhodnost jednotné právní úpravy účetního výkaznictví pro všechny typy účetních jednotek. - Poznámky.

Ladislav Mejzlík

Koncepční rámce účetnictví

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 1, s. 14-25

Článek přináší základní orientaci v problematice koncepčních rámců účetnictví a v jejich roli v regulaci dané oblasti. Představuje možné způsoby regulace účetnictví a podrobněji rozebírá účel, obsah a postavení koncepčního rámce i jednotlivých mezinárodně uznávaných koncepčních rámců (US GAAP, IFRS, IPSAS, konvergenční rámec). Poté zvažuje problematiku koncepčního rámce českého účetnictví a přibližuje otázky týkající se koncepčního rámce diskutované při jednání o novém zákonu o účetnictví. V závěru pak autor uvádí celkové schéma koncepčního rámce a stručný popis jeho jednotlivých částí tak, jak jsou uvedeny v návrhu věcného záměru zákona o účetnictví k 17.1.2020. - Poznámky. -- Viz také příspěvek na s. 6-9. – Více k nové účetní legislativě viz s. 44-48.

Petr Kříž

Reálná hodnota a její význam v českém účetnictví

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, (2020) č. 1, s. 35-36

V oceňování aktiv a částečně též dluhů se v účetní teorii, v mezinárodních účetních standardech a stále častěji i v českém účetnictví prosazuje oceňování reálnou hodnotou. Ve většině případů je tento přístup ocenění relevantní také z pohledu daně z příjmů. Autor se věnuje obecnějším úvahám o oceňování v účetnictví, výhodám a nevýhodám oceňovacích zásad a otázky, jaký vývoj v této oblasti můžeme čekat do budoucnosti. Představuje také vybrané oceňovací metody a uvádí, že pro účetní výkaznictví se jako optimální jeví smíšený model.

Ladislav Čížek

Věcný záměr nového zákona o účetnictví

Účetnictví, Sv. 2020, č. 4, s. 2-8

Autor se věnuje věcnému návrhu nového zákona o účetnictví v ČR, na němž pracuje ministerstvo financí. Shrnuty jsou základní změny nové právní úpravy účetnictví a nastíněny jsou i její přetrvávající nedostatky. Mezi nedokonalostmi autor uvádí opominutí tématu spojené účetní závěrky, pojetí finančního a operativního leasingu, způsob účtování rezerv a další otázky (absence úpravy "vykazování v hyperinflačních ekonomikách"). - Poznámky. -- K tématu viz také Auditor č. 3/2020, s. 15-23.

Who's lost their trunks? : corporate fraud

Kdo ztratil plavky? : korporátní podvody

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9190, p. 46-47

Řada velkých účetních skandálů byla v minulosti odhalena během krize či recese. Jaké nesrovnalosti budou tedy zjištěny během současné pandemie? V článku je zmíněno několik podezřelých případů možných účetních podvodů, popř. nadměrně kreativního účetnictví, které se již objevily.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 3

Obecně ke koncepčním rámcům účetnictví (s. 8-14); Koncepční rámec českého účetnictví (s. 15-20); Několik poznámek k věcnému záměru, struktuře a názvu nového zákona o účetnictví (s. 21-23); Na cestě k jedné vyhlášce pro podnikatele i nepodnikatele? (s. 24-27); Účetnictví nestátních neziskových organizací – možné řešení? (s. 27-31); Vykazování výnosů: doporučení pro budoucí úpravu českých účetních předpisů (s. 32-38); Zveřejňování informací o výnosech v českých společnostech (s. 38-39).

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 4

Podstata rezerv a chyby při jejich vykazování (s. 5-10); Úprava rezerv v českých účetních předpisech a v IFRS (s. 11-15); Rezerva na záruční opravy (s. 16-19); Rezerva na opravy dlouhodobého majetku (s. 20-22); Je rezerva na nevyčerpanou dovolenou rezervou? (s. 23-25); Interpretace NÚR Zákaznické věrnostní programy (s. 26-29); Nejistota ohledně stanovení daně z příjmů (s. 30-32); Nejčastější zjištění z kontrol organizovaných a řízených Dozorčí komisí KA ČR (s. 33-35).

Veřejná správa

Jiří Harnach, Michal Kožár, David Mlíčko

Několik poznámek k připravované novele ZZVZ

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 2, s. 47-49

Příspěvek komentuje vybraná ustanovení vládního návrhu novely zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb., který přináší řadu změn v oblasti prokazování kvalifikace, a to primárně s cílem zmírnit některé požadavky (z pohledu administrativní náročnosti či neopodstatněné přísnosti) a napravit některé výkladové nejasnosti. Mezi dalšími změnami autoři zmiňují výjimku ze stanovení předpokládané hodnoty u veřejných zakázek na dodávky či služby, které jsou pravidelně pořizované nebo se jedná

o trvající služby či dodávky; zařazování dodavatelů do již zavedeného dynamického nákupního systému (DNS); nová pravidla pro změnu zadávací dokumentace ve smyslu zadávací dokumentace, která byla užitá při zavedení DNS; úprava pravidel písemné a ústní komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem; stanovení výjimky z povinné elektronické komunikace pro "komunikaci při uzavírání smlouvy na veřejnou zakázku podle § 124". -- Shrnutí návrhu novely viz také s. 50-51.

Markéta Schwarzová, Michal Šilhánek

Prokazování kvalifikace: chyby účastníků

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 2, s. 44-46

Jako jednu z podmínek účasti v zadávacím řízení může zadavatel dle zákona o veřejných zakázkách stanovit podmínky kvalifikace. Vždy musí být požadována základní způsobilost a profesní způsobilost, kromě toho zadavatelé často stanovují podmínky kvalifikace ekonomické a technické. V příspěvku jsou podrobněji rozebrány doklady, prostřednictvím kterých se prokazují jednotlivé způsobilosti a kvalifikace, jejich předkládání a autoři upozorňují na možné časté chyby účastníků zadávacího řízení. -- Více k tématu kvalifikace dodavatelů na s. 40-43.

Vojtěch Klézl, Radoslav Delina, Lenka Senderáková, Michal Tkáč

Vliv zvolených faktorů na výsledek elektronických reverzních aukcí

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 1, s. 62-85

Reverzní elektronické aukce (e-aukce) se staly součástí nákupních strategií jak soukromých, tak veřejných organizací. Mezi jejich hlavní výhody patří přímá redukce nákladů – finanční úspora, transakčních nákladů i času nákupčích. Článek identifikuje faktory, které mají vliv na výsledek e-aukce (dosaženou úsporu). V metodologické části je rozpracována problematika výpočtu úspor, dále jsou shrnuta východiska týkající se vlivu jednotlivých faktorů na úspěšnost dané e-aukce. Analytická část studie vychází z dat reálných e-aukcí veřejných zakázek proběhlých v e-aukčním softwaru ProEbiz v letech 2011-2016 v ČR a na Slovensku. Jde o sekundární data shromažďovaná za účelem evidence jednotlivých e-aukčních případů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 5

Koronavirová a postkoronavirová doba očima územní samosprávy (s. 10-14); Základní doporučení obcím, jak ekonomicky reagovat na situaci danou onemocněním covid-19 (s. 15-17); Jak hospodařily kraje v roce 2019? Přebytek jejich rozpočtů vzrostl, ale nikoliv příliš výrazně (s. 18-19); Vláda chce až do roku 2027 zvýšit hodnoty strukturálních deficitů - návrh na změnu zákona č. 23/2017 Sb. (s. 20); Automat ePodatelny: pomocník ve světě elektronických podání (s. 25); Začít ukládat disponibilní peníze "pod matraci" by teď bylo nejhorším řešením - rozhovor s ministryní pro místní rozvoj Klárou Dostálovou (s. 38-41); Pro obnovu ekonomiky budeme potřebovat moderní stavební zákon (s. 42); Novela zákona o svobodném přístupu k informacím: nástroj obrany radnic před kverulanty? (3.) (s. 48-49); Rychlé zadávání veřejných zakázek během zvláštních bezpečnostních opatření (s. 53); Co ovlivňuje obce v nouzovém stavu: časté právní otázky a odpovědi (s. 54).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 6

Pomůže nový zákon o odpadech dostat zpoplatňování odpadů na skládkách pod větší kontrolu? (s. 10-12); Panika z covidu-19 způsobí fatální dopady nejen na ekonomiku. Kroky proti němu berou dech (s. 13-15); Koronavirová pandemie a obce (s. 16-17); Měl by covid-19 změnit nakládání s odpady? Patrně nikoliv, avšak některé nové otázky byly nastoleny (s. 28-30) a související příspěvek na s. 19-20; Pět kroků pro elektronický úřad. Integrace nad zlato (s. 35); Státní fond podpory investic startuje. Co přinese územním samosprávám? (s. 38-39).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 3

Je tady „digitální zákon“ (s. 2); Jaroslav Strouhal: Občan zákonem získá nové možnosti (s. 3); Petr Kuchař: Lidé chtějí komunikovat elektronicky (s. 4-5); Venkovské prodejny podporuje osm krajů, systém není jednotný (s. 6-8); Přežijí vesnické obchody? (s. 9); Dalibor Carda: Myslíme hlavně na místní, nejen na

turisty - starosta Českého Krumlova (s. 10-14); V čem obce chybují při nakládání s nemovitým majetkem? (s. 15-17); Služební hodnocení za rok 2018: poslední podle původní právní úpravy (s. 19-22); Evropská hlavní města kultury (s. 23); Využijte brownfieldy, nestavte na zelené louce. Stát motivuje investory (s. 24-27); Reforma územní správy v Dánsku (s. 28-31); Svět má společný cíl - Agenda 2030 (s. 34); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - legální definice, legislativní zkratka, místní koeficient daně z nemovitých věcí (s. 35); Kdo může v obci schvalovat smlouvy? (s. 36); Politická a právní odpovědnost zastupitelů (s. 37).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 5

Pomalou se zase stavíme na vlastní nohy, říká starostka Bublavy - zadlužené obce (s. 2-6); Ministerstvo financí: Ne každý dluh lze hodnotit negativně (s. 7); Investujte, vybízí obce ministerstvo (s. 8-9); Úřady se pomalu vrací do normálu (s. 10-11); Petr Mlsna: Krize je příležitostí nastavit některé věci zcela nově (s. 12-13); Digitální tržiště využívají obce i firmy (s. 14-15); Pavel Švagr: Připravenost se v době krize mnohonásobně vrátí - Správa státních hmotných rezerv (s. 16-17); Jaroslav Strouhal: Potřebujeme součinnost všech úředníků - eGovernment (s. 18); Státní služba v době nouzového stavu (s. 19-22); Představitelé měst za koronavirové krize - anketa (s. 24-25); Epidemie v krajích: Od chaosu k pokroku v používání technologií (s. 26-31); Funguje prevence kriminality v době krize? (s. 32-33); Jak pomoci úředníkům úspěšně absolvovat zkoušku ZOZ (s. 34-35); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - legální definice, legislativní zkratka, místní koeficient daně z nemovitých věcí (s. 36); Místní referendum (s. 37); Kompetence rady obce (s. 38).

Veřejné finance. Rozpočet

After the disease, the debt : public finances

Po nemoci následuje zadlužení : veřejné finance

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9191, p. 8

Státy se v důsledku pandemie COVID-19 začaly nebývale zadlužovat, otázkou ale bude, jak později z dluhů ven, zejména když vyhlídky v oblasti veřejných financí byly mj. kvůli stárnutí populace neradostné i před pandemií. Pomohla by mírná inflace, ta však ve vyspělých zemích v posledních letech zaostávala za svými cíli. Státy by se dále měly snažit vhodným způsobem udržovat vyrovnané rozpočty, např. zvyšováním daní z půdy, dědických daní či zdaněním uhlíkových emisí. Vypořádat se s vysokým zadlužením se může stát jednou z hlavních výzev „postcovidového“ světa. -- Viz i související článek na s. 14-16.

Sam Fleming, Guy Chazan

Brussels debates options for joint rescue package

Brusel projednává možnosti pro společný záchranný balíček

Financial Times, Vol. 2020, No. 40355 (23.3.2020), p.3

EU zvažuje možnosti fiskální pomoci. Patří mezi ně Evropský stabilizační mechanismus a podpora likvidity, cílená na zdravotnická zařízení a společné dluhopisy. Zejména tzv. koronabondy vyvolávají kritické reakce především ze strany Německa a Holandska.

Budgeting in Argentina [elektronický zdroj]

Rozpočtový proces v Argentině

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 1, p. 11-90

V příspěvku je hodnocen rozpočtový proces v Argentině ve vztahu k doporučením OECD a k nejlepší praxi (best practices). Posouzeny jsou mj. reformy z r. 2016, při kterých došlo k zavedení limitu na růst veřejných výdajů či ke zřízení nezávislých institucí, jejichž úkolem je analýza vládních prognóz a závazků. Obecně postupuje Argentina v souladu s doporučeními OECD a v souladu s nejlepší praxí. Do budoucna je třeba pokračovat ve stávajících reformách, mj. co se týče zkvalitňování dat. - Poznámky. -- K Argentině viz i další příspěvek v čísle ("Infrastructure Governance Review of Argentina", s. 91-197). Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/a7207bd1-en>

Guy Chazan

Crisis spurs German rethink of eurobonds

Krise Německo pobízí k přehodnocení eurobondů

Financial Times, Vol. 2020, No 40368 (7.4.2020), p. 2

Německo upouští od striktního dodržování vyrovnaného rozpočtu, tzv. Schwarze Null, a podporuje evropské programy pro zmírnění koronakrizy. Smířlivější politika však nemění celkový německý postoj ke společným evropským dluhopisům.

Dana Heide

China kehrt zu alten Problemen zurück : Schulden

Čína se vrací ke starým problémům : dluhy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 53 (16.3.2020), S. 8

Čínský státní dluh v důsledku koronavirové pandemie roste. Zpomalení ekonomiky a finanční prostředky uvolněné na podpůrná opatření podle MMF zpomalí hospodářský růst pro první kvartál r. 2020 na 5,6 %. Čínský státní dluh roste dlouhodobě, od r. 2010, kdy se pohyboval pod 35 % HDP, narostl na 55,6 % ke konci r. 2019. Dle odhadů ratingové agentury DBRS Morningstar se v r. 2024 vyšplhá až na 76,6 % HDP.

Paul Johnson

IFS and the future

Institut pro fiskální studia a budoucnost

Fiscal studies, Vol. 40, (2019) No. 4, p. 433-444

Institut pro fiskální studia (Institute for Fiscal Studies, IFS) je britským ekonomickým výzkumným ústavem, který se věnuje nezávislému výzkumu s cílem podporovat rozvoj účinné fiskální politiky. Byl založen v r. 1969. Článek představuje vývoj činnosti IFS v jeho padesátileté historii a následně autor, současný ředitel institutu, přibližuje čtyři hlavní oblasti, na které se výzkum soustředí: daně; dávkový systém a sociální zabezpečení osob v produktivním věku; penze a důchodový systém; vzdělávání. - Příspěvek je součástí speciálního čísla věnovaného padesátiletému výročí IFS a jeho činnosti.

Miles Johnson, Myles McCormick

Italy pleads for EU budget flexibility

Itálie volá po flexibilitě evropského rozpočtu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40333 (26.2.2020), p. 2

Italská vláda zastává názor, že EU by měla být připravena zasáhnout v případě širších dopadů koronaviru v severní Itálii. Narušení subdodavatelských řetězců a karanténní opatření zpomalila ekonomiku, které hrozí propad o 0,2 %. Itálie byla na hraně recese již koncem r. 2019, kdy ekonomika poklesla o 0,3 %.

Next in line : debt in developing countries

Další na řadě : zadlužení rozvojových ekonomik

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9192, p. 54-55

O finančních potížích a souvisejícím státním zadlužení v rozvíjejících se ekonomikách v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Redakce The Economist sestavila tabulku posuzující veřejný dluh vzhledem k HDP, zahraniční zadlužení, náklady půjčování a rezervní krytí v 66 zemích. Česká republika se v tabulce umístila na 19. místě, přičemž velmi příznivě vycházejí pro Česko náklady půjčování, poněkud hůře si však ČR stojí v zahraničním zadlužení vzhledem k HDP a v rezervním krytí. Zdaleka nejlépe si vede Botswana, nejhůře naopak Venezuela.

Daniel Dombey, Guy Chazan, Jim Brundsen

Nine EU nations call for joint debt deal

Devět členských států EU volá po společné dluhové dohodě

Financial Times, Vol. 2020, No. 40358 (26.3.2020), p. 2

Francie, Itálie, Španělsko, Belgie, Portugalsko, Irsko, Řecko, Lucembursko a Slovinsko podporují emisi společných evropských dluhopisů. Myšlenka tzv. eurobondů (koronabondů) má stabilní opozici v severnější části Evropy, zejména v Německu. Podle podporovatelů koronabondů se jedná o stabilní nástroj, který umožňuje dlouhodobé financování nákladů pro boj s koronavirem, odpůrci argumentují rizikem rychlého vyčerpání prostředků.

Martin Mana

V Česku se rekordně investovalo do výzkumu a vývoje

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 1, s. 22-24

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v Česku prolomily v r. 2018 poprvé hranici sto miliard korun. Článek se podrobněji zabývá statistikou prostředků vynakládaných na VaV, zdroji financování, regionálním členěním výdajů i mezinárodním srovnáním podpory VaV v ČR a v dalších státech EU. Grafy dokumentují podíl výdajů na VaV v zemích EU v r. 2018 (průměr EU je 2,1 % HDP, v ČR pak 1,9 %), dynamiku celkových výdajů na VaV v ČR za období 2010-2018 i hlavní zdroje financování v ČR. -- Viz také další příspěvky k statistice VaV na s. 26-29.

Zdravotnictví

Vladimíra Kalnická

Češi si na zdravotní péči připlácejí v průměru více než 5 tisíc ročně

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 3, s. 16-17

Statistický pohled na nárůst nákladů na zdravotní péči hrazených domácnostmi v ČR v r. 2018. Autorka upozorňuje, že podíl českých domácností na financování zdravotní péče v mezinárodním měřítku odpovídá hodnotám v Dánsku, Švédsku nebo Velké Británii. Přibližuje strukturu těchto výdajů, jako hlavní skupiny identifikuje platby na volně prodejné léky a léčiva, léky na předpis, stomatologickou péči a terapeutické pomůcky. Grafy dokládají dynamiku výdajů domácností na zdravotní péči v období 2010-2018 a strukturu výdajů domácností na zdravotní péči v r. 2018.

Životní prostředí

Jelena Stankevičienė, Marta Nikanorova, Gentjan Čera

Analysis of green economy dimension in the context of circular economy: the case of Baltic Sea region

Analýza dimenze zelené ekonomiky v kontextu cirkulární ekonomiky: případ regionu Pobaltí

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 1, p. 4-18

Autoři se věnují tématu cirkulární ekonomiky, která je založena na synergii ekonomické, environmentální a sociální dimenze. Jedná se o model, který se snaží předcházet nadměrnému znečištění a odpadu při výrobě, neefektivnímu užívání zdrojů apod. Studie se zaměřuje na dimenzi týkající se životního prostředí, přičemž environmentální dopady cirkulární ekonomiky jsou zkoumány na příkladu států baltického regionu (Polsko, Švédsko, Německo, Estonsko, Finsko, Litva, Lotyšsko a Dánsko). V úvodu je prostor věnován teoretickému ukotvení pojmu zelená a cirkulární ekonomika, výzkumná část se zakládá na komparaci vybraných indikátorů, jakými jsou např. zelené investice, zelená fiskální politika nebo technologický rozvoj. S ohledem na udržitelnost se dle provedené analýzy nejlépe umístilo Dánsko, Švédsko a Německo.

Aurore Bivas, Benjamin Carantino, Stéphane Cremel, Carole Gostner, Thomas Salez

How economic instruments can help fight air pollution [elektronický zdroj]

Jak mohou ekonomické nástroje pomoci v boji proti znečištění ovzduší

Tresor-economics, No. 256 (2020), p. 1-4

Znečištění ovzduší se ve Francii stále pohybuje nad doporučenou hranicí, a to i přes určité zlepšení v posledních 20 letech. Autoři v článku představují hlavní zdroje znečištění ovzduší ve Francii, shrnují současnou situaci a její dopady na zdraví a životní prostředí, včetně souvisejících nákladů. Následně jsou navržena různá opatření v některých sektorech, která mohou pomoci znečištění zmírnit. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/tags/Tresor-Economics>

The contentious and correct option : taxing carbon

Ožehavá a správná možnost : zdanění uhlíkových emisí

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9195, p. 56-59

O různých možnostech, jak omezit uhlíkové emise zvýšením ocenění uhlíkové stopy. Použity by mohly být různé nástroje, mj. daně. Otázkou ovšem je, jak tato opatření nastavit, aby nevyvolala další kolo obchodních válek. -- K opatřením na ochranu životního prostředí viz i další články v čísle (s. 14-15, 15-16, 49-50, 58).

Životní úroveň

Robert Joyce and James P. Ziliak

Relative poverty in Great Britain and the United States: 1979-2017

Relativní chudoba ve Velké Británii a v USA v období 1979-2017

Fiscal studies, Vol. 40, (2019) No. 4, p. 485-518

Téma příspěvku vychází z jedné z klíčových oblastí výzkumu Institutu pro fiskální studia (IFS), kterou je odhalování určujících faktorů příjmové nerovnosti domácností a role daní a sociální politiky ve zmírňování chudoby a jejích dopadů. Autoři dokumentují změny dlouhodobých trendů v oblasti chudoby ve Velké Británii (za období 1979-2017) a porovnávají je s vývojem v USA. Dokládají vzrůstající míru chudoby v domácnostech pracujících v Británii, ale nikoliv v USA. Následně se zabývají změnami daňově-dávkového systému ve zkoumaném období a jejich dopady na čistý příjem domácností prostřednictvím přímých daní a peněžních transferů. - Poznámky. -- Příspěvek je součástí speciálního čísla věnovaného padesátiletému výročí IFS. -- Bližší pohled na daňové úlevy pro pracující (in-work tax credit) v GB a USA viz s. 519-560.

The great levelling

Velké vyrovnávání

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9194, p. 64

Pandemie nemoci COVID-19 dopadá bezprostředně nejvíce na chudé obyvatelstvo, v dlouhodobějším časovém horizontu však může přispět i ke snížení nerovností ve společnosti. Autor článku se opírá o zkušenosti z jiných zlomových událostí v průběhu dějin, které obvykle vedly k rovnější distribuci příjmů a bohatství.

Paul Johnson and Chris Papageorgiou

What remains of cross-country convergence?

Co přetrvává z konvergence mezi různými zeměmi?

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 1, p. 129-175

Autoři zkoumají vývoj hospodářského růstu napříč různými zeměmi v průběhu uplynulých padesáti let a zjišťují, zda se rozvojovým zemím podařilo přiblížit se z hlediska příjmu na obyvatele zemím rozvinutým. Docházejí k závěru, že nikoli. Navzdory této skutečnosti však obecně dochází v posledním desetiletí k poklesu nerovností ve společnosti. - Poznámky.

Ostatní

Gregor Waschinski

Vermummung gegen Corona

Zakuklení proti koruně

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 65 (1.4.2020), S. 8-9

Německá a rakouská vláda stojí před otázkou individuální ochrany dýchacích cest rouškami. Jena jako první město v Německu zavedla povinnost jejich nošení, Rakousko zavedlo povinnost nabídky roušek v supermarketech. Odborné názory na jejich plošné využití civilním obyvatelstvem se různí, shoda však panuje v nutnosti větší nezávislosti na importu pro pokrytí potřeby kritické infrastruktury a zdravotnického personálu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 19

Dluhová past otevírá chřtán (s. 8-9); Vláda chce zrušit daň z nabytí nemovitosti (s. 12); Práce už nikdy nebude stejná – téma čísla o tom, jak koronavirus změní život firmám a jejich zaměstnancům (s. 14-19); Práce z domova? Ano, ale raději jen občas (s. 20-21); Obchody bez prodavačů, kde k zaplacení stačí úsměv – koncept kamenné prodejny Amazon Go (s. 34-35); Těžba drahých kovů ničí planetu, vědci hledají cestu k „levnému“ zlatu (s. 38-40); Ve stovkách firem hrozí hromadné výpovědi, často se při nich chybuje (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 20**

Evropa pod tlakem automobilek (s. 8-9); Program Antivirus zatím pokulhává (s. 12); Vláda s podporou ekonomiky šetří, restart bude pomalý - téma čísla o státní pomoci české ekonomice (s. 14-19); Až skončí boj s virem, čeká svět zápas s dluhy (s. 20-21); Stát začal kontrolovat kurzarbeit, firma, kde se pracuje na černo, peníze nedostane (s. 30-31); Koronavirová krize urychlí nástup robotů do skladů - robotizace (s. 32-35); Jak se vyhnout pokutám za nedodržení smlouvy - situace pandemie (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 21**

Pronájmy v Praze zlevnily až o desetinu - zejména v centru města (s. 12); Hypotéky zlevní, ale klesne jejich dostupnost - téma čísla (s. 14-17); Velké banky už nechtějí dávat hypotéky hostinským a hoteliérům (s. 18-19); Firmy mají čas na přípravu, na podzim se opatření opět zpřísní - rozhovor s epidemiologem R. Maďarem o protikoronavirových opatřeních a očekávaném vývoji epidemie (s. 20-26); Kartou se budou platit i dva rohlíky - rozhovor s P. Ryskou o společnosti Worldline, o platebních službách a GoPay (s. 30-33); Bitcoin: spekulantská telenovela vstupuje do dalšího dějství (s. 36-37).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 22**

Jak probudit ekonomiku (s. 6-7); Antivirus poběží až do konce srpna (s. 10); Česká ekonomika na prahu změn - téma čísla o tom, jak koronavirus promění české hospodářství (s. 12-17); Lidé si začnou víc vážit práce, sehnat ji bude těžší - rozhovor s R. Hypšem, zakladatelem pracovního portálu (s. 36-37); Zrušením předkupního práva ztrácí spoluvlastníci moc nad ostatními podíly - prodej nemovitostí (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 23**

Náklady na bydlení přetěžují čtvrtinu lidí (s. 12); Odklad splátek chce desetina klientů bank (s. 12-13); Průmysl se začne vracet do Evropy. Zboží kvůli tomu podraží - téma čísla (s. 14-19); Smyslem byznysu nemá být jen zisk. Zákazníci po firmách chtějí i jiné hodnoty - udržitelné podnikání (s. 28-31); Na zbrojení jde nejvíce peněz od konce studené války (s. 34-35); Auta podražují koronaviru navzdory. Slevu lze vyjednat jen u skladových vozů (s. 36-37); V Česku se po vzoru Číny rozšiřují mobilní platby přes QR kódy (s. 38-39); Rodinné podniky mají novou definici. Na podporu rozvojové banky dosáhne více podniků (s. 44-45).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 19**

Evropa na Měsíci: je Green Deal luxus, který si nemůžeme dovolit, nebo správná cesta z koronavirové krize? - Evropská unie a pozice české parlamentní politiky k Zelené dohodě pro Evropu (s. 10-15); Banky ulevují stovkám tisíc dlužníků: počet klientů, kteří chtějí odložit splátky úvěrů, rychle roste (s. 16); Utajené miliardy: úřady jsou zahlcené informacemi o vkladech Čechů na zahraničních kontech, přesnou sumu přesto stále neznají - bankovníctví a CRS (s. 22-23); Donaha svlečená finanční páka: koronavirová krize ukázala, že je čas reformovat kapitálové trhy - ve spolupráci s Financial Times (s. 26-27); Plátcí daní všech zemí, spojte se!: Krize vyvolaná pandemií koronaviru znovu otevírá problematiku "daňových rájů". Na černé pasažéry svých ekonomik ukazují zadlužené státy stále hlasitěji (s. 34-36); Vrávorající koruna: exportéři se začali masivně zajišťovat proti prudkým výkyvům české měny (s. 38-39); Létající nájemníci pod kontrolou: novela občanského zákoníku nastavuje nová pravidla pro krátkodobé pronájmy a odstraňuje problémy s předkupním právem při prodeji bytů (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 20**

Všichni dobří magnáti: největším soukromým vlastníkem pozemků v Česku je Jerome Colloredo-Mannsfeld. Tuzemští byznysmeni ho rychle dohánějí - téma čísla o vlastnictví půdy v ČR (s. 10-16); Boj o přežití: v Česku skončilo už 48 cestovek, kvůli rostoucí rizikovosti je odmítají i pojišťovny (s. 24-26); Kanálový odpustek: odpuštění spotřební daně za vylité hektolitry pomůže především velkým pivovarům (s. 28); Vlastní cestou: tvůrce švédské strategie vlažného boje s koronavirem říká, že se jejich přístup vyplatí, zatímco jiné země budou úpět při druhé vlně šíření nákazy - ve spolupráci s Financial Times (s. 30-31); Hra o trůn: americko-čínské vztahy jsou nejhorší od průlomového setkání Richarda Nixona s Mao Ce-tungem. Současná krize může oslabit obě země (s. 40-42); Hypnotizované hypotéky: trh s úvěry na bydlení zamrzá. Rozhýbat ho může střet malých bank s velkými (s. 44).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 21**

Česká soběstačná republika: jako strategický koncept budoucnosti je sázka výhradně na vlastní schopnosti slepou uličkou - téma čísla o soběstačnosti hospodářské ČR (s. 10-14); Pomocná ruka velkého bratra: agentura CzechTourism získá data z platebních karet, vyhledávačů i rezervacních a cestovních aplikací (s. 23); Zavřené hranice, chudé vysoké školy: české univerzity jsou citelně závislé na penězích od zahraničních studentů, vlivem pandemie mohou jejich příjmy klesnout až na třetinu (s. 26-27); Škrtat tvrdě, ale nenápadně: tuzemské finanční domy chystají propouštění a další úspory. Komerční banka zavře 64 poboček (s. 28-29); Ursula na břehu Rubikonu: předsedkyně Evropské komise hledá podporu pro bilionový plán oživení unijní ekonomiky - ve spolupráci s Financial Times (s. 30-32); Sedmnáctá spolková: Česko patří k nejsostifikovanějším ekonomikám světa. Problém je, že je jen levným dodavatelem - makroekonomický pohled (s. 42-43).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 22**

Ochuzené léto: zrušené kulturní veleakce doléhají nejen na samotné umělce a organizátory, ale i na podnikatele v místech jejich konání - téma čísla o mrtvé festivalové sezóně (s. 10-21); Vyždímané soláry: z provozovatelů fotovoltaických elektráren jsou definitivně nepřátelé státu. Z nových pravidel poskytování podpory naopak budou těžit majitelé bioplynek, například Agrofert - energetika (s. 28-31); Italské bankovní tajemství: nejhodnotnější evropskou bankou se stala Intesa Sanpaolo. Jak je to možné? - článek ve spolupráci s Financial Times (s. 38-39); V rytmu algoritmu: vybíráme si ještě informace my, nebo ony nás? - esej o algoritmech Facebooku a filtrační bublině (s. 40-42).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 23**

Horečka na Příkopě: Česká národní banka chce zastavit rozpouštění rezerv a začít nakupovat zlato - téma čísla (s. 10-15); Kouřová clona: Fond na obnovu Evropy po pandemii koronaviru štěpí Unii, kritici v něm vidí jen líbivě zabalenou Zelenou dohodu (s. 18-21); Všichni svléknout! Až na Andreje: navrhovaná podoba evidence skutečných majitelů firem obsahuje výjimku na míru šitou premiérovi. Schválit ji může s komunisty a SPD (s. 24); I v krizi se dá mlaskat: v průběhu koronavirové pandemie jim vzrostly tržby o desítky procent. Které firmy na životě v izolaci dokázaly vydělat? - článek ve spolupráci s Financial Times (s. 30-31); Investice roku. Už zase: nejen komunita kolem kryptoměn čeká razantní zhodnocení bitcoinu. Proč? (s. 42-43); Drtivý úder v domovech pro seniory: jak dopadla světová pandemie na sociální služby v Evropě? (s. 54-55).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 101 (27.5.2020)**

Černé vlajky nepomohly, obce zaplatí podnikatelům část pomoci - financování kompenzačního bonusu (s. 2); EET bude přerušena jen do konce letošního roku (s. 3); Šest z deseti občanů EU hlásí finanční problémy (s. 4); Biliony proti viru. Evropská komise navrhne nový rozpočet (s. 6) a související komentář na s. 7; Správa dostala 723 tisíc žádostí o příspěvek OSVČ (s. 10); Banky se bojí krachu solárů, mají v nich miliardy - osekání podpory obnovitelných zdrojů v ČR (s. 10); Podnikatele chrání před věřiteli nový zákon, hájení ale na podzim skončí - lex covid (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 102 (28.5.2020)**

Stát půjčí ČEZ peníze na jádro - rozhovor s ministrem průmyslu Karlem Havlíčkem (s. 1, 8-9) a související komentář na s. 10; MF navrhlo zdražení cigaret a stravenkový paušál (s. 3); Česko musí dostat víc: Babiš odmítá plán Evropské komise na zmírnění dopadů pandemie (s. 3); Schillerová couvla, vracení DPH nebude zdržovat - daňový balíček a MOJE daně (s. 3); Konec dobrých časů pro banky: krize spuštěná koronavirem ukončila rekordní zisky českých bank. Na řadu přijde boj se špatnými úvěry, úspory a možná i slučování (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 104 (1.6.2020)**

Vládní pomoc firmám vysává rozpočty měst: obce letos přijdou o desítky miliard korun (s. 1); Sněmovna schválila nižší DPH i silniční daň (s. 3); Ministerstvo hodlá v novém zákonu pomoci Babišovi - návrh nového zákona o evidenci skutečných majitelů firem (s. 3); Těžba kartelu OPEC je

nejnižší za dvě desetiletí (s. 12); Ekonomiky států EU hlásí převážně propad (s. 13); Kurz koruny zpevňuje. Nahrává tomu ústup pandemie a vyhlídka na ekonomické oživení (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 108 (5.6.2020)

Bilionový doping německé ekonomice pomůže i Česku: Němci dají peníze firmám, lidem i obcím - druhý balíček ve výši 130 miliard eur (s. 1); Rozdělané projekty stojí, obcím chybí peníze z daní (s. 2); Počkejte pět let, pak mě sudte - rozhovor s novým předsedou Nejvyššího soudu Petrem Angyalossym (s. 4-5); Příliš dlouhá ruka centrálních bank - komentář k měnové politice v době krize (s. 11); ECB napumpuje do ekonomiky eurozóny dalších 600 miliard eur (s. 14); Maláčová: nezaměstnanost v květnu vzrostla jen mírně - 3,56 % (s. 14); Růst mezd silně utrpí až ve druhém čtvrtletí (s. 15); Deset důvodů, proč krize Babišovu vládu nad Českem neohrozí - esej P. Honzejka (víkendová příl., s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 82 (28.4.2020)

Stát umožní firmám odklad odvodů: dlužné sociální pojistné budou muset firmy zaplatit do 20. září (s. 1); Příjmy obcí a krajů z daní letos klesnou o 10 procent (s. 4); Stát dá ČEZ garance na nový jaderný blok (s. 4); Schillerová chce nahradit starý vyhledavač dotací. Je možné, že část informací na čas zmizí – DotInfo a CEDR (s. 5); V Česku dotace vysává oligarchická síť. Agrofert k ní patří, tvrdí europoslanci (s. 7); Zásobníky s ropou se rychle plní, cena může dále klesat (s. 17).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 84 (30.4.2020)

HDP Německa letos klesne o rekordních 6,3 procenta (s. 2); „Blb“ s tabulkou se trefil. Zdanit pivo bude oříšek (s. 3); Zvyšte schodek i podpory, radí členové NERV vládě (s. 4); Praha má plán pro hotely, zoo či divadla. Podpoří je vouchery (s. 5); Ekonomika USA klesla skoro o pět procent (s. 14); VŠE o ...schopnosti „černých labutí“ odkrývat slabší místa v systému (s. 16); Hypotéky čeká změna a přijde rychleji, než dorazí na trh s byty – pohled J. Hrstkové (s. 18).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 85 (4.5.2020)

Podnikatelé v Česku čekají na pomoc týdny, ve Švýcarsku hodiny: peníze putují k podnikatelům pomalu (s. 1); Chceme kurzarbeit jako v Německu, žádají firmy. Na zkrácené úvazky by přispíval stát (s. 3); Nižší DPH, úhrada půlky nájmu i odklad EET, slibuje Babiš – připravovaná pomoc hotelům a restauracím (s. 3); Nakažená ropa: propady a vzepětí cen ropy (s. 8-9); Evropa potřebuje věčné dluhopisy: právě nyní nastala doba na zavedení věčných dluhopisů, jejichž jistina nemusí být nikdy splacena. EU by tak získala peníze na boj s koronavirem i klimatickou změnou – názor G. Sorose (s. 10); Ekonomika EU kvůli pandemii prudce klesla (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 86 (5.5.2020)

Hoteliéři vítají plán na nižší DPH, chtějí ale také další úlevy (s. 3); Evidence tržeb se odkládá na příští rok (s. 3) a související komentář na s. 10; Stát dá firmám půlku nájmu, má to ale háček – podpora podnikatelů v době protikoronavirových opatření (s. 3); Kraje a obce chtějí po Babišovi desítky miliard – financování investičních projektů k rozhýbání ekonomiky (s. 5); Nezaměstnanost je zatím nízká, firmy se ale chystají propouštět ve velkém (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 87 (6.5.2020)

Přerušeni EET se mívají účinkem: většina podnikatelů eviduje své tržby dál, i když nemusí (s. 1); Družstva mají Praze zajistit levné byty, dosáhne na něj jen třetina lidí (s. 4); Co vše smí udělat nezávislé centrální banky – komentář k aktivitě ECB (s. 7); Produkce ropných obrů bude nejnižší za 17 let – propad poptávky a pokles cen ropy (s. 11); ČNB patrně opět sníží úrokové sazby (s. 12); Kdo dluží za nájem, výpověď nedostane. Pokutu ale ano – komentář k dlužnému nájemnému podnikatelů (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 90 (12.5.2020)

Pandemie ochlazuje trh s byty: podle expertů zlevní hlavně byty v neatraktivních lokalitách (s. 1 a 3); Argentině hrozí další bankrot. Má jen deset dnů na rozhovory s věřiteli (s. 7); Revoluce z Karlsruhe:

Spolkový ústavní soud shledal, že podle německého práva použila ECB ve velké finanční krizi nepřiměřené nástroje. Výrok vzbudil velkou diskusi a uprostřed covidové krize otřásl základy eurozóny (s. 8-9); ČNB čeká propad financí do schodku 4,8 pct. HDP (s. 11); Saúdská Arábie ztrojnásobí sazbu DPH (s. 11); Volný pád turismu pokračuje (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 91 (13.5.2020)

Nepodmíněný příjem se vrací: Evropané hledají cesty, jak ven z krize – zvažování celoevropského zavedení základního nepodmíněného příjmu (s. 1); Ministerstvo vyčíslilo pomoc ekonomice na více než bilion (s. 2); Covid III se zasekl, banky nechtějí zveřejňovat jména (s. 3); Obce přijdou o miliardy z daní. Investice ale rušit nechtějí (s. 6); Ministři financí zemí EU rozdělují biliony. Bez Schillerové (s. 8); Koruna opět ztrácí. Investoři se obávají opakování umělého oslabování ze strany ČNB (s. 15) a související komentář na s. 12; Zaplacený zájezd může klient odříct i bez stornopoplatků: musí ale přesvědčivě vylicít, jak se opatření kvůli koronaviru jeho dovolené významně dotklo (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 95 (19.5.2020)

Miliardová hra o Smartwings: České aerolinky budou potřebovat pomoc (s. 1) a související komentář na s. 9; Chudých může být po pandemii o 200 tisíc víc, počítají vědkyně – chudoba v Česku (s. 2); Startuje nové kolo půjček, rozděljuje se rekordní suma – Covid III (s. 3); Slovensko čeká schodek veřejných financí 8,4 pct. HDP (s. 12); Pojišťovny zdražují povinné ručení. Škody z nehod rostou (s. 16); Koronavirus může snížit ceny nových automobilů (s. 17).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 97 (21.5.2020)

Finanční správě po rozsudku hrozí, že bude některým firmám vracet část daní – daňové kontroly a řetězení daňové ztráty (s. 5); I my chceme peníze: Česko musí bojovat hlavně za sebe, až pak může myslet na pomoc zemím nejvíce zasaženým pandemií koronaviru – rozhovor s ministryní financí A. Schillerovou (s. 8-9); Průměrná sazba hypoték v dubnu klesla (s. 11); Vláda připravila na solárníky kladivo, ti se bojí krachů – novela zákona o podpoře obnovitelných zdrojů energie (s. 14).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 5

Aktuální novinky v právních předpisech v souvislosti s koronavirem (s. 3-5); Vliv koronaviru na opravné položky a další účetní souvislosti (s. 9-14); Korespondence se správcem daně: daňové a vyměřovací řízení (s. 24-28); Prominutí daně z přidané hodnoty a příslušenství daně z přidané hodnoty z důvodu mimořádné události, prominutí úroku na dani silniční (s. 40-42).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 3

Aktuální judikatura z oblasti dotací (s. 6-10); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 3. část (s. 11-13); Novela rozpočtové skladby účinná od 1.1.2020 - přehled změn pro ÚSC s komentářem (dokončení) (s. 14-21).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 5

Výkon veřejné správy z pohledu DPH (s. 12-15); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 5. část (s. 23-30).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	55
Ekonomické vědy. Ekonomie	56
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	57
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	57
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	58
Právo.....	58
Účetnictví	61
Ostatní	61

Daně

29552I

Ben Terra, Julie Kajus

A guide to the European VAT directives. Volume 1., Introduction to European VAT 2020**Průvodce evropskými směrnici o DPH. Svazek 1., Úvod do evropské daně z přidané hodnoty 2020**

[Místo vydání není známé] : International Bureau of Fiscal Documentation, 2020, xxvii, 1710 stran

Systematický přehled dopadů práva ES na problematiku nepřímých daní a souvisejících předpisů a pojednání o precedenčním právu soudů ES v záležitostech nepřímých daní, zejména DPH. Kniha nejprve přináší výklad obecných témat - zdroje komunitárního daňového práva, právní principy a nástroje, soudní opatření, účinnost evropského práva a metody výkladu práva Společenství. Dále se věnuje problematice daně z přidané hodnoty - DPH jako rozpočtový fenomén, evropská DPH: důkladný pohled na sazby, výpočty, transakce podléhající dani, osoby povinné k dani a jejich povinnosti, zdanitelná plnění a místo zdanitelného plnění, osvobození od daně, odpočet daně, povinnosti osob povinných k dani a některých osob nepovinných k dani, srážky, nemovitý majetek, zvláštní režimy, odchylky atd. Evropská DPH je pojednávána na základě přepracované směrnice o DPH (2006/112/ES), která nahrazuje První a Šestou směrnicí o DPH a prováděcího nařízení Rady (EU) č. 282/2011 (přepracování). Problematiku DPH objasňují výňatky z rozhodnutí Evropského soudního dvora. - 2020 - Poznámky. - ISBN: 978-90-8722-593-3 (brožováno)

29552II

Ben Terra, Julie Kajus

A guide to the European VAT directives. Volume 2., Integrated texts of the VAT directives 2020**Průvodce evropskými směrnici o DPH. Svazek 2., Plné znění směrnic o DPH pro rok 2020**

[Místo vydání není známé] : International Bureau of Fiscal Documentation, 2020, cxxiii, 433 stran, viii, 154 stran : tabulky

První část publikace přináší text směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty ve znění prováděcího nařízení Rady EU č. 282/2011 (prováděcí pravidla týkající se osob povinných k dani, dodávání zboží a poskytování služeb a místa zdanitelného plnění) s přílohami a dále texty směrnic Rady: 2008/9/ES, 86/560/EHS, 2006/79/ES, 2007/74/ES a 2009/132/ES. Ve druhé části je obsažen text Šesté směrnice o DPH 77/388/EHS platné před 1. lednem 2007. - 2020 - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-90-8722-594-0 (brožováno)

29581

Jiří Dušek

Daně z příjmů : přehledy, daňové a účetní tabulky

Praha : Grada, 2020, 206 stran : ilustrace

Stručný a názorný výklad nejpoužívanějších paragrafů zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. První část publikace tvoří přehledy, které komplexně a stručně uvádějí to nejdůležitější k danému problému zákona, včetně odkazů na související předpisy. V druhé části publikace jsou zařazeny praktické daňové a účetní tabulky. U většiny tabulek je uveden i historický přehled. Do přehledů jsou zahrnuty také odkazy na DPH i účetnictví. - Třinácté vydání - Obsahuje přílohy. - ISBN: 978-80-271-1048-3 (brožováno)

29597

Lydie Musilová, Milan Lang

DPH s účetními příklady pro příspěvkové organizace

Karviná : Paris, 2020, 301 stran

Praktický výklad vybraných oblastí a postupů při uplatňování DPH u příspěvkových organizací, které jsou v pozici plátce. Obsahuje tato témata: základní vymezení zákona o DPH, registrace osob identifikovaných k DPH a k plátcovství DPH, vznik povinnosti přiznat daň, základ daně a výše daně, sazby daně, nárok na odpočet DPH, vyrovnání a úprava odpočtu DPH, režim přenesení daňové povinnosti k DPH v tuzemsku, správa daně. Popisy a příklady účetní praxe vybraných činností příspěvkových organizací: nájmy vybraných nemovitých věcí, výchovné a vzdělávací činnosti, zdravotnické služby a zboží, sociální pomoc, ubytovací a stravovací služby v režimu zdanění, kulturní

služby, provozování sportovních zařízení, správa majetku zřizovatele, uplatňování DPH v rámci EU a třetích zemí. Právní stav uváděných předpisů je ke dni 1.4.2019. - 1. vydání - Podnázev na deskách: zejména ve školství, kultuře, sportu, sociálních, zdravotních a technických službách. - ISBN: 978-80-87173-52-7 (brožované)

29550IV

Václav Benda, Jana Dlabačová

Odpočet DPH v poměrné a krácené výši. Vybrané problémy účtování daně z přidané hodnoty

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

Základní pravidla odpočtu DPH (zák. č. 235/2004 Sb.) v poměrné a krácené výši. Prokazování nároku, vykazování poměrného a kráceného nároku na odpočet daně, vyrovnání a úprava poměrného a kráceného odpočtu daně. Výklad včetně příkladů. Vybrané problémy účtování DPH: časový posun při uplatňování odpočtu DPH, účtování u inventarizačních rozdílů, úpravy odpočtu při uplatnění odpočtu daně v poměrné výši u dlouhodobého majetku, při dodání nemovité věci, oprava základu daně v případě neodbytné pohledávky, účtování záloh, účtování náhrady škody, účtování ručení v DPH. Stanoviska k dotazům: dlouhodobý majetek vytvořený vlastní činností z pohledu DPH, vybrané činnosti ve zdravotnictví s vazbou na DPH, krácení dovolené z důvodu dlouhodobé pracovní neschopnosti. - ISBN: 978-80-7626-006-1 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29555

Jesse Norman

Adam Smith : what he thought, and why it matters

Adam Smith : co si myslel a proč na tom záleží

[Harmondsworth] : Penguin, 2019, xxi, 381 stran : fotografie, obrázky

Adam Smith je nyní obecně považován za „otce moderní ekonomiky“ a nejnvlivnějšího ekonomu, který kdy žil. Ale to, co si opravdu myslel a jaké jsou důsledky jeho myšlenek, zůstává centrem ostrých sporů. Byl výmluvným zastáncem kapitalismu a svobody jednotlivce? Nebo hlavní hybatel „tržního fundamentalismu“ a obhájce nerovnosti a lidského sobectví? Nebo něco úplně jiného? Normanova kniha popisuje nejen Smithovu ekonomiku, ale i jeho mnohem širší intelektuální představu. Na pozadí bouřlivého pozadí osvícenství ve Skotsku je to stručná a velmi poutavá zpráva o Smithově životě a dobách, recenze jeho práce jako celku a sledování jeho vlivu v posledních dvou stoletích. Tato kniha není jen životopis. Rozptyluje mýty a zbavuje karikatury, které vyrostly kolem Adama Smithe. Podrobně zkoumá Smithovy myšlenky, od etiky po zákon, ekonomii a vládu, a dopad těchto myšlenek na myslitele tak různorodé, jako jsou Karel Marx, Charles Darwin, John Maynard Keynes a Friedrich Hayek. Adam Smith není zdaleka pouhým ekonomem, ale je jedním ze zakladatelů moderní sociální psychologie a teorie chování. Není jen doktrinářským „libertariánským“ nebo „neoliberálním“ myslitelem, nabízí nápadně moderní evoluční teorii politické ekonomiky, která uznává často doplňující se role trhů a státu. V době, kdy jsou ekonomika a politika stále polarizovanější mezi levicí a pravicí, nás tato kniha, nabízející analýzu současných trhů podle Smithe, dravý kapitalismus a finanční krach v roce 2008, vrací k prvním principům a ukazuje, jak může být obnoveno ztracené centrum moderní veřejné debaty. Prostřednictvím Smithova díla se zabývá zásadními otázkami nerovnosti, lidské důstojnosti a vykořisťování; a poskytuje přesvědčivé vysvětlení, proč zůstává ústředním bodem každého pokusu o obranu, reformu nebo obnovu tržního systému. - Poznámky. - ISBN: 978-0-141-98711-8 (brožováno)

29556

Robert J. Shiller

Narrative economics : how stories go viral and drive major economic events

Narativní ekonomie : jak se příběhy stávají virálními a řídí většinu ekonomických událostí

Princeton and Oxford : Princeton University Press, © 2019, xxii, 377 stran : grafy

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii Robert Shiller uvažuje o tom, jak příběhy pomáhají řídit ekonomické události a proč se finanční panika může šířit jako nakažlivé viry. Můžeme si ve světě, ve kterém se internetové trollí farmy pokoušejí ovlivnit zahraniční volby, dovolit ignorovat sílu virálních

příběhů ovlivňovat ekonomiku? V této průkopnické knize nabízí Shiller nový způsob přemýšlení o ekonomice a ekonomických změnách. Shiller na základě mnoha historických příkladů a dat tvrdí, že studium populárních příběhů, které ovlivňují individuální a kolektivní ekonomické chování - to, čemu říká „narativní ekonomika“ - má potenciál výrazně zlepšit naši schopnost předvídat, připravovat se a snižovat škody finančních krizí, recesí, depresí a dalších významných ekonomických událostí. Myšlenky se šíří mezi lidmi ve formě populárních příběhů, stávají se virálními a začnou hýbat trhy - ať už je to přesvědčení, že technologické zásoby mohou jen stoupat, že ceny nemovitostí nikdy neklesnou, nebo že některé firmy jsou příliš velké na to, aby selhaly. Ať už pravdivé nebo nepravdivé, příběhy podobné těmto - přenášené ústně, zpravodajskými médii a stále více sociálními médii - řídí ekonomiku tím, že ovlivňují naše rozhodnutí o tom, jak a kde investovat, kolik utratit a ušetřit a další. Ale i přes zřejmý význam takových příběhů jim většina ekonomů věnovala jen malou pozornost. Narativní ekonomie to chce změnit tím, že položí základ pro způsob, jak pochopit, jak příběhy pomáhají pohánět ekonomické události, které vedly k válce, masové nezaměstnanosti a zvýšené nerovnosti. Příběhy, které lidé vyprávějí - o ekonomické důvěře nebo panice, rozmachu bydlení, americkém snu nebo bitcoinu - ovlivňují hospodářské výsledky. Narativní ekonomika vysvětluje, jak můžeme tyto příběhy začít brát vážně. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-0-691-18229-2 (vázáno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29583

Aleš Michl

Jestřábi a holubice

Praha : Euromedia Group, 2019, 203 stran : ilustrace

Knihla A. Michla, člena bankovní rady České národní banky, vychází z autorových sloupků a glos publikovaných v Mladé frontě Dnes. Krátké čtivé texty s ekonomickým zaměřením jsou určeny pro širokou veřejnost. Autor glosuje své postřehy ze svých cest nejen po Česku, zkušenosti ze své profese i z působení v Bankovní radě ČNB. Tématem jsou banky a bankovníctví, profese bankéřů, finanční a měnová politika, ekonomický vývoj, růst, úrokové míry, ČNB, Evropská centrální banka, Evropská unie a brexit, kapitalismus, krizová ekonomie, centrální bankovníctví Česka v 21. století aj. Michl v úvodní poznámce uvádí, že je mnoho možných budoucností. "Cesta k té nejlepší pro Česko je podmíněna tím, že se správně rozhodneme, zda povýšíme pracovitost nad zahálku. Podnikavost nad byrokracií. Kapitalismus nad socialismus. Každopádně bez práce, úspor a silné koruny to nepůjde." - Vydání první - ISBN: 978-80-7617-917-2 (brožováno)

29601

Petr Syrový, Tomáš Tyl

Osobní finance : řízení financí pro každého

Praha : Grada, 2020, 226 stran : ilustrace

Strategie v řízení vlastních financí. Finanční plánování. Zajištění rizik. Co pojistit a jak zvolit správnou pojistku. Efektivní investování - postup při investování, investiční strategie. Investiční produkty, jejich výběr a stručné hodnocení. Úvěry a jejich ceny. Výklad je doplněn názornými tabulkami, příklady a výpočty. - 3. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-271-2886-0 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

29595

Stanislava Janáčková

Obchodní války a pozice České republiky

Praha : Institut Václava Klause 2020, 114 stran

Studie mapující současný problém obchodních válek ukazuje, že nejsou novým fenoménem dneška. Autorka realisticky a bez ideologických klišé popisuje teorii a praxi světového obchodu. Studie je rozdělena do pěti kapitol, které problém obchodních válek člení jak věcně, tak i chronologicky. První kapitola je úvodem do problematiky volného obchodu a poukazuje na rozdíl mezi teorií a praxí. Druhá se věnuje obchodním vztahům mezi USA a Čínou. Následující kapitola postihuje obchodní vztahy EU

s nově se vynořujícími obchodními konkurenty a rozebírá i fenomén evropského zaostávání v unifikační pasti. Na dostupných údajích jsou v další části předloženy zásadně odlišné dopady globalizace na země jihovýchodní Asie na jedné straně, a na tradiční vyspělé ekonomiky na straně druhé. Ukazují následky v podobě finanční krize vyspělého světa a krize eurozóny. Poslední kapitola podává alespoň částečný obraz současného multipolárního obchodního světa. V něm se přeskupují síly, mění se staré obchodní dohody a existují obchodní války. Jak si na tom v multipolárním obchodním světě stojí Česká republika a jakým čelí hrozbám? K odpovědím na tyto otázky autorka dospívá v závěru knihy. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-057-2 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

29599

Marta Neplechová, Martin Durec

Účetní a daňová problematika bytových družstev a společenství vlastníků jednotek od A do Z

Olomouc : ANAG, 2020, 382 stran

Publikace obsahuje praktické příklady účtování hospodaření a financování obou forem vlastnictví bytů, přípravy a sestavení účetní závěrky a zároveň na příkladech také objasňuje řešení z oblasti daňových i odvodových povinností těchto právnických osob. Uvedená řešení účetních a daňových případů vycházejí z právních předpisů, tj. občanského zákoníku včetně prováděcích právních předpisů, zákona o obchodních korporacích, zákona o daních z příjmů a dalších souvisejících právních předpisů. Pro případy, jejichž řešení je vzhledem k charakteru právnických osob zcela specifické, obsahuje publikace doporučené postupy. - 4. aktualizované vydání - Přehled související legislativy. - ISBN: 978-80-7554-266-3 (brožováno)

Právo

29559

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech (& Central European) yearbook of arbitration. Volume X (2020), Arbitration and international treaties, customs and standards

Česká (& středoevropská) ročenka rozhodčího řízení. Díl X (2020), Rozhodčí řízení a mezinárodní úmluvy, zvyklosti a standardy

Hague : Lex Lata, 2020, xiv, 313 stran

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace je věnována tématu rozhodčího řízení a mezinárodních úmluv, zvyklostí a standardů. Obsahuje tyto články: Od mezinárodních standardů k parochialismu: existuje nebezpečí "domestikace" mezinárodního rozhodčího řízení?; Nezávislost a nestrannost ve světle mezinárodních standardů a povinnost rozhodců informovat o skutečnostech, které by je mohly identifikovat; Kladiva, ořechy, uzenáče a dorty - alternativní řešení sporů; Nové předpisy o rozhodčím řízení ve smyslu polského zákona z 31. července 2019 měnící některé zákony za účelem snížení regulační zátěže nabyly účinnosti (právní věstník, 2019, částka 1495); Právní a kulturní rozdíly v mezinárodním rozhodčím řízení: limity harmonizace; Rozvoj asijské kultury mezinárodního rozhodčího řízení; Legitimita rozhodčí argumentace: o autoritě a autorizaci při řešení sporů z mezinárodních investic; Potíže vyvolané výjimkou ohledně rozhodčího řízení v nařízení Brusel I; Blockchain a smart kontrakty: nová výzva pro mezinárodní obchodní arbitráž; Rozhodčí řízení z pohledu dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci; Investiční arbitráž dle mezinárodních dohod o ochraně investic: perspektivy a vývoj. - Poznámky. - ISBN: 978-90-829824-2-8 (vázáno)

29558

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech yearbook of international law. Volume XI (2020), Human rights, humanity and sustainable development from the international law perspective**Česká ročenka mezinárodního práva. Díl XI (2020), Lidská práva, lidskost a trvale udržitelný vývoj z pohledu mezinárodního práva**

Hague : Lex Lata, 2020, xv, 349 stran : tabulky

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace se věnuje lidským právům, lidskosti a trvale udržitelnému vývoji z pohledu mezinárodního práva. Obsahuje tyto články: Svízelný pokrok v oblasti lidských práv; Potenciál sociálního kapitálu pro posílení vesnických společenství; Určování mezinárodní příslušnosti jako významný aspekt ochrany práva na přístup ke spravedlnosti - práva na spravedlivý proces: obranné mechanismy proti rozhodnutí o mezinárodní příslušnosti v evropském insolvenčním řízení (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 o insolvenčním řízení; Lidská práva a soudy; Povinnosti "řádně dbát" ("due weight") a "řádně zohledňovat" ("due account") ve vztahu k účasti veřejnosti na otázkách životního prostředí dle Úmluvy o lidských právech a Aarhuské úmluvy; Zajištění práva na bezpečné a příznivé životní prostředí s využitím údajů ze satelitního průzkumu; Koncept evropského právního státu jako reálný systém ochrany lidských práv v Evropě; Vývoj práva dětí na životní prostředí v mezinárodním právu; Práva cizinců sdružovat se v odborných organizacích; Vězeňské právo a lidská práva: interakce a vývoj; Dopady rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva na mezinárodní investiční arbitráž; Ochrana zahraničních investic a lidská práva. - Poznámky. - ISBN: 978-90-829824-1-1 (vázáno)

29582

Magdaléna Svobodová, Harald Christian Scheu, Jan Grinc (eds.)

Listina základních práv Evropské unie : Deset let v praxi - hodnocení a výhled

Praha : Auditorium, 2019, 267 stran

Vybrané otázky uplatňování Listiny základních práv EU na unijní i vnitrostátní úrovni po deseti letech od přijetí Lisabonské smlouvy. Kniha je věnována 10. výročí právní závaznosti Listiny a autoři hodnotí její působení na unijní úrovni i ve vnitrostátním prostředí jednotlivých členských států. Příspěvky jsou rozčleněny do dvou částí. První se zaměřuje na obecné aspekty uplatňování Listiny při tvorbě práva, na aplikační praxi Listiny i na její vliv na rozhodovací činnosti Soudního dvora EU. V druhé části je pozornost věnována některým právním zakotveným v Listině, jako např. respektování soukromého a rodinného života, ochrana digitálních základních práv, význam Listiny v kybernetickém prostoru, ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání, zaměření na genderovou rovnost v případě odměňování, ochrana spotřebitele aj. Při diskusi o dalším vývoji lidských práv v evropském prostoru se nabízí otázka, zda, vzhledem k jejich množství, by neměla být zahájena diskuse také ohledně lidských povinností. - ISBN: 978-80-87284-78-0 (brožováno)

29550V

Petr Čech, Lenka Dvořáková

Odpovědnost za vady předmětu koupě či díla v NOZ a aktuální judikatuře. Reklamace v účetnictví. Koronavirus - úlevy v oblasti daní, SP a ZP

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

1. příspěvek popisuje hlavní pravidla, která v úpravě odpovědnosti za vady nabyté věci přinesl občanský zákoník (Zák. č. 89/2012 Sb.), doplněná o přehled stěžejní aktuální judikatury. Výklad se zaměřuje na faktické a kvalitativní vady předmětu koupě či díla a je rozčleněn do částí: struktura právní úpravy, možnosti ujednat si práva z odpovědnosti za vady odlišné od zákona a její limity, založení vady, okruh práv z odpovědnosti za vady, reklamace, uplatnění práv z odpovědnosti za vady, záruční odpovědnost. 2. příspěvek se věnuje hlavním pravidlům zákonné odpovědnosti za vady a úspěšnému uplatnění práv z odpovědnosti za vady včasnou reklamací včetně účetního pohledu i pohledu v souvislosti s vazbou na DPH. 3. příspěvek přináší praktický přehled přijatých opatření v souvislosti s koronavirem v oblasti daní, sociálního a zdravotního pojištění. - ISBN: 978-80-7626-007-8 (brožováno)

29598

Vojtěch Příkopa

Restituce podle zákona o půdě

V Praze : C.H. Beck, 2020, xii, 108 stran

Problematika soudního uspokojování restitučních nároků převodem jiných zemědělských pozemků ve vlastnictví státu. Přestože od přijetí zákona o půdě uplynulo téměř třicet let, proces uspokojení restitučních nároků stále není u konce. Judikatura proto postupně vytvořila ojedinělou oblast právních pravidel a analýzou této judikatury se z převážné části zabývá tato publikace. Jejím cílem je rozhodovací soudní praxi zmapovat, kriticky zhodnotit a v některých případech předložit alternativní řešení sporných otázek. Jednotlivé kapitoly se věnují zákonné úpravě, definování chování státu, procesním otázkám spojeným s uplatněním nároku, analýze principu "favor restitutionis", užívání institutu předběžného opatření, restitučním nárokům v podobě hodnoty původních pozemků a způsobu jejich určení, posuzování vhodnosti náhradních pozemků, oblasti náhrady nákladů řízení i bezdůvodným obohacením oprávněných osob v rámci restituce. Práce vychází z právní úpravy platné a účinné k 1.1.2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-775-0 (brožováno)

29596

Eva Šromová

Správní řízení od A do Z

Olomouc : ANAG, 2020, 470 stran :

Postupné kroky správního orgánu ve správním řízení. Výklad abecedně uspořádaných hesel a pojmů ze správního řízení včetně uvedení příslušného ustanovení správního řádu. Vzory úkonů správního orgánu. Znění zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění změn a doplňků. - 3. aktualizované a doplněné vydání - ISBN: 978-80-7554-259-5 (brožováno)

29600 Pouze prezenčně

Jiří Jelínek a kolektiv

Trestní zákoník a trestní řád : s poznámkami a judikaturou : zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, advokátní tarif

Praha : Leges, 2020, 1358 stran

Znění zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku a znění zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, vše ve znění pozdějších zákonů, s poznámkami a judikaturou. Součástí publikace jsou i předpisy souvisící - zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o výkonu vazby, zákon o výkonu trestu odnětí svobody a advokátní tarif. Aktualizované vydání publikace reaguje na přijaté novelizace a nově publikovanou judikaturu. Poznámky napomáhají k rychlé orientaci v obsahu a smyslu příslušného ustanovení. - 8. aktualizované vydání podle stavu k 13.3.2020 - ISBN: 978-80-7502-395-7 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29540/1372

Cenné papíry. Kapitálový trh. Investiční společnosti a fondy : redakční uzávěrka 4.5.2020

29540/1365

Katastr nemovitostí. Zeměměřičtví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 2.3.2020

29540/1366

Občanský soudní řád. Zvláštní řízení soudní. Rozhodčí řízení : soudní poplatky, mediace, kompetenční spory : redakční uzávěrka 9.3.2020

29540/1373

Penzijní spoření a připojištění : velké změny zákona o doplňkovém penzijním spoření od 1.4.2020 : redakční uzávěrka 4.5.2020

29540/1370

Pojišťovnictví : zákon o pojišťovnictví a vyhlášky, zákon o distribuci pojištění a zajištění : pojištění odpovědnosti z provozu vozidla : redakční uzávěrka 1.4.2020

29540/1371

Předpisy související s občanským zákoníkem : redakční uzávěrka 22.1.2018

29540/1367

Stavební zákon a vyhlášky : technické požadavky na stavby, dokumentace staveb, bezbariérové užívání staveb, vodní díla, dopravní stavby, stavby pro plnění funkcí lesa, ohlašování staveb, stavební povolení, stavební dozor, kolaudace : redakční uzávěrka 16.3.2020

29540/1368

Svobodný přístup k informacím, informatika, eGovernment : redakční uzávěrka 23.3.2020

29540/1364

Technické podmínky provozu na pozemních komunikacích. Pohonné hmoty : registrace a vyřazování vozidel, technické prohlídky a měření emisí, technická způsobilost vozidel, provozování STK a stanic měření emisí, velké změny zákona o pohonných hmotách : redakční uzávěrka 2.3.2020

29540/1369

Živnostenské podnikání : předpisy regulující podnikání : redakční uzávěrka 1.4.2020

Účetnictví

29557

International Accounting Standards Board

Classification of liabilities as current and non-current : amendments to IAS 1**Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé : úpravy IAS 1**

London : International Accounting Standards Board, ©2020, 11 stran

Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) dne 23. ledna 2020 vydala úpravy, které poskytují obecnější přístup ke klasifikaci závazků dle IAS 1 na základě smluvních ujednání k datu účetní závěrky. Úpravy přináší následující změny: upřesňují, že klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé by měla vycházet z práv, která existují ke konci účetního období, a sjednocují znění všech dotčených odstavců tak, aby odkazovaly na „právo“ odložit vypořádání závazku o nejméně dvanáct měsíců, a výslovně uvádí, že klasifikaci závazku by měla ovlivňovat pouze práva, která existují „ke konci účetního období“; upřesňují, že klasifikaci neovlivňují očekávání, zda účetní jednotka využije právo odložit vypořádání závazku; objasňují, že vypořádání označuje převod peněžních prostředků, kapitálových nástrojů, ostatních aktiv nebo služeb na protistranu. Změny jsou účinné pro roční účetní období počínající 1. lednem 2022 nebo později a použijí se retrospektivně. Dřívější použití je povoleno. - ISBN: 978-1-911629-66-5 (brožováno)

Ostatní

29603

vytvořili Martin Kavka, Michal Škrabal a kol. ; ilustrace a autorské písmo Lukáš Fibrich

Hacknutá čeština : neortodoxní slovník dnešní mateřštiny

V Brně : Jan Melvil 2018, 271 stran : barevné ilustrace

Slovník novotvarů češtiny přináší výběr toho nejlepšího, co autor M. Kavka za deset let sesbíral v internetovém slovníku nestandardní češtiny Čeština 2.0. Obsahuje více než 3 000 novotvarů, které jsou živelnými svědky naší doby. Kromě slovníkových hesel obsahuje publikace rozhovory o češtině s osobnostmi, pro které je současný jazyk pracovním nástrojem. - Vydání první - ISBN: 978-80-7555-058-3 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

(v červenci a v srpnu do 12:00)

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>